

Ecnebi heyetlerin intibaları

Türkiyenin muazzam teceddüd hamlesi fasılasız devam edecek

İngiliz heyeti, Alber Saro Çanakkaleye gittiler, mezarlıkları ziyaret edecekler

Dün Fransız, Yugoslav, Macar ve Milletler Cemiyeti heyetleri memleketlerine gittiler. Fransız heyeti reisi Alber Saro Atinada bir gün kalacak

Dün Ankaradan gelen İran heyeti (solda), memleketlerine dönen Yugoslav heyeti (sağda)

İran heyeti Ankaradan dün şehrimize döndü

Ebedi Şefimizin cenaze merasiminde hazır bulunarak millî matemimize iştirak etmek suretile, gerek Büyük Ölüye karşı son tazim vazifelerini yapmış, gerekse Türk milleti hakkında besledikleri dostluk ve muhabbet duygularını izhar etmiş olan ecnebi devletlerin mümtaz ve kıymetli mümessilleri, çarşamba gününden itibaren memleketlerine dönmeğe başlamışlardır. Cümhurreisi İsmet İnönü, salı günü (Devamı 11 inci sayfada)

İngiliz - Fransız Başvekil ve Hariciye Nazırlarının Paris mülakatı iyi netice verdi

Pariste Fransız - Alman münasebatının tanzimi esasları hazırlandı

Alman Hariciye Nazırı Ribentrop hazırlanan beyannameyi imza etmek üzere yakında Parise gidiyor

İngiliz, Fransız başvekil ve hariciye nazırları bir arada Paris 24 (Hususi) — İngiliz Başvekili Chamberlain ve Hariciye Nazırı Lord Halifax ile Fransız Başvekili Daladye ve Hariciye Nazırı Bone arasında bu sabah başlamış olan müzakerelerde (Devamı 11 inci sayfada)

Atatürk için anıt kabir

Ankara 24 (Hususi) — Atatürk için yapılacak anıt kabir için Yansen ile Prost'un mütaleaları sorulmaktadır.

Başvekil Celâl Bayar Karabükte tedkikler yaptı

Safranbolu 24 (A.A.) — Başvekil Celâl Bayar, Karabükte gelmiş ve fabrikanın inşaatını baştanbaşa tedkik etmiş, müdür ve mühendislerden lazım gelen izahatı almış ve fabrikada çalışan Türk işçilerinin muvaffakiyetlerinden memnun kalmıştır. (Devamı 11 inci sayfada)

Hükümet gösterilen vakardan dolayı takdirlerini bildirdi

C. H. Partisi Genel Sekreterliğinden:

«Büyük Halâskâr, Millî Şef Atatürkün fânî hayata gözlerini kapayıp istirahatgâhına tevdiî anına kadar geçen günlerde yurdun her köşesinde vatandaşlarımız sükün ve büyük millet (Devamı 11 inci sayfada)

Fransada grevcilerin sayısı 40 bini buldu

Paris 24 (A.A.) — Maden amelesi arasında başgöstermiş olan grev hareketi, diğer işçilere de sirayet etmiştir. (Devamı 11 inci sayfada)

Balkan Antantı erkânı harbiyeleri pazartesi Atinada toplanıyorlar

Mareşal Fevzi Çakmak dün akşam saat 22.30 da hususî trenle Atinaya hareket etti

Mareşal Fevzi Çakmak hususî vagonunun penceresinde

Önümüzdeki pazartesi günü Atinada yapılacak olan Balkan Antantı erkânı harbiyelerinin senelik toplantısında memleketimizi temsil edecek olan Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, maiyeti erkânile birlikte dün gece saat 22,30 da hususî trenle Atinaya hareket etmiştir. Vali ve belediye reisi Muhiddin Üstündağ, İstanbul Komutanı General Halis, Yunan sefaretanesi askerî ataşesi ve diğer yüksek askerî erkân Mareşalımızı Sirkeci istasyonunda uğurlamışlardır.

Romanya Kralı Karol dün Hitlerle görüştü

Mülâkatta Rutenya hududlarında vukubulan hâdiseler de gözden geçirildi

Berlin 24 (Hususi) — Londra ve Parisi ziyaret ettikten sonra memleketine dönmeğe olan Romanya Kralı Karol, bugün Berhtesgaden'de Hitlerle mülâki olmuştur. Almanya ve Romanya arasındaki iktisadî münasebatı gözden geçirmiş olan iki devlet reisi Leh ve Macarların tahriki neticesinde Rutenya hududlarında vuku bulan hâdiseleri de gözden geçirmiş ve bu gibi hâdiselere nihayet verilmesi hususunda hemfikir olduklarını müşahade etmişlerdir. Berhtesgaden 24 (A.A.) — Hitler, Romanya Kralı şerefine bir öğle ziyafeti vermiştir. Son zamanlarda birçok ecnebi devlet adamlarının ve askerlerinin ziyaretlerinden sonra Bulgar Kralı Borisin ve şimdi de Romanya Kralının bu ziyafetle iki hükümdar Hitlerle görüşüyor. (Devamı 11 inci sayfada)

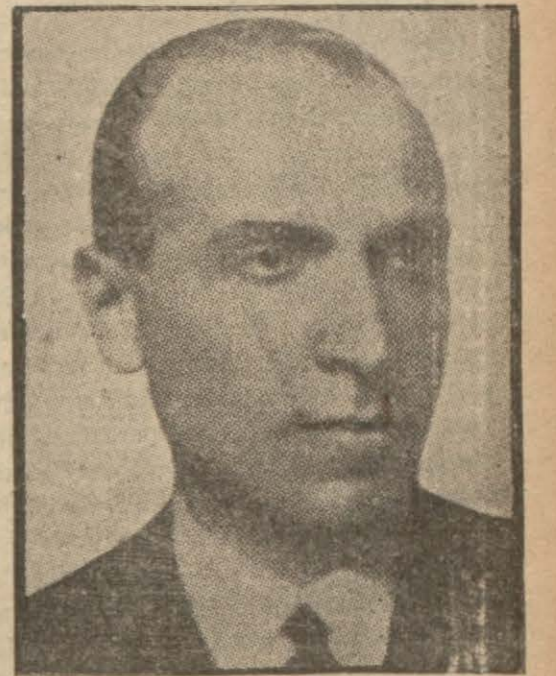
Macar Başvekili istif etti, parlamento bir ay müddetle tatil edildi

Naib Amiral Horti istişarelere başladı, eski Başvekil Betlen ile görüştü

Budapeşte 24 (Hususi) — Parlamantonun dünkü toplantısında ekalliyette kalan Başvekil İmredi, Naib Horti'ye istifasını takdim etmiştir. Naib, bu istifa hakkında karar vermek hakkını muhafaza etmiştir. Mumaileyh bugün devlet adamlarile istişarelere başlamıştır. Diğer taraftan parlamento bir kanunuevvele kadar tatil edilmiştir.

Budapeşte 24 (A.A.) — İmredi, bu sabah hükümet partisinde beyanatta bulunarak programının umumî hatlarını bir kere daha teyid etmiş ve parlamento işlerinin tacili, Yahudiler hakkındaki kanunun tadili, ziraat işlerinin ıslahı ve halkın içtimai seviyesini yükseltmeğe matuf olan diğer ıslahatın bir an evvel yapılması lüzumunu bir kere daha hatırlatmıştır.

Naib Horti, mühim siyasî rical ve bu arada eski Başvekil Betlen ile istişarelerde bulunmuştur. Bununla beraber hükümet mahfellerinde yeni hükümetin İmredi'nin idaresine tevdi edileceği ümid edilmektedir.

İmredi

kümetin İmredi'nin idaresine tevdi edileceği ümid edilmektedir.

Hergün

On günün tarihi

A. Ş. ESMEK

A tamızın ölümüne ağladığımız on gün içinde enternasyonal politika hayatında olup bitenlerin bugün en kısa bir hülâsasını yapıyoruz.

Geçmiş on günün en ehemmiyetli hâdisesi olarak efkârı umumiyyeyi meşgul eden mesele, İngiliz başvekili Çemberlain ile hariciye vekili Halifaks tarafından Parise yapılacak seyahattir. Son aylar zarfında İngiliz ve Fransız devlet adamları bir çok karşılıklı ziyaretler yapmışlardır. Fakat enternasyonal müvazenenin Münih anlaşmasını takib eden yeni istihalesi içinde yapılacak olan bu ziyarete hususî ehemmiyet atfedilmektedir. Ziyaretin bugün yapılması mukarredir. Acaba iki demokrat devleti idare edenler arasındaki görüşmenin mevzuu ne olacaktır? On gün evvel bu suale cevap verenler, demokrat devletlerle otiriter devletler arasında silâhsızlanmaya sınır açacak olan şümullü bir anlaşmanın çareleri aranacağını tahmin ediyorlardı. Hattâ bir dörtler paktından bile bahsedilenler çoktu.

On gündenberi cereyan eden hâdiseler böyle bir neticeye varılabilmesi hakkında beslenen ümidleri çok zayıflatmıştır. Hitler ile İngiliz muhalefet liderleri arasında uzun bir polemik açılmıştır ki bunun manası şudur: Nazi lideri bugün İngiliz ve Fransız milletinin mukadderatını idare edenlerle anlaşabileceğini, fakat demokrasi ile idare edilen memleketlerde yarından pek emin olamayacağı cihetle Almanyayı silâhsızlandırılmaya çağını bildirmiştir. Dün Hitler silâhsızlanmanın şartı olarak, Alman noktai nazarının İngiliz ve Fransız hükümetleri tarafından anlaşılmasını istiyordu. Anlaşılacağına dair Münih'te kendisine teminat verildi. Şimdi aynı noktâ nazarı muhalefetin de anlamasını talep ediyor. İngiliz ve Fransız iç politikasının vaziyetini bilenler, bunun imkânsız olduğunu takdir ederler.

Diğer taraftan Almanya ile iki garb demokrasisi arasındaki münasebetleri gerginleştiren bir hâdiseye daha çıkmıştır: Geçen hafta bir Polonyalı Yahudi genci, Paristeki Alman sefaretine giderek kâtiblerden birini öldürmüştür. Her arafta büyük teessür uyandıran bu mânasız cinayet, Almanyada Yahudiler aleyhinde yeni ve daha şiddetli tedbirler alınmasına vesile teşkil etmiştir. Berlin ve Münih gibi büyük şehirlerde halk Yahudi mağazalarına hücum ederek bunları yağma etmiştir. Hükümet de Paris sinayeti için Alman Yahudilerinden bir milyar mark tazminat almıştır. Bu, İngiltere, Fransa ve Amerika'da çok derin etkiler uyandırmıştır. Amerikanın Berlin referi, hükûmete izahat vermek bahaneyle geri çağırılmıştır. Almanya da aynı bahane ile Vaşington'daki sefirini geri çekmiştir. İngiltere dahiliye vekili Con Simon, Yahudiler hakkında alınan şiddetli tedbirlerin Münih anlaşmasıyla meydana gelen müsaid atmosferi değiştirdiğini bildirmiştir. Hülâsa İngiliz ve Fransız devlet adamları arasında bugün yapılacak olan mülakat, iki hafta kadar evvel bu görüşmeye karar verildiği zamandan çok başka şartlar içinde vuku bulmaktadır.

İtalya kralı ve Habeşistan imparatoru aezdine Fransız cümhurreisinin sefiri olarak gönderilen Ponsot, Romaya varmış ve itimatnamesini takdim etmiştir. Fakat İtalya ile Fransa arasındaki münasebetler üzerinde bir salâh husule getireceği zannedilen bu hâdiseye, beklenen neticeyi vermemiştir. Geçen nisanda imzalanan İngiliz - İtalyan itilâfı üzerine iki devlet arasında görüşmeler başlamıştı. Fakat bu görüşmeler, Fransanın İtalya kralı ve Habeşistan imparatoru nezdine sefir göndermek istemesi yüzünden inkıtaa uğramıştı. Şimdi Münih'ten sonra İngiltere, Habeşistanın İtalyaya ilhakını tanıdığı gibi, Fransa da istenilen sefiri yollamış, fakat arada İtalyanın anlaşmak için ileri sürdüğü şartlar ağırlaşmıştır. Relazione Internazionale gazetesinin Fransa ile anlaşmak için Süveyş kanalının idaresinde islahat yapılmasından, Cibuti şimendifer hattının İtalyaya terkedilmesinden, İspanya meselesinin tasfi-

Resimli Makale:

Çin öğüdüleri

Ağızdan çıkan söz kurşundan çabuk gider, geri alınamaz. Söz, silâhların en kuvvetlisidir, taktik kullanmasını bilmeli.

SÖZ ARASINDA

10 bin lira Kazandıran Bir otomobil kazası

Londrada bir otomobil kazası neticesinde, sağ gözü mütemediyen seğirdiği bu yüzdün bir türlü rahat edemediği için mahkemeye müracaat eden bir İngiliz kıza, davayı kazanarak otomobil şirketinden 10 bin lira tazminat almıştır.

Fukara kalmaktan korkan bir kadın neler yapar?

Nevyorkta fukara kalmaktan korkan bir kadın, çalıştığı pul müessesesinden sistematik bir surette, bir milyondan fazla pul çalmış, bunları elden çıkararak, bir otomobil, gayet pahalı kürkler, muhtelif tuvaletler, golf sopaları, tenis raketi, masaj makineleri ve bir ev dolusu da mobilye satın almıştır. Bu hırsızlık 4 sene sürmüş, sonunda her şey meydana çıkmıştır.

yesinden, Tunus meselesinin hallinden ve Fransanın Sovyetlerle olan münasebetlerinin yeni baştan tanziminden bahsediyor. Görülüyor ki İtalya Fransa ile anlaşmak için 1935 senesinde Laval tarafından verilen konsesyonlar ile de iktifa etmeyecektir.

Wudhed komisyonu tarafından neşredilen rapor ile Filistin meselesi yeni bir safhaya girmiş oluyor. On beş ay evvel, Peel komisyonu Filistin taksimini tek-

(Devam 3 üncü sayfada)

Hergün bir fıkra Eziyet olsun diye

Cahil ve aynı zamanda çok saf bir hoca, bir cami inamlığına tayinini istemek için İstanbul kadısına müracaat etmişti. İstanbul kadısı, hocayı tepeden tırnağa kadar süzdükten sonra hocayı imtihan etmek istemiş:

— Söyle bakalım islâmın şartları kaçtır?

Demişti. Hoca gülmüsedü: — Sen bunu bilirsin amma kadı e-fendi, bana eziyet olsun diye soruyorsun!

Dünyanın en Büyük güreş Organizatörü kadın

Bugün, dünyanın en büyük ve muktedir güreş organizatörü bir kadındır. Genç, güzel ve müsetebbis olan Bayan Luk, Londrada alelade bir işçi kız iken, bir gece seyrettiği bir güreş maçı kendisini ziyadesiyle cezbetmiş, erte si günden itibaren işe koyularak turnuvalar tertib etmiş ve müdhis paralar kazanmıştır. Resimde Bayan Luk görülmektedir.

Casus Laurens bir defa intihara teşebbüs etmiş!

1925 senesinde muharrir Gaine'te yazmış olduğu bir mektubun medülünden meşhur İngiliz casusu Laurensin bir kere intihara karar verdiği anlaşılmaktadır. Bu mektubu alan muharrir fena halde telaşa düşerek meseleyi İngiliz edibi Bernar Şo'ya açmış. o da:

«Bu mesele hakkında Başvekil ile görüştüm. Şimdi de mektubunuzu Başvekâlete gönderiyorum. Bu yüzdün müdhis bir iskandalın vukua gelmesi mümkün olduğundan lâzım gelen tedbirlerin alınmasını bir kartla bildir-dim» diye cevap vermiştir.

Yün örgü Meraklısı bir Taksi şoförü

Londranın taksi şoförlerinden Filnot, canı tez bir adamdır. Boş durmaktan asla hoşlanmaz. Onun için de işi olmadığı, müşteri beklediği zamanlar tuğlarını alır, ve yün örür. Resimde gördüğümüz gibi şimdi de kendisine bir boyun atkısı örmeğe başlamıştır.

Horoz dövüşçüler cemiyeti

İngilterede «horoz dövüşçüler cemiyeti» diye bir teşekkül vardır. Azası arasında yüksek şahsiyetler bulunmaktadırlar. Cemiyet bir asırlıktır; ve horoz dövüşçüleri veya horoz dövüş-türmeğe teşebbüs ederken yakalanan azasını, mahkeme cezalarına karşı sigorta etmektedir. Cemiyet geçenlerde 2000 lira tutan bir cezayı aynen ödemmiştir.

İngiltere kral ve kraliçesinin Amerika seyahati

İngiltere Kralı ve Kraliçesi, Vaşingtonu ziyaret ettikleri vakit beyaz evin ikinci katındaki şark cihetini işgal edeceklerdir. Amerikanın meşhur Cümhurreislerinden Abraham Linkoln'in hürriyet beyannamesini imzaladığı oda da Kraliçeye yatak odası olarak tahsis edilecektir.

Kral ve Kraliçe bir günlerini 1939 Nevyork sergisini gezmekle vakit geçireceklerdir.

ISTER INAN, İSTER INANMAI

Çekoslovakya meselesinin en buhranlı zamanında bir kısım İstanbul gazeteleri Türkiye'de otelcilik mesleği için mühim olabilecek bir haber vermişlerdi:

— Karisbad, Maryenbad gibi mühim su şehirlerinin Çekoslovakya'dan çıkıp Almanyaya geçmesi üzerine bir kısım Çek otelcileri sermayeleri için başka bir saha aramışlar, memleketimizi çok eiverişli görmüşler, buraya bir heyet göndererek tedkikat yaptırın, şarlardı.

Arkadaşlarımıza bakılırsa otelcilerin tedkikatı iyi netice vermişti, memleketlerine döndükten sonra sermayelerini toplayıp hemen buraya geleceklerdi, yer yer otel yapacaklardı. Fakat aradan aylar geçti, ne geler, görüldü, nede para getiren

Dün gazeteleri gözden geçiriyorduk. Denizbankın başcası Trabzonda olmak üzere Karadeniz mühim limanlarında turistik oteller yaptırmaya karar verdiği, hattâ teşebbüse de geçtiği haberini okuduk. Onu okurken de Çek otelcilerine aid haberi kavrıladık.

Adamların inlemeleri gerçekten iyi reticeler vermiş olabilir, sermayelerini Türkiye'ye nakletmek arzuları ise ağırlıklı ihtimal doğrudur, fakat bütün memleketlerin kendi memleketlerden yabancı ülkelere para çıkarması için hatıra gelen ve gelişyen bütün tedbirleri almış oldukları bu deviriere tatbik edilebilmesi mümkün değildir. Binaenaleyh biz bu sahada ilk teşebbüsü Denizbank gibi gene bir Türk müessesesinden bekliyor ve ecnebi teşebbüsünün tahakkuk edebileceğine inanmıyoruz, fakat ey okuyucu sen:

ISTER INAN, İSTER INANMAI

Sözün Kısası:

İsmet İnönü Tarih muvacehesinde!

E. Talu

A tamızın, ruhtarımızda ve yüreklerimizde, aziz ve mukadder hatırası gibi haşre kaçar taşıyacağımız elemi, İnönü ve Lozan kahramanı Büyük İsmet'in başımıza geçmiş olması ancak tadil edebiliyoruz.

Cümhuriyet onunla en iyi bir nighbâr, Türk devleti onunla en mükemmel bir nâzım ve müdir, Türk ordusu onunla deşerli ve muhterem bir başbuğ, Türk milleti onunla kendi büyüklüğüle mütenâsî bir başkan buldu.

Bu hükümleri veren sade biz değiliz. İsmet İnönünün liyakatini bizzat tarih, bugün arkasından kanlı yaşlar dökerek ağladığımız Büyük Kurtarıcının ağzından veriyor.

Atatürkün tarihi nutkunu açınız. Saygılarını karıştırınız. Ve şu satırları ibretle okuyunuz:

«... İsmet Paşa, benim İstanbuldan hareketinden evvel, benimle teşriki mesal etmişti. Bilâhare Anadolu'ya gelip beraber çalışmıştı. Erkanharbiye Umumiye vazifesinin ilk defa İsmet Paşaya tevcihinde isabetsizlik olsaydı, bu hususta Fevzi Paşa hazretlerinin de beni ikaz emeleri vatani bir vazife hükmünde idi. Halbuki müşarünileyh bilâkis bu tarz tavzifi pek münasib bulmuş ve kendileri teklif olunan Müdafaa-i Milliye Vekâletini pek samimi bir hisle derhal kabul buyurmuştu. İsmet Paşanın, gerek Erkanharbiye Umumiye riyasetinde ve gerek bilâhare büfül cephe kumandanlığında gösterdiği liyakat ve furtı gayret kendi sine tevcihi vazifede isabetimi fiilen isbat etmiş bulunduğu için, millete karşı orduya karşı ve tarihe karşı tamamen müsterihim!» (*)

Gene, aynı tarih âbidinin bir kaç sayfa ötesine bakınız. İkinci İnönü zaferini kazanan İsmet Paşa hakkında Başkumandan diyor ki:

«İsmet Paşa, 31 mart günü, mukabil taarruza geçti ve düşmanı mağlûb ederek 31/1 nisan gecesi ric'ate mecbur etti. Bu suretle, tarihi inkilâbımızın bir sayfası, ikinci İnönü zaferiyle imlâ edildi.

Efendiler, düşman çekilirken garb cephesi kumandanı ile 1 nisan günü cereyan eden muhaberat, o günün tahassüsâtını tesbit için vesaidtir. O tahassüsâtı ihya için, müsaade buyurursanız o günkü muhaberatın bazı telgrafları aynen okuyacağım. (**)

İnönü muharebe meydanında Metrâ tepede Garb cephesi Kumandanı ve Erkan Harbiye Umumiye Reisi İsmet Paşaya

Bütün tarih âleminde, sizin İnönü meydan muharebelerinde deruhde ettiğiniz vazife kadar ağır bir vazife deruhde etmiş kumandanlar enderdir. Milletimizin istiklâl ve hayatı, dâhiyane idareniz altında şerefle vazifelerini gören kumandanlar ve silâh arkadaşlarımızın kalb ve hamiyetine büyük emniyetle istinad ediyor. Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin mukûs talihini de yendiniz. İstiklâl altındaki bedbaht topraklarımızla beraber bütün vatan, bugün müntehaları na kadar zaferinizi tes'id ediyor. Düşmanın hırsı istilâsı azim ve hamiyetinizle yalçın kayalarına başını çarparak hur dahâş oldu.

Namunuz, tarihin kitabı mefâhirinde kaydeden ve bütün milleti hakkınızda bedi minnet ve şükranla sevkeden büt-

(Devamı 3 üncü sayfada)

(*) Nutuk: S: 279.

(**) Nutuk: S: 361-362.

TAKVİM

İKİNCİTEŞİRİN

Rumi sene 1354	25	Arabi sene 1357
2 nci Teşrin 12	Resmî sene 1938	Kasım 18

CUMA

GÜNEŞ		Şevval		İMSAK	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
5. 6	17 12	5. 6	16 12	5. 6	16 12
2	17	3	18	1	18
Oğle		İkinci		Akşam	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
E. 12	01	14	32	16	44
Z. 7	17	9	46	12	—

TELGRAF HABERLERİ

Rütenya meselesi yeni bir buhrana yol açıyor

Bir İngiliz gazetesi Polonyanın hudud boyunca yedi fırka askeri tahşid ettiğini yazıyor

Almanya, Danziğin bir Alman şehri halini alması şartile Rütenyanın taksimine muhalefet etmeyeceğini bildirmiş

Londra 24 (A.A.) — Evening Standard gazetesi, Avrupada yeni buhran tehlikesi baş gösterdi başlığı altında yazdığı bir makalede diyor ki:

Polonya Çekoslovakyanın Rütenya kısmında bütün hudud boyunca yedi fırka asker tahşid ettiği gibi Romanyanın Çekoslovakya yardım etmesine mâni olmak için de Romanya hududunda kırk bir kişi tahşid etmiştir. Öyle anlaşılıyor ki Polonya ve Macaristan Romanyayı merkezi Avrupa ile birleştiren bu Rütenya arazisini ortadan kaldırmaya ve kendi aralarında paylaşmaya azmetmişlerdir. Hattâ, bu hareketin tarihini de bu ayın 27 sine tesbit etmişlerdir.

Şimdiye kadar Almanya, bu harekete mâni oluyordu. Fakat bu sabah Polonya ve Macaristana yaptığı bir tebliğde iki şartla bu muhalefetinden vazgeçeceğini bildirmiştir. Bu şartlardan birisi, Danzig üzerindeki Milletler Cemiyeti

kontrolünün ilgası, Danziğin kat'i bir Alman şehri halini alması ve ikincisi de, Rütenya Macaristana ilhak olunduğu takdirde buradan Çekoslovakya'dan geçmek üzere Romanya hududuna kadar Almanya demiryolu ve otostrat yapmak imtiyazının verilmesidir.

Diğer bir habere göre ise
Budapeşte 24 (Havas) — Rütenyahlının kendi mukadderatlarına kendilerinin sahip olması için, Macar gazeteleri tarafından bir müddettenberi yapılmakta olan neşriyat fündenberi umumî bir tevakkufa uğramıştır. Pester Lloyd gibi, yarı resmî gazeteler bu mesele hakkında tek bir satır bile yazmıyorlar.

İyi malumat alan mehafilde beyan olunduğuna göre, bu meselede şiddetle muhalif olan Almanya, dün Budapeşte hükümeti nezdinde bir teşebbüste bulunmuştur. Şimdilik Rütenya meselesi muallakta kalıyor demektir.

Manş denizinde şiddetli fırtınalar hüküm sürüyor

Sahillerde beş kişi öldü, birçok kimseler yaralandı

Londra 24 (A.A.) — Manş denizinde hüküm süren pek şiddetli bir fırtına İngiliz sahillerinde mühim tahribat yapmıştır. Şimdiye kadar beş kişi ölmüş ve bir çok kişiler yaralanmıştır. Deniz nakliyatı intizamını kaybetmiştir. 20 kadar vapur evvelki geceöneri limana girmiyerek Southampton açıklarında atıl bir vaziyette durmaktadır.

Nevyorktan gelen Queen Mary transatlantığı Plymouthda demirlemekten vazgeçerek Cherbourga doğru yoluna devam etmiştir. Norveç kraliçesi Mandin cenazesini hâmil olan İngiliz Royal Oak zırhlısı henüz yola çıkamamıştır. Bütün silvel ve askeri hava meydanlarında tayyarelerin hareketi menedilmiştir.

Gatwick hava meydanında altı hangar üzerindeki tayyarelerle birlikte mühim hasara uğramışlardır.

Kales eyaletinde 650 telefon hattı hasar olmuştur.

Hitler Cenubi Afrika Nazirini kabul etti

Berlin 24 (Hususî) — İngiliz cenubi Afrikasının millî müdafaa nazırı Pirov, bugün Berhtesgadende Hitler tarafından kabul edilmiştir.

Bir saat süren mülakat esnasında, Almanyanın müstemleke talebi meselesile ticari münasebat hakkında fikir teatisi yapılmıştır.

Pirov, bu akşam Berline döndükten sonra Romaya hareket etmiştir. Pazar günü günde kadar Romada kalacak olan nazır, İtalyan hükümet ricalile de temaslarda bulunacaktır.

Nakil ve tayinler

Ankara 24 (Hususî) — Diyarbakır Vakıflar Müdürlüğüne Bitlis müdürü Haydar Kılıçoğlu, Bitlise Hayseriye müdürü Naci Atalay, Kayseriye Vakıflar ayniyat muhasibi Remzi Güner tayin edilmişlerdir.

İstanbul Posta ve Telgraf Müdürlüğüne Mazhar Derimer asaleten tayin edilmiştir. Posta telgraf muamelât müfettişi Kenan Onat Seyhan Posta Telgraf Müdürlüğüne, telgraf işleri reisi Necati Toner yüksek fen heyeti azalığına, Ankara Telefon müdürü Sadı İzmir telefon müdürlüğüne, Van posta müdürü Atem Ülker Zonguldak, Ordu posta müdürü Nâzım Vana, Ankara posta muavini Hâmid Tuncer Orduya, muamelât müfettişlerinden

Cümhurreisi İnönünün mühim beyanati

Atatürk aşkıdaki bu birlik Büyük Ölü'nün kurduğu rejimin remzidir

Gazetemiz intişar etmediği günlerde Cümhurreisi İsmet İnönü, ecnebi gazetecilerine mühim beyanatta bulunmuştur. Cümhurreisinin beyanatını aynen dercediyoruz.

Ankara 22 (A.A.) — Reiscümhur İnönü bugün saat 18 de Ankara'da bulunan ecnebi gazetecilerini kabul ederek aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Son günlerde, bütün bir millet in ebedî Şefinin cenazesini önündeki müheyyiç kederine şahid oldunuz. Atatürk aşkıdaki bu birlik, Büyük Ölü'nün kurduğu rejimin remzi. Kemalizmin hususî vasfı devamlılığında mündemiçtir.

Türkiye, dahill siyasetinde olduğu gibi harici siyasetinde de, hattı hareketini olgun düşüncelerden ve bunun milletini menfaatlerine en uygun olduğu kanaatini getirdikten sonra tanzim etmiştir. İşte bunun için dünyanın en salâhiyetar mümessilleri önünde hiç tereddüd etmeksizin diyebilirim ki, Türkiye'nin harici siyasetinde sulh davasına sadıkrane bağlılık, Kemalist rejiminin birbirini takib eden hükümetleri tarafından şimdiye kadar tatbik olunageldiği şekilde anlaşma ve beraber çalışma zihniyeti, dostluklarına ve ittifaklarına hulus ve sadakat, ve sulhun muhafazası emrinden gösterilen itinanın en büyük muvaffakiyet şanslarıyla itihassus mümkün kılın kuvvet seviyesinde kendisini mütemadi tutmak kaygısı hâkim olmakta devam edecektir.

Nizam ve terakki âmîli olan Türkiye, gayretlerini size bildirdiğim bu prensipler yolunda sarfetmeye devam edilecek ve dünyada sulhu muhafaza maksadıyla kendisine her müracaat vukuunda «mevcud» cevabını vermekte kusur etmeyecektir. Bununla beraber, bu yoldaki müsaracatının bu asıl davaya hiçbir zâf sebebi olmaksızın samimiyetle bağlılık gibi hakiki mânâsında tezahür etmeme itina edecektir.

Hâdiseleri naklederken, Türkiye'nin hakiki manzarasını tam surette aktarmamıza icin sizlerden temsil eylemekte olduğunuz memleketler efkârı umumiyesine, büyük yazımıza bu derecede dostane bir surette iştirak eden bütün dünya milletlerine karşı burada gördüğünüz kuvvetli minnettarlık tezahürünü bildirmeniz ve bu ağır kederin de son derece tesellihah bir dostlukla ihata edilmiş olan Türkiye milletinin duygulu teşekkürüne ayrı ayrı herkes nezdinde terahuman olmanızı bilhassa rica ederim.»

Hariciye Vekilinin beyanati

Ankara 22 (A.A.) — Hariciye Vekili B. Şikri Saracoğlu, Atina ajansı'nın hususî muhabirini kabul ederek kendisine aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«Başvekil Cemâl Bayar, Yunanistanla karşı olan hissiyatımı birçok defa sahsen bildirmişti. Ben de, Hariciye Vekâletini deruhde ederken, Başvekil B. Metaksasa gönderdiğim telgrafla, kendi hissiyatımı bildirdim. Bugün siz kabul ederken, şunu ilâve eylemek isterim:

Yunanistanla Türkiye arasındaki ittifak paktı imzalandığı zaman, iki memleket zimamdarları tarafından hazırlanan, imzalanan ve tatbik edilen bir vesika idi. Bugün ise, iki millet tarafından hükümetlerine bir vazife olarak tahmil edilen bir pakt olmuştur.»

Vindsor Dükü Çemberlayn ile görüştü

Paris 24 (Hususî) — Dün Parise muvasalatını bir kartla Vindsor Düküne bildirmiş olan İngiliz başvekil Çemberlayn, beraberinde hariciye nazırı Lord Hali-faks olduğu halde bu akşam Vindsor Dükünün ikamet ettiği otele giderek, Dük tarafından kabul olunmuştur.

Vindsor Dükü ile Çemberlayn arasında yapılan bu görüşmenin, Dükün İngiltereye avdetile alakadar olduğu anlaşılmaktadır.

Sözün kıyası : ismet inönü tarih muvacehesinde !

(Baştarafı 2 inci sayfada)

yük gaza ve zaferinizi tebrik ederken, üstünde durduğunuz tepenin size binlerce düşman ölüleriyle dolu bir meydanı şeref seyrettirdiği kadar milletimiz ve kendiniz için şağaa itilâ ile dolu bir ufku istikbale de nazır ve hâkim olduğunu söylemek isterim.

Büyük Millet Meclisi Reisi Mustafa Kemal

★

İşte, lâyemut Atamızın yalnız bir iki tanesini buracığa kaydetmekle iktifa eylediğimiz yüksek şehadetlerle, inkılâb tarihimizin ebediyete intikal edecek altın sayfalarına geçen muhterem Reiscümhurumuz, sevgili milletinin kendisini en büyük makama seçmekle gösterdiği sevgi, saygı ve bağlılığa muharebe meydanında, siyasi müzakerelerde, devlet idaresinde, hâsılı temiz ve dürüst hayatının her safhasında ve her sahada bin defa hak kazanmış necib bir şahsiyettir.

Şimdi, vazimiz onun çok kıymetli varlığı etrafında, tek bir kütle halinde toplanarak, gönüllerimizde cümhuriyet sevgi ve ideali ile Atatürkün bize çizmiş ve göstermiş olduğu itilâ ve terakki yolunda gene eskisi gibi, aynı kavi ve azimkâr adımlarla yürümektir.

Bu vazifeyi tamamilâ ifa edeceğimize kani olarak, gözlerini dünyaya kapayıp ebediyete açan Yüce Şefin, İsmet İnönü, bize en büyük ve en kıymetli armağanıdır!

E. Talu

İngilteredeki Türk talebeleri and içtiler

İngilteredeki Türk talebeleri Atatürkün ebedî ziyamı haber alır almaz bir toplantı yapmışlar ve Büyük Şefin eşsiz eserini korumak için and içmişlerdir. Türk talebeleri ayrıca bir telsiz telgrafla Türk gençliğine kararlarını bildirmişlerdir.

Londra (Telsiz telgrafla) — Atamızın bıraktığı eşsiz eseri canımız, kanımızla korumak için gençlik andını içtiğimizi yurddaki kardeşlerimize bildiririz.

İngilterede ekzeter Türk talebeleri

Hergün: On günün tarihi

(Baş tarafı 2 inci sayfada)

İf etmişti. Bu taksim projesinin nasıl tatbik edileceğini tedkik etmek üzere Filistine gönderilen Wudhed komisyonu, taksim tatbiki imkânsız bir proje olduğuna karar vermiştir. İngiltere hükümeti bu kararı kabul ederek, Arablarla Yahudiler arasında bir anlaşma için yeni bir teşebbüs yapacaktır. Yahudi mümessillerinin ve Filistin Arablarıyla komuşu, Arab memleketleri mümessillerinin yakında Londrada içtima çağrılacakları resmen bildiriliyor. Fakat Filistinde bir senedenberi devam eden tedhiş hareketinden mesul addedilen müftinin çağırılmıyacağı ima edildiğinden, bu Arablar arasında sukutu hayal uyandırmıştır. Fakat Londra içtima Yahudi mehafili arasında daha büyük bir hayal sukutu uyardı. Çünkü bu müzmin meselenin halinde Arab nokta nazarına daha uygun bir formül aranacağı muhakkak gibi görünüyor.

★

Amerika seçiminin neticesi Ruzvelt için bir mağlûbiyet telâkki edilmek lâzımdır. Gerçi hâlâ cümhurreisinin lideri bulunduğu demokrat partisinin gerek mecliste ve gerek âyândaki eksertiyeti büyüktür. Fakat bu ekseriyet, seçimden evvelki kadar kahir değildir. Cümhuriyetçiler meclisteki azalıklarını yetmiş beş adet artırarak yüz yetmişe iblâğ etmişlerdir. Âyândaki mevcudları da yirmi sekiz buldu. 1928 seçimindenberi ilk defadır ki cümhuriyetçiler, demokratlar karşısında meclisteki ve âyândaki vaziyetlerini takviye etmiş oluyorlar. Son beş seçim her birinde bir evvelkine nazaran zayıflamakta idiler. Bu, iki sene sonra cümhurreisliği için yapılacak olan seçimde bu partinin muvaffakiyet ümidini arttırmıştır.

A. Ş. ESMER

Siyaset ALEMİNDE

● Amerikada son yapılan kısmî seçimin manası

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Amerika, cümhurreisi seçimini, bundan bir sene sonra 1940 yılı içinde yapacak. Geçen bir riyaset devresi zarfında azim bir iktisadi dava ile uğraşarak bir hayli yıpranan Franklen Roosevelt tekrar seçilecek mi, seçilmeyecek mi? Tahmin etmek zordur. Fakat kısa bir zaman evvel meb'us ve âyan meclislerinin üçte birerlerinin yenilenmesi münasebetle alınan neticelerle bakılacak olursa, Roosevelt hükümeti, 1940 senesinde, yeni cümhur riyaseti intihabatına korku duymadan girebilecektir. Çünkü:

Meb'usan meclisinin üçte birinin yenilenmesi münasebetle yapılan kısmî intihabatta bugün iktidar mevkinde bulunan demokratlar yetmiş üç sandalye kaybetmiş, buna mukabil cümhuriyetçiler (77) sandalye kazanmışlardır.

Âyan meclisinde ise gene demokratlar (9) sandalye kaybetmiş, cümhuriyetçiler ise (7) sandalye kazanmışlardır.

Roosevelt'in mensub olduğu partinin kaydedtiği bu gerilemeye bakılacak olursa 1940 yılında seçilecek reiscümhur intihabatında cümhuriyetçilerin kazanma ihtimalleri demokratlara nazaran daha fazla görünmekte ise de hakikatin böyle olmayacağı zannettirecek bazı esab vardır. Bu sebepleri tesbit etmeden evvel cümhuriyetçilerin terakkisini kaydeden avamî şunlardır:

1 — Halkın, demokratik idarelerde, uzun müddet aynı eşhası görmekten bıkmaması ve yenilik arzusuna düşmesi.

2 — Amerikada âyan seçiminin eyalet esasına göre yapılması ve eyaletlerin nüfusuna nazarı dikkate alınmaması.

Meselâ takriben (13) milyonluk bir nüfusu olan Nevyork intihab dairesi iki âyan intihab ettiği gibi nüfusu (100) bin geçmeyen Nevada eyaleti de iki âyan intihab eder. Cümhuriyetçilerin son intihabdaki terakkilerinin hakikatte geniş halk kütlelerinin teveccühünü kazanmak manasına gelmediğini isbat eden bu izahattan sonra demokratların, daha doğrusu onların mümessili olan Roosevelt'in tekrar intihabını temin edebilecek olan ihtimal şudur:

3 — Roosevelt, yeni millî iktisadi kalkınma plânının babası olduğuna ve bu plândan başka Amerikan sanayinin geliştirilmesinde olduğu buhranı izale edebilecek müessir bir çare bulunamadığına göre, 1940 senesinde demokratların tekrar cümhur riyasetini ellerinde muhafaza edeceklerine hükmedebiliriz. Maamafih geniş Amerikan halk kütleleri nazarında demokrat partinin ve onun şimdilik en mümtaz mümessili gibi görünen Roosevelt'in eski mevkilerinden bir nebze kaybettiklerini gösterebilecek ufak bazı emareler vardır. O da bu partinin, son zamanda Avrupa işlerine karışmak hususunda göstermiş olduğu meylidir. Bunun haricinde Roosevelt'in, yukarıya sıraladığım sebeblerin icab ettirdiği seçici kayıbdan başka esaslı bir kuvvet zayı etmemiş olduğunu vaziyet bize gösteriyor.

Amerika efkârı umumiyesi, henüz Roosevelt'ten yüz çevirecek kadar onun usullerinden usanmışa benzemiyor.

Selim Ragıp Emeç

Saldıray denizaltı gemimiz yakında limanımıza gelecek

Almanyanın Krup tezgâhlarında inşa olunanak denize indirildiğini evvelce haber verdığımız Saldıray denizaltı gemisi, ikincikanunun ilk haftasında limanımıza gelecektir. Saldıray, bayrak çekme merasimi burada yapıldıktan sonra filomuzza iltihak etmek üzere İzmite gidecektir.

Alman - Çek hududu

Reichenberg 24 (A.A.) — Almanya - Çekoslovakya arasında kat'i hududun çizilmesi üzerine bugün Alman kutaatı muhtelif mintakaları saat 10 da işgal etmiştir. Bu işgal esnasında hiç bir hâdiso olmamıştır.

Karaköy köprüsü şimdiki yerinden kaldırılacak

Eminönü meydanına istenilen şekil verildikten sonra köprü Halice doğru alınacak

Eminönü meydanı tamamen açıldıktan sonra meydana istenilen şekil verildikten sonra Karaköy köprüsüne verilecek şeklin tatbikatına geçilecektir. İleri şehir planına göre Karaköy köprüsü şimdiki yerinden kaldırılacak, Halice doğru alınacaktır. Eminönü meydanına verilecek yeni şekli hazırlamakta olan şehircilik müfettişi Prost, Karaköy köprüsünün yeni yerini de tamamen tesbit edecektir. Karaköy köprüsü şimdiki balıkthane binasının yakınına kaldırılacak ve bu binaadan istifade olunmayacaktır. Balıkthane binası yeniden yapılabilecektir. İstanbul be-

lediyesi balık çarşısının hâle alınmasını istemektedir ve balıkthane binasının hal civarında inşaatları ileri sürmektedir. İktisad Vekâleti Denizbank tarafından idare edilmesine karar verilen Balıkthane işleri dolayısıyla balıkthane binasının Denizbank müesseselerine yakın bir yerde yapılmasını muvafık bulmaktadır. Deniz mahallelerinin kanunu henüz Mecliste müzakere edilmemiştir. Kanunun müzakeresinden sonra balıkthane teşkilâtının kim tarafından idare ve binanın nerede yapılacağı belli olacaktır.

Poliste :

12 yaşında bir çocuğa otomobil çarptı

Kambaracıyokuşunda oturan 12 yaşında İstavri isminde bir çocuk, Boğazkesen caddesinden karşıya geçmekte iken Ahmedin idaresindeki 2858 numaralı otomobilin sademesine uğramış ve hafifçe yaralanmıştır.

Suçlu yakalanmış, yaralı tedavi altına alınmıştır.

Bir genç kız otomobil altında kaldı

Arnavudköyünde Boğaziçi lisesi talebesinden Leylâ evvelki gün mektebinde önündeki durakta tramvay beklemekte iken, seyrüsefer nizamnamesine aykırı olarak tramvayın sol tarafından geçmekte olan şoför Yasefin idaresindeki 2421 numaralı otomobilin altında kalarak yaralanmıştır.

Suçlu şoför yakalanmış, yaralı kız Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bir amele tuğla istifinin altında kalıb yaralandı

Sütlüce Karaağaç İmrahor caddesinde oturan İsmail isminde biri, evvelki gün Sütlüce Eminin tuğla harmanında çalışmakta iken, rüzgârın tesiriyle birdenbire çöken tuğla istiflerinin altında kalarak vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanmıştır.

İsmail derhal çankurtaran otomobiliyle Beyoğlu zükür hastanesine kaldırılmıştır.

Bir kadın ve bir genç kız yanmamış kömürden bayıldılar

Beyoğlunda Yalı sokağında oturan ve terzi olan 55 yaşlarında Araksi isminde bir kadın ile, Araksinin yanında çalışan 16 yaşlarında Kaini isminde bir kız, üstüde bulunan yanmamış kömürün tesiriyle zehirlenerek bayılmışlardır.

Zabita hâdiseden haberdar edilmiş her ikisi de Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bir sarhoş otomobile çarptı

Fuad isminde 45 yaşlarında bir adam evvelki gece çok sarhoş bir halde Sarayhanebasında dolaşmakta iken 3076 numaralı otomobilinin camurluğuna çarpmış, hafifçe yaralanmıştır.

Yaralının müdâvâti yapılmış, tahkikata başlanmıştır.

Üniversitede :

Şeref sütununun inşasına yakında başlanacak

Üniversitede bir şeref sütunu vücade getirileceğini ve bu sütun üzerinde büyüklerimizin hayatlarının yazılacağını yazmıştı. Bu işle Güzel Sanatlar Akademisi profesörleri meşgul olmaktadır. Şeref sütununun yakın zamanda vücade getirilmesi için Üniversite Rektörlüğü bayramertesi faaliyete geçecektir. Sütunun inşasına İstanbul belediyesi yardım edecektir.

Şehir işleri :

Şehir Meclisinin toplantı müddeti uzatılmıyacak

İstanbul Şehir Meclisi toplantısı on beş gün uzatılmıyacak, önümüzdeki pazartesi, salı ve çarşamba günleri toplanarak bitirilemeyen işler görüşülecektir.

Toplantılar :

Kaza Parti kongreleri toplanacak

İstanbul Vilâyeti kaza Parti kongrelerine ayın 26 sından itibaren başlanacaktır. Ayın 26 sında Kartal, Sarıyer, Beyoğlu, Beşiktaş 27 sında Bakırköy, Eyüb, Beykoz, Adalar, Kadıköy, 28 inde Yalova, 29 unda Şile, Üsküdar, 30 unda Galata, Silivri, Eminönü, Fatih kazalarının kongreleri yapılacaktır.

Şüheli bir ölüm vak'ası

Beşiktaşta oturan Kasımpaşa maliye tahsil şubesi tahsildarlarından 52 yaşlarında Vasfi isminde biri, evvelki gece evinde otururken birdenbire hastalanmış ağzından kan gelmeğe başlamıştır. Ailesi tarafından bir doktor çağırılmış, fakat, Vasfi ölmüştür.

Zabita tarafından celbedilen belediye hekimi tarafından yapılan muayenede Vasfinin fazla kan zayı ettiğinden dolayı öldüğü anlaşılmış ise de zabita tarafından tahkikata devam olunmaktadır.

Edirnekapıda büyük bir koşu yeri yapılacak

Şehircilik müfettişi Prost, şehrin dışındaki büyük bir koşu yeri yapılmasını tasarlamaştır. Bu koşu yerinin Edirnekapı civarında yapılacağını yazmıştır. Prost, koşu yerine giden yolların planları üzerinde esaslı şekilde meşgul olacaktır. Bu yollar şehrin her tarafından gelecek halkı koşu yerine en az zamanda ve kolayca nakledebilecek tarzda olacaktır.

Koşu yerine gidecek ana yolun iki tarafı geniş yeşil sahalara tahdid edilecek, bina cepheleri arasında 60 metre mesafe bırakılacaktır. Yol boyunca hayvanat ve nebatat bahçeleri, limonluk sahaları bulunacaktır. Büyük Millet caddesi ile iltisak noktasında bulunacak Muradpaşa caminin etrafı ağaçlandırılacak ve bu civara bir âbide dikilecektir.

Koşu yeri hazırlanırken kale dışının tanzimi ile de meşgul olunacaktır.

İki günlük dahilî haberler

Gazetemiz intişar etmediği günlerde dahilî olup bitenleri kısaca naklediyoruz.

★ Sivas - Erzurum hattının Kemah, Alpdumanı ve Erzincan istasyonları arasında ayın 23 ünden itibaren yolcu ve her türlü eşya nakliyatına başlanmıştır. Hattın açılış töreni birincikanunun ilk haftasında Başvekil Celâl Bayar tarafından yapılacaktır.

★ Başvekil Celâl Bayar bir kaç gün kalmak üzere Ankaradan Zonguldaga gitmiştir.

★ Halk arasında çiçek sevgisini yaymak ve halkı çiçek yetiştirmeye alıştırmak üzere şehrimizde çiçek sevenler cemiyeti adı ile bir cemiyet kurulmasına karar verilmiştir. Cemiyet icab eden yerlerde şubeler açacaktır.

NATTA'nın
1939

SEYAHATLARI

Kayıd muamelesi başlamıştır

Arzu edenlere grup halinde müstakil seyahatler tertip olunur.

NATTA

Galatasaray

İTA

Pera Palas karşısında

Çiftçi mallarının korunması için bir kanun projesi hazırlandı

Projeye ziraî suçlar, çiftçi mallarına yapılan zararların tesbiti hakkında mühim hükümler konuldu

Çiftçi mallarının korunması hakkındaki kanun projesi hazırlanmıştır. Projeyi Meclisin bu devresinde müzakere edileceği muhtemeldir.

Hükümet, bu mühim kanunun niçin hazırlandığını izah eden mucib sebepler lâyhasında, çiftçi mallarının korunması ve ziraî asayişin temini, ziraî suçların süratle tahkik, takib ve muhakemesi hakkında elimizde ihtiyacı karşılayacak esaslı muhtevî hükümler mevcut olduğuna işaret etmektedir.

Bu projeye göre, her köy ve belediye hududu dahilinde bulunan ziraî sahalarda, ayrı ayrı birer ziraî daire itibar olunmuş ve her bir ziraî dairede bir ziraî sicil ve çiftçi meclisi bulunacağı tasrih olunmuştur. Bu meclisler için her vilâyet merkezinde bir mürakabe meclisi teşkil olunacağı gibi, çiftçi mallarının korunma esaslarını umumî şekilde deriş, tanzim ve tatbikatını mürakabe maksadıyla merkezde, alâkalı vekâlet ve daire mümessillerinden müteşekkil bir konsey vücade getirilecektir.

Çiftçi mallarının korunma ve muhafazası için yapılacak masrafları karşılamak üzere vilâyet ve belediye bütçelerinden yardım yapılacaktır.

Ayrıca memleketin bir çok yerlerinde esaslı hiç bir mürakabeye tâbi olmayan teşekkül eden beki heyetleri çok fazla muhafaza ücreti aldıklarından ve

bu yüzden şikâyetler tevali ettiğinden, bu yeni proje ile, hem bu mes'ul olmayan teşekküllerin faaliyetine nihayet verilecek ve hem de bazı yerlerde çiftçiye zarara uğratan fahiş ücretler önlenmiş ve aynı zamanda muhafaza işinin muntazam bir halde mes'ul bir teşkilâta verilmesi temin edilmiş olacaktır.

Badema bu kabil tahsilâtı, köy ve belediye idarelerinin varidatlarını cibayete memur olan vasıtalar ve teşkilât ifa edeceklerdir.

Yeni projeye ziraî suçlar hakkında ve bunların tahkik usulüne meydana çıkarılması, suçluların yakalanması, çiftçi mallarına yapılan zararların tesbit olunmasına suretlerine aid bir çok esaslar ve hükümler de bulunmaktadır.

İlk demir cevherlerinin stok yapılmasına başlanıldı

Etibank tarafından Divrik demir madenlerinin işletilmesi için muazzam tesisat yapılacağı malumdür. Bu tesisatın tamamını beklemeden yakında işliyecek olan Karabük ocaklarına demir yetiştirilmesini temin için bir taraftan da muvakkat tesisat yapılmakta, yollar açılmaktadır.

İlk demir cevherleri Karabükte sevkedilmek üzere Divrik ile Çetinkaya istasyonları arasındaki Cüreç istasyonunda stok yapılmağa başlanmıştır.

Bu hafta TAKSİM SİNEMASINDA

ULU ŞEFİMİZ ve EBEDİ ÖNDERİMİZ

ATATÜRK'ün

Dolmabahçe sarayından Ankaraya kadar yapılan muazzam ve emsalsiz cenaze töreni bütün tafsilâtle ve tamam olarak gösteren müllî ve tarihî filme ilâveten:

TÜRKÇE SÖZLÜ VE ARAPÇA ŞARKILI

AŞKIN GÖZ YAŞLARI

Büyük aşk ve ihtiras filmi gösterilmektedir.

Alphonse KARR'in meşhur romanından iktibas ve büyük Arap mugannisi ABDÜLVEHAP tarafından temsil edilen bu türkçe sözlü film şimdiye kadar görülün ve dinlenen diğer hiçbir TÜRKÇE SÖZLÜ filmi ile mukayese edilemez.

Programın uzunluğu hasebilen seanslar saat 12-3-6 ve 9 da başlayacaktır.

Bugün SAKARYA Sinemasında

ULU ŞEFİMİZ ve

BÜYÜK ÖNDERİMİZ

ATATÜRK'ün

Dolmabahçe sarayından Ankaraya kadar yapılan muazzam ve emsalsiz cenaze merasimini bütün tafsilâtle gösteren tarihî filme ilâveten: Meşhur Zenci mugannisi PAUL ROBSON, ANNA LEE ve JOHN LODER tarafından temsil edilen

HAZRETİ SÜLEYMANIN HAZİNELERİ

Görülmemiş TÜRKÇE SÖZLÜ büyük ve güzel tarihî film.

Bayram çok tatsız ve sönük geçti

Şeker bayramı büyük acının tesiri altında çok sessiz, sönük geçti... İşte boş sahneler ve işte bayramın asıl sahipleri olan neşesiz çocuklar...

20 ASRİN GÜNEŞİ

ULU ÖNDER

VE EBEDİ

ŞEFİMİZ

ATATÜRK'ün

Ufulü üzerine İstanbulda 4000, İzmirde 1000 ve Ankarada alınan 5000 metro film arasından seçilen 3500 metroluk tam ve en mufassal, Ankarada ve İstanbulda yerinde ve hakiki sesli makinelerle alınmış kısımları ihtiva eden YEGANE FİLM.

Bugün YALNIZ İPEK SİNEMASINDA

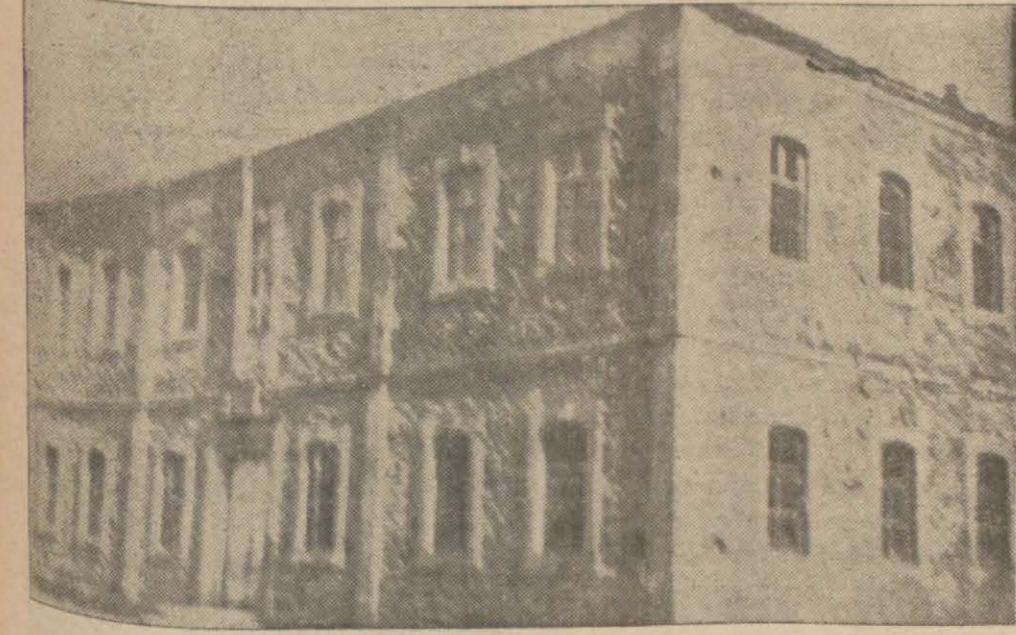
ve film dosyalarımızda mevcut, ATATÜRK'e ait bütün filmlerden mürekkep ve bizzat ATATÜRK'ün Türkiye Büyük Millet Meclisinde irad buyurdıkları nutuk. Bugün saat 11 de matine

Bu filmler İzmirde ELHAMRA ve YENİ sinemalarda da gösterilmektedir.

MEMLEKET HABERLERİ

Doğu vilâyetlerimizde
eğitmen kursları açılıyor

Bu kurslar sayesinde bir kaç yıl içinde doğuda hiçbir köy eğitmensiz kalmıyacak, ihtiyar genç bütün halk cehaletten kurtarılmış olacaktır

Doğudaki eğitim kurs binâlarından biri

Trabzon (Hususî) — Yedi vilâyetten ibaret bulunan doğu illerinin Gümüşhane, Erzurum ve Kars vilâyetlerinde 937 - 938 ders yılından itibaren faaliyete geçen eğitim okulları bu yıl Ağrı ve Çoruh vilâyetlerine de teşmil edilmiştir.

Geçen ders yılı zarfında bu bölgede tedrisata başlayan 107 eğitim okulu bir yıl zarfında 3519 talebe ile tedrisatını sona erdirmiştir. Eğitim okulları için yeni binaların inşasına başlanmış ve ekseri binaların inşası ikmal edilip; içinde tedrisata devam edilmektedir.

Bu yıl birincikânunda yeniden faaliyete geçecek olan eğitim okulları Ağrı ve Çoruh vilâyetlerine teşmil edildikten maada sayıları da 107'den 223'e çıkarılacaktır.

Doğu illerinde köylüleri cehalet ve bilgisizlik felâketinin pençesinden kurtarmak için devamlı ve esaslı savaşa girişen eğitim okulları kendilerini besleyecek elemanları şimdilik Kars ve Erzurum eğitim kurslarından temin etmektedir.

Doğu illerini kültürel bakımdan besleyen bu kurslardan Karsın Susuz nahiyesindeki eğitim kursunu Kültür Bakanı bu yaz yaptığı doğu seyahatinde bizzat teftiş etmiş ve takdirlerini beyan etmiş, kurs binasına bitişik bulunan metrük bir binayı tamir ettirerek kursun genişlemesini temin ettirmiştir. Her sene için yalnız bu kursta yetecek eğitimcilerin sayısı şimdiden 200 ü bulacağı kuvvetle tahmin edilmektedir.

Ayrıca öğrendiğime nazaran Trabzonla Rize arasında bulunan eski Akbu yatılı okulu binası da bu muntakada bu eğitim kursu haline getirilecektir. Bu kursların sayesinde her yıl külliyetli genç eğitimciyi doğuda Türk köylüsünü cehaletten kurtarmak için yılmaz ve yorulmaz bir azimle mücadeleye devam edecektir...

Gene muhakkak olan bir şey varsa o da eğitim kurslarının bu verimli çalışmalarından dolayı bir kaç yıl içinde doğuda hiçbir köy eğitmensiz bırakılmıyacaktır.

Doğuda birer kültür kıyafeti haline

İzmirde bir cinayet

Bir memur karısını kaçıran bir adamı karakol içinde ağır surette yaraladı

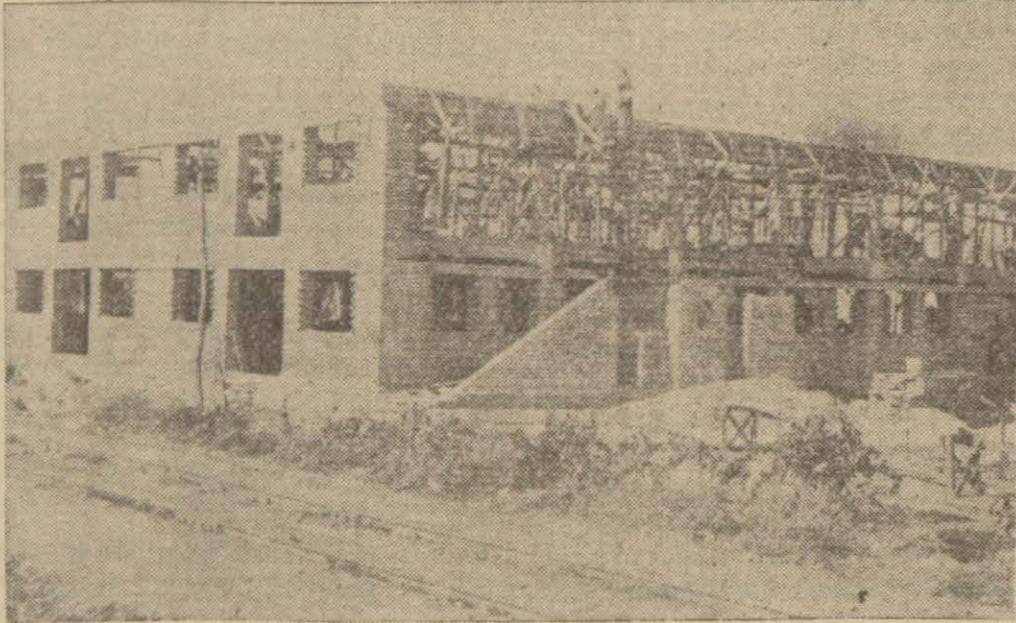
İzmir (Hususî) — Evvelki gün Dolablıkuyu polis karakolunda bir vak'a olmuş, Hikmet isminde bir memur, tabancasıyla karakol içinde Mehmed Akın adında birine 4 el ateş etmiş ve onu sağ memesi altından ağır surette yaralamıştır. Vak'anın sebebi bir kadın meselesidir. Hikmet, bundan bir müddet evvel Lutfiye adında genç bir kadınla evlenmiştir. Karşıyakada Atatürk caddesinde 57 numaralı ihvan de garsonluk eden Ali oğlu Mehmed Akın ile kardeşi Mercan Akın, henüz nasıl olduğu kat'i şekilde tesbit edilemeyen bir tarzda Lutfiyeyi kaçırmışlardır.

Kocası Hikmet, Müddeiumumîliğe verdiği bir istidada, karısının iftial edilerek garson Mehmed ve Mercan taraflarından kaçırıldığını ihbar etmiştir.

Müddeiumumîlik, bu şikâyet üzerine suçluların yakalanması ve kadının bulunması için zabıtaya tebligat yapmıştır.

Mehmed Akın ve kardeşi Mercan Akın Karşıyaka komiserliği tarafından tutulmuş, tahkikat yapılmak üzere ikisini de polis nezaretinde Dolablıkuyu polis karakoluna göndermiştir. Mehmed ve Mercan karakolda istivab edilirken memur Hikmet karakola gelmiş ve komiser muavinliği odasında bulunan Mehmed'i görmüş, yanında bulunan tabancasını anı bir hareketle çekerek Mehmed'in üzerine dört el ateş etmiştir. Çıkan mermilerden biri Mehmed'in sağ memesi altından girmiş ve arkasından çıkmıştır. Polisler, Hikmet'in elinden tabancasını almışlardır. Yaralı derhal Memleket hastanesine kaldırılmıştır. Hikmet de tevkif edilmiştir. Tahkikata devam olunuyor.

Alaşehir kuru üzüm deposu inşaatı devam ediyor

Alaşehir (Hususî) — Gönderdiğim resim, Alaşehir kazasında 19 bin lira yapılmakta olan kuru üzüm deposunu göstermektedir. Alaşehir kazasında hummalı bir imar faaliyeti mevcuttur. Bu faaliyeti valimiz Dr. Lütfi Kırdar idare etmektedir. Bir takım simaların depolarına konan ve ihtikâra vesile olan bu vaziyetten bugün için zürra kurtulmuş sayılır. İnşaat bitmek üzeredir.

Pazar Ola Hasan Bey Divor ki:

— Eminönü meydanı - nun açılmasına devam ediyor Hasan Bey...

... İşittiğime göre buranın yeni plânı...

... İki yüz sene evvelki plâna göre hazırlanıyor - muş...

Hasan Bey — Tevekkeli açılma işi de eski usule gitmiyor.

Yurdda Ebedî Şefin yası

Büyük ve Ebedî Şef için memleketin her tarafında gözyaşları ve hıçkırıklar arasında törenler yapıldı. Büyük insanın hayatı ve bütün dünyada uyandırdığı sonsuz acı anıldı, inkılâbın şümülü, Türk milletine yeniden hayat vermek yolundaki çalışmalarını sayıldı, her şehir ve kasabadaki hey-

keline çelenkler kondu.

Edirne, Burnova, Çanakkale, Manisa, Nazilli, Akyazı, Bursa, Kütahya, Konya, Kırklareli, Geyve, Karabükte - ki törenler bilhassa çok hüznü ve büyük oldu. Yukarıdaki resimler Edirne, Burnova ve Çanakkaledeki törenlerden görünüşleridir.

Çal kazasında dört ev tamamen yandı

Çaldan yazılıyor: Evvelki gece burada büyük bir yangın olmuş, dört ev yanmıştır. Ateş, gece vakti tuhafiyeci Osman Kılıcın evinden çıkmış ve birdenbire genişliyerek diğerlerine sırayet etmiştir. Halk, yangını söndürmeğe çalışmış, Denizliden itfaiye cellediştir. 2,5 saat devam eden yangın, güçlülükle söndürülmüştür. Zarar beş bin lira kadardır. Yangının nasıl çıktığı tahkik edilmektedir.

Kazamız belediyesinin itfaiye teşkilâtından mahrum bulunması, yangının büyümesine sebebiyet vermiştir.

Bucada bir ev çöktü, 4 k.şi yaralandı

İzmir (Hususî) — Buca nahiyesinde Yukarı mahallede İbrahim oğlu B. İlyasın evinde mevlüd okunurken bir kaza olmuştur. Evin ikinci katına fazla insan dolduğu için ev, bu ağırlığa tahammül edememiş, çökmüştür. Enkaz altında kalan 60 yaşında Nermin, 80 yaşında Ayşe ile 2 yaşında İlyas ve 6 yaşında Gülsüm adlarında 4 kişi yaralanmışlardır.

Ödemiş'te yeni bir istasyon yapılıyor

Ödemiş (Hususî) — Devlet Demiryolları idaresi tarafından Ödemişin Topbaşı mevkiinde yeni bir istasyon binası inşa ettirilecektir. Hazırlanan projeye göre istasyon binası, elektrik, su ve kanalizasyon tesisatı ile 15,500 liraya mal olacaktır. Yeni istasyonun inşasından sonra Ödemiş'te şimdiki istasyondan yeni istasyona kadar ray döşenecek, yolcu nakliyatı bu istasyondan yapılacaktır.

Karabük ün En gözde adamı

Karabük (Hususî) — Resmini gördüğünüz İzzet Enginar, Karabükün biricik gazetecisidir. Bu işe fabrikanın temel atımıyla başlamıştır. Her sabah saat 4,30 da kendi namına gelen gazeteleri trenden büyük bir süratle alır ve henüz satışa başlamadan evvel derhal sahifeleri çevirerek Karabükte aid havadis olup olmadığını araştırır. Küçük: bir esnafı san'atide içinde bulunduğu buraya aid en kısa bir yazı dahi onun bütün gününü neş'e ile geçirmesine kâfidir. İşinin hususiyeti icabı bütün ömrü müddetince sabah uykusuna mahrum olan İzzet Enginar, henüz herkes uykusunda iken gazetesini getirir ve sessizce menfez bulabilirse içeri, bulamazsa kapı önlerine kırarak uzaklaşır. Daha sonraki saatleri fabrika kapısında ve şantiye içinde gazete tevzi ile geçer. Bu yorulmak bilmez adam işinden büyük zevk aldığını söylemektedir.

Hâdiseler Karşısında

KONTROL

Tramvay kalabalıktır. O kadar kalabalıktır ki ayakta duranlardan tek kişi ufak bir hareket yapsa diğer bütün yolcular sağa sola sallanmak mecburiyetinde kalırlar. Herkes biletini almıştır. Herkes, bir an evvel yerine varmayı arzulamaktadır. Bu arada bir sarsıntı olur. Ön sahanlıktan çekilen ip arka sahanlıktaki zifi çinlatır.

— Çın.

Ön kapı açılır. Kasketi sırmalı bir baş görünür, pazubendli bir kol uzanır:

— 73 kâğıdını ver!

Kontrolörün emrini bir an evvel yerine getirmeyi bir vazife bilen kondüktör, bilet kutusuna iştirilmiş, kontrol kâğıdını çıkarır.

— Ay nasırım.

— Kondüktör, kafama çarptım..

— Biraz yavaş geç.

— Çocuk eziliyor, dikkat etsene!

Sesleri arasında kontrolörün yanına kadar gider. Öteki, kâğıdı eline alır.

— Biletler, kontrol..

— Hele bulayım.

— Cebime koymuştum.

— Haydi efendim, acele edelim.

Cebime koymuştum, bu sıkışık vaziyette çıkaramıyorum.

— Kontrol, biletleri görmem lâzım.

— Biraz yavaş yahu.

... Dikkat etsene!

O, orah değildir.

— Kontrol..

Güç belâ bulunan, güçlülkle uzatılan bileti alır. Numarasına bakar, tekrar bakar, elindeki kâğıda bakar, tekrar bakar. Bileti iade ederken de bir kere yolunun yüzüne dikkatle bakmayı ihmal etmez.

Bu bakışta yolcunun kondüktörle anlaşmış müsterekülmenfaa sahte bilet imal edip etmiyeceğini tesbit etmek isteyen bir mana vardır.

Bu arada şikâyetler başlar:

— Bu kaç kontrol, bir tanesi imeli de ha iki dakika olmadı.

Bu haklı itiraz kontrolörün sert cevabı ile cevaplanır:

— Ne o, kontrol etmiyelim mi?

— Edin amma, daha demin...

— Orası bizim bileceğimiz iş.

Şikâyet eden susar:

— Kolum;

— Bacağım!

— Nasırım.

— Ay sıkıştı. Pathyacığım.

Sözleri arasında kontrol işini bitirir.

Ve iner.

— Oh çok şükür!

Demeğe vakit kalmadan.

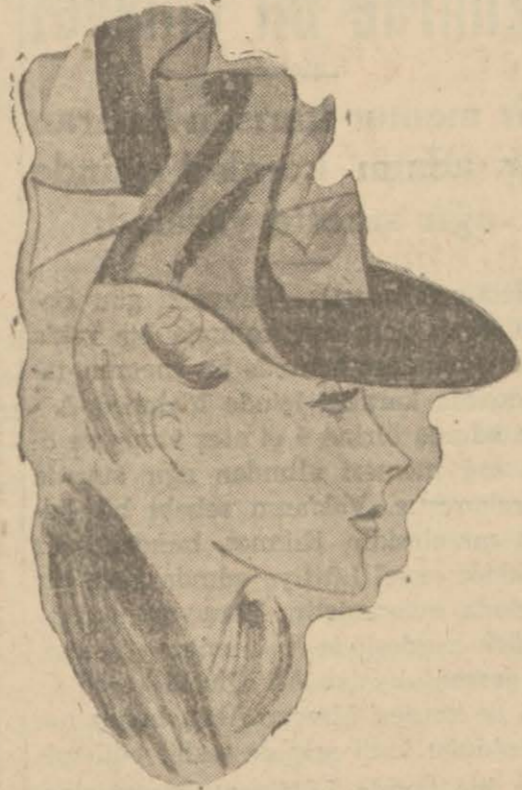
— Çın!

Zil çalınmıştır. Tramvayın ön kapısı açılır. Kasketi sırmalı, kolu pazubendli bir başka kontrolör bağırır:

— 73 Kâğıdın! İsmet Hulusi

Kadın Köşesi

Son moda üç şapka

Yukarıda: Kenarlı bir şapka süslü açık renk siyah fötrdendir.

Ortada: Geniş releve şapka. Kendi siyah fötrdür, antresini çerçeve liyen kordelânın yarısı mor kırmızı, yarısı mavi. Kordelâlar giyecek elbisenin rengine göre değiştirilir.

Alta: Sivri, yüksek tepeli, kenarları yukarı kıvrık orijinal bir model fiyonga hem şapka, hem elbisenin rengine uymalıdır.

Bu iki şapka bu senin modasına çok uygun bir şekilde hazırlanmıştır. Genç yüzlere çok iyi gideceği gibi orta yaşlılara da gider. Kordelâların renklerini ise rengine uydurmak şapkaların görünüşüne ayrı bir güzellik verir.

Her kadın bilmelidir

Mutfakta üzerinde sebze vesaire doğramak için kullandığımız tahtalar esas renklerini iade için (Eau oxygénée) ile yıkayınız.

1 — Odamızın uzun müddet soğumasını istiyorsanız halıların altına gazete kâğıdını seriniz.

2 — Islanmış bir fötr şapkanın şeklini bozmadan kurutmak için içini esas çizgileri ortaya çıkıncaya kadar tülbend ile doldurunuz. Sonra da bir askıya takınız kurunuz.

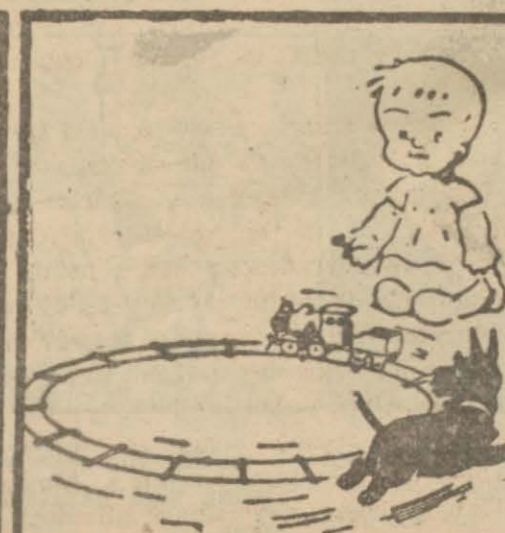
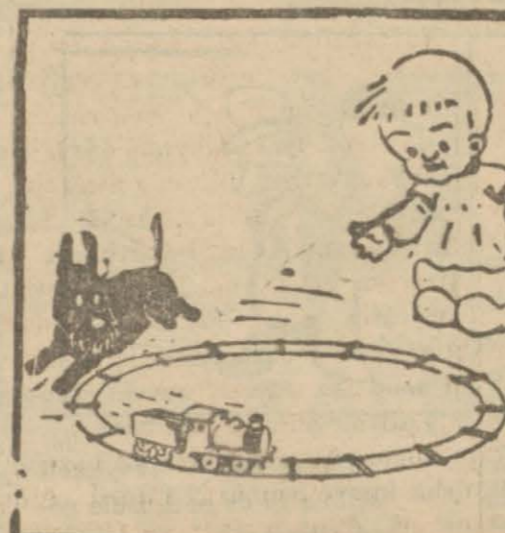
3 — Ellerinizdeki soğuk çatlakların büyük değilse limon suyu yahud soymuş soğan sürerek iyileştirebilirsiniz.

4 — Soymuş elma ve armud parçalarının az sonra renkleri esmerleşir. Bir kaptaki suya biraz sirke dökerek birkaç dakika onları içinde tutarsanız bu mahzurun önüne geçebilirsiniz.

5 — Taze çörekleri keseceğiniz zaman biçtiği kaynar suya daldırın sıldık ten sonra kesiniz. Muntazam kesilirler.

6 — Nâdiren kullanılan ince sürahileri kurutmak için sünger kâğıdından bir tomar yapıp ucu kaidesine gelecek şekilde sürahinin içine koyunuz.

Bacaksızın maskaralıkları :

Dönen baş

KANSER HAFTASI

Radium, Röntgen ve Kanser

YAZAN

Prof. Max Sgalitzer

Üniversite Radiologie Enstitüsü Direktörü

40 sene evvel radium şuanın Marie ve Pierre Curie tarafından keşfi bizde, Türkiyede, olduğu gibi bütün medeni dünya memleketlerinde tes'it ediliyor ve ilmi konferanslarla kutuluyor. Konrad Röntgen tarafından keşfedilip ismine izafeten röntgen şuaı denilen ebedî keşfinden az zaman sonra hayretler içinde kalan dünya radium şuanın keşfile sevindirildi. Mevcudiyetleri itibarile birbirlerine çok benziyen röntgen ve radium şuaları, bu esnada tabda en büyük ehemmiyeti kazanmış, ve aynı zamanda maddenin teşekkülü hakkındaki malûmatımız da fevkalâde artmıştır.

Bu bilhassa radium için maddenin gayri kabili taksim atomlardan değil, fakat başlı başına bir âlem olan tahmin edilemeyecek kadar küçük atomlardan ve müsbet hamuleli nüve, proton, etrafında negatif elektronların mevcudiyeti hakkında fevkalâde ehemmiyetli bilgiyi bize verdi.

Bu çok şayanı hayret cazib bilgi sayesinde tablattaki pek çok elektrik ve optik tezahürat daha iyi anlaşılma olurlar.

Fakat radium evvelce atomun tahvülünde esas olarak bilinen naziyeleri de sarsan ilk madde oldu. Radium atomunun emanation ve helium ve diğer bir takım maddelere, nihayet kurşun atomuna inkilâbı anlaşılma.

Yukarıda zikredildiği gibi mevcudiyetleri pek müşabehet gösteren yüksek ehemmiyeti haiz röntgen ve radium şualarından burada kısaca bahs olunacaktır. Şuaların tesirleri hücrelerin istiklâbındaki hususiyetlere bilhassa, genç hücreleri, neşvünemaya yaklaşanları felce uğratmak ve nihayet bütün hücreleri harab etmek esasına dayanır.

Tecrübeli hekimin san'ati diğer ensiçeye zarar vermemek, vücudün hastalıklı tegayyüratını tahrib etmek suretile şuaı kullanmaktır. Bidayette şua yalnız cild hastalıklarının tedavisinde kullanılırdı. Az zaman sonra kan yapan uzuvlara, dalağa, lenfa ukdelelerine, kemik hastalıkları üzerine şuaların evvelâ röntgen şualarının fevkalâde kuvvetli tesirleri olduğu anlaşıldı.

Röntgen tedavisi bugün umumî sahaya girmiştir.

Bir çok dahif hastalıklar, kan hastalıkları muhtelif yerlerdeki tüberküloz hastalıkları muvaffakiyetle tedavi edilebilmiştir. Nihayet insan uzviyetinin anud düşmanına, habis tümörlere, vücudün derinliklerindeki kanser hastalıklarına harb ilân edilmiştir.

Yerlerine göre yalnız röntgen şuaları veya Radium veyahud her ikisi birden kullanılmıştır.

Röntgen şuaı daima artan bir küllanış sahası buluyor, bir çok kanserli yerlerde radiumun istimali lüzumsuz kalyor.

Bilhassa röntgen şualarının kon-tank şualaması denilen son bir tedaviden sonra bu tarzda şualama da röntgen şuanın çıktığı nokta radium

Mme. Curie

ma-müşabih olarak hastalık müfrahına çok yaklaşılabilmektedir.

Şimdi bazı kanser urlarında nadir olmıyan şayanı hayret bazı şifa neticeleri de elde edilmektedir. Fakat maalesef bir çok kanser hastaları ekseriya pek yardım imkânı olmayacak kadar çok ilerlemiş vaziyette hekime müraaet etmektedirler.

Birkaç hafta evvel Fen Fakültesinde verdiğimiz bir konferansta söylediğim gibi mahiyeti meçhul ve az tesir yaplabilen hastalıklarda hekime erken müraaet etmenin ne kadar ehemmiyetli olduğunda durmak isterim. Bu nu Türkiyede benim için mukaddes bir vazife olduğuna daima göreceğim ve daima tekrarıyacağım Bu suretle hastalık karşısında bir korku uyandırmak istemiyorum. Bilâkis gayet makul olarak herkesin kendi kendine dikkat etmelerinin ehemmiyetine işaret etmek isterim.

Ancak bundan sonra insaniyetin korkunç düşmanı kanseri erken zamanında yakalamak ve hakikaten ilk safhada mevzuu bahsolan cerrahi müdahale röntgen veya radium veya cerrahi şua tedavisinin muhtelit olarak tatbikile iyi edilemek imkânı olacaktır.

Atatürkün dâhiyane idaresi altında modern Türkiyede insaniyetin hain düşmanı hastalıklara karşı her sahada mücadeleye girişilmiş olduğunu zevk ve gururla söyleyebiliriz.

Türk hekimleri tarafından da büyük bir gayretle idare edilmekte bulunan mücadelede röntgen ve radium şualarının en mühim tedavi vasıtaları teşkil ettiğine bilhassa işaret etmek isterim.

Torbalı belediye reisliği

Torbalı (Husufi) — Belediye meclisi ilk içtimamı yaparak azadan Bekir Sakaryayı belediye reisliğine seçmiştir.

Bunları bi'iyor mu idiniz ?

Halı edebiyatı nedir ?

Eski halıdan anılanlardan bazıların şiddetli bakılacak olursa, eski halılarda raslanan bir takım çiçek motifleri, münhâni, münkesir çizgiler, o halıyı dokuyan kabile veya evin göndereceği kabile veya eve karşı beslediği hissiyatı «şifremsi» bir surette ifade eder. Bu nu anlamak da gayet zormuş.

Sinema yıldızlarının hakiki güzellikleri

Sinemada güzel yüzlerini gördüğünüz kadın sanatçıların hakiki hayatlarında, perdedeki hallerine hiç benzemezler. Objektife iyi aksetsin, perdede güzel görünsünler diye yüzlerine makyaj yapılıp. Bu makyaj da ekseriya kırmızı, ve renkli boyalardan tereküb eder.

Kravat nasıl icad edildi ?

Kravat pek eski bir icad değildir. Gömleğin önü yurtuk olan bir İngiliz yeni bir gömlek alacak parası bulunmadığından boynun atkısını boynuna dolamış, bir de düğüm yaparak, ayabını örtmüş, bu suretle kravat modası meydana çıkmıştır.

Ruzvelt ve karısı

Amerikan Cümhurreisi, milyonlarca insana hükmettiği halde, husufi hayatında Madam Ruzveltin emrinden asla dışarıya çıkmaz. Umumi yerlerde hep onunla birlikte görünür. Zaten Ruzvelt'le karısının içtikleri su yalnız ayrı gider.

GÖNÜLİSLERİ

Aşkta mahcubiyet

Mersinden B. C. Yüksel imzasile aldığı bir mektub bana, benim gençlik arkadaşlarımdan bir kaçını hatırlattı. Bunlardan birini bilirim ki, bugün aşağı yukarı 55 yaşında bir kadın olmuştur. Fakat henüz 17 sinde kara toprağa girdi ve arkasından herkesi ağlattı. Bu genç kız hassas, ince bir muallimi severdi. Tanışmışlar mıydı, hayır.. Bir tek kelime olsun konuşmamışlardı. Sabahları genç muallim kırmızı fesli elinde bastonunu sallayarak Modadaki evin önünden geçirdi. Genç kız da aynı saatte mutlaka odasının penceresinde bulunurdu. Biran için gözgöze gelirlerdi. Genç muallim enişeli gözlerini bir ikinci defa pencereye çevirir, belli belirsiz gülerdi. Genç kız da bu tebessüme aynı şekilde karşılık verirdi. Böylece tam bir yıl seviştiler. Nihayet onları Kalamış koyunda tesadüf etmeğe başladık. Fakat gene yanyana değil.. Aralarında on beş, yirmi adım mesafe olurdu. Akşamın gurbuna, denizin sakinliğine dalar, düşünürlerdi. Bazı bazı da dönüp birbirlerine bakarlardı. Ne erkek genç kıza yak-

laşabilir, ne de genç kız erkekte müsaid bir hava yaratabilmek kudretini bulabilirdi. Böylece aşkları iki yıl devam etti. Genç kız da, genç muallim de sararmağa, solmağa başladılar. İkisi de ötedebirde bir bulut gibi dolaşıp durdular. Nihayet erkeğin annesini kızın evine gönderdi. Fakat kız ailesi zengin ve yüksek olduğu için red cevabı verdiler. Erkek günlerce evin etrafında dolaştı, genç kız yataklara düştü ve nihayet bir gece, hiç beklenmiyen bir anda öldü. Genç muallim ne oldu, bilmiyorum. Bir daha onu ne Modada, ne İstanbulda, ne de başka bir yerde görebildik.

İşte Mersindeki okuyucum da bu genç muallim kadar mahcub bir delikanlı seviyor.. Sevdiği kız tarafından da sevildiğini biliyor. Fakat bir türlü kendisiyle konuşmuyor. Uzakta sadece bakışıyorlar, o kadar..

Bu, 16 ncı asır aşkları artık o kadar garib bir hal almış bulunuyor ki, genç okuyucuma sadece bir tek tavsiyede bulunacağım: Medeni ve mütekâmil olmağa çalışınız.

TEYZE

ASKERLİK BAHİSLERİ

Almanya, müstemlekelerini geri alabilecek mi, nasıl, ne vakit ve ne şekilde alabilecek?

Yazan: General E. Emir Erkilet

Eski Alman cenub batı Afrikasından bir görünüşü

— 3 —

Bu başlıkla bundan evvel çıkan iki yazımda eski Alman müstemlekelerinin iadesi meselesinin mahiyetini ve hal güçlüklerini izaha çalışarak, Almanyanın bu davasını, İngiltere ve Fransayı tazyike imkân bulmadan, kazanmak ihtimalinin zayıf ve hattâ yok olduğu neticesine varmıştım. Filhakika Almanya, eski müstemlekelerini, ancak askerî kudret ve kuvvetini, siyasetçe müessir olacak bir yünde (istikamet) te kullanmaktan çekinmeyeceğini bir daha göstermekle, geri almayı düşünebilir; çünkü, bu müstemlekeleri yirmi senedenberi istimar ve istismar ederek artık benimsemiş olan devletler, bunları ellerinden çıkarmakta bir takım siyasî, askerî ve iktisadî mahazurlar gördükten başka bu hususta bir çok ihtiras ve menfaatlerin de rol oynaması tabiidir.

Meselâ, «Reuve de Paris» te eski Alman müstemlekesi Kamerun'un iadesine itiraz eden bir kısım Fransız düşüncelerini okuyoruz: «Fransa, buraya tevarüs ettiğindenberi, her şeyi temelinden kurmuştur... Fransız hekimleri yerli halkı uyku hastalığından kurtarmıştı... Yerli halk makul bir idare sayesinde insanlık hislerine sahip olmuşlardır... Binlerce Km. uzunluğunda iki demiryolu ve 500 metrelilik bir rıhtımla beraber Duala deniz limanı inşa olunmuştur ilâh...». Fakat, garib bulduğum için yazmadan geçemiyordum ki, gene aynı yazıda, büyük harbedenberi Fransızların elinde ve hükümünde bulunan ve Fransız mesalî, zekâ ve idaresi ile istimar edildiği ve adeta yeniden kurulduğu iddia olunan bu eski Alman müstemlekesinde, Fransız ziraatçılarının oradaki bir avuç «yorulmak bilmiyerek çalışan, genç, canlı ve Berlinden gelecek işarete müntazır» Alman göçmeninin halkı harekete getirmelerinden korkmakta olduklarını görüyoruz. Fransız istatistiklerine göre Kamerunun Fransız elindeki parçasında mevcut 2791 Avrupalıdan 2011 i Fransız olup halkı Fransızlar aleyhine kaldırmalarından korkulan Almanların sayısı yalnız 80 dir. Fakat yazının sahibi en sonda «Fransızlar yerli halka o kadar iyilik ettiler ki, bunlar efendi değiştirmeyi düşünemezler» diyerek okuyucularını avutmak istemiş.

Bunun gibi Fransız basınında, Alman müstemleke davasına dair türlü endişe ve itirazlara tesadüf edilmektedir. Resmî Fransanın da bu mesele hakkındaki fikri ve kararı henüz belli olmamıştır. Buna rağmen Fransız efkârı umumiyesinin eski Alman müstemlekelerinin geri verilmelerinde veyahud bunlara tavizat olarak meselâ Hindi Cini veya Madagaskarın Almanlara itasında bir beis görmediği tahmin olunuyor. Fakat bu efkârı

umumiyei körükliyen hizibler vardır. Bu meyanda askerî mahfelle fikir tercümanlığı eden «La Franse Militaire» de tesadüf ettiğim oldukça sert bir takım mütaleaların bir hülâsasını yapmayı faydalı gördüm.

Bu gazetenin askerî muharrirlerine göre: Alman müstemlekelerinin geri verilmesi maddî ve manevî bakımlardan fahiş bir hata olur. Maddî cihetten, Almanya bugün Fransadan iki defa kuvvetlidir. Bu sebeble Fransa bir harbde, ancak deniz aşırı müstemlekelerinden çıkarp Fransaya getireceği renkli ordularla, Avrupada Almanlara karşı bir kuvvet müvazenesi tesis edebilir (Afrikadaki Fransız müstemlekeleri takriben 10 milyon Km. murabba olup 35 milyon nüfusa maliktir ve Fransız hazarî ordu mevcudunun hemen üçte birini müstemleke askeridir). Büyük harbde müstemleke kıt'aları, o zaman iyice hazırlanmış olmalarına rağmen, Fransaya Avrupada büyük hizmetler ettiler. Bugün ise bunların seferi mevcudları 1914-18 de olduğundan 10 misline çıkarılmış bulunuyor. Bu hale göre Almanlara müstemleke vermek yalnız Fransayı, bir harbde, mühim bir mîkdar askerî kuvvetten mahrum bırakmış olmakla kalmaz, aynı zamanda Almanyanın askerî kuvvetini artırır ve bu suretle kuvvet müvazenesi Fransanın aleyhinde ehemmiyetli surette bozulmuş olur.

Almanya, Afrikada müstemleke sahibi olunca buralarda yerlilerden teşkil edeceği ordularla sair devletlerin Afrika müstemlekelerini zapt ve istilâ edebilir; bundan başka Almanya müstemleke edinmekle, donanmasını arttırmak için, emsalsiz bir iddia sebebine malik olmuş olur. Kuvvetlenecek bir Alman deniz donanması ile Alman hava filoları, Afrikanın batı, cenub batı ve doğu kıyılarına hükmedecek olan Alman sömürgelerinin sahil ve karalarında istinad noktalarına malik olacağından, İngiliz ve Fransız imparatorluklarının ana vatanla deniz muvasalalarını kesebilecek ve Avrupa darülharbine buralardan askerî kuvvetler, ham maddeler, erzak, petrol ve ilh...n vaktile yetiştirilmesine mâni olabileceklerdir.

Fransız askerî mehafili manevî bakımdan da, Almanya müsaadekârlıkta bulunulmasını mahzurlu görüyorlar; çünkü derakab bir yeni müsaadekârlık daha ister ve ulüvvücenab Ren nehrinin öte tarafında daima bir zâf eseri telâkki olunmuş. Bunlara göre Alman müstemlekelerinin iadelerine mukabil bir taviz olarak, Almanyadan bir terki teslihat veya ademi tecavüz muahedesi istihsal etmek te beyhude olur; çünkü Almanlar mukavelelere riayetkâr değillerdir. La Franse Militaire nihayet şu neticeyi çıkarıyor: «Eski Alman müstemlekelerini geri vermek, 1914-18 harbinden kalan son kazançları da elden çıkarmak demektir; aynı zamanda; müstemlekeci devletlerin, Afrikanın yerli halkı nezdindeki nüfuz ve itibarını da kıracaktır ilâh... ilâh...»

Bütün bunlar ve evvelki iki yazımda izah ettiğim İngiliz endişe ve tereddüpleri gösteriyor ki eski Alman müstemlekeleri, hemen ve gönül rızasile geri verilmeyeceklerdir; ve bu yüzden yakında bütün dünya yeniden rahatsız olabilecektir.

Almanya, müstemlekelerini doğrudan doğruya istirdad için denizlere hâkim değildir. O halde, ne yapacaktır? sorgu-ya vücut bulur. Fakat buna irgen (müsbet) bir cevap vermek mümkün değildir. Zaten, biz de ancak ihtimalleri tedkik ediyoruz.

Almanya batı hududlarını tahkim etti ve etmektedir. Hitler de, Almanyanın Fransa ile müstemleke işinden başka, hiç bir meselesi olmadığını söyledi. Bunların manası şudur ki, Almanya 1870-71 denberi olan harb plânını değiştirmiş ve bunda isabet etmiştir. Çünkü Fransa ve Belçikaya taarruzu daima İngilterenin müdahalesini celbedebilir. İngiltere ile harbetmenin ne kadar fena bir şey olduğunu ise, Almanlar kâfi derecede tecrübe ettiler. Onun için Almanyanın, müstemleke meselesinde, Fransayı ve dolayısıyla İngiltereyi meselâ, batı hududlarından bazı tahşidat ve tahkimatı işgal ile müterafık bir nim seferberlikle tehdit ve tazyike kalkışması beklenemez. Böyle bir hareket beklenmiyen bir harbe varabilir ve bu sebeble Almanya böyle bir hareketten çekinir.

Cenub doğuya doğru herhangi bir toplanma ve tazyik te, önüne geçilmez öyle bir takım ihtilâtlara meydan açabilir ki bunların sonunda hem müstemlekeler elde edilmez ve hem de askerî ve siyasî bir çıkmaza saplanılmış olur. Belki de, bu müstemleke işinde, İngiltere ve Fransayı aynı zamanda sıkıstırmamak ve işe meselâ, evvelâ Fransadan başlamak Almanya bakımından maslahata daha uygun düşecektir.

Bu takdirde, asıl tazyikin İtalya üzerinden Akdenizde ve şimalî Afrikada yapılması ve bunun için Almanyanın İtalya emrine büyük miyasta kara, hava ve deniz kuvvetleri (bilhassa denizaltı) vermesi hatıra gelebilir. Meselâ Almanya ile İtalyanın Akdeniz üzerinden şimalî Afrikaya 250 şer bin kişilik kuvvette ve her türlü teknik vasıtalarla mücehhez birer ordu geçirmeleri onların ana vatanı müdafaa edecek kuvvetlerini ehemmiyetli bir surette eksiltmez.

Bugün Almanya 1937 ye nazaran çok daha kuvvetlenmiştir. Çünkü Almanya evvelâ, Avusturyanın ve Çekoslovakya-

(Devamı 10 uncu sayfada)

Ne olmak istiyorlardı, NE OLDULAR ?

Doktor İbrahim Zati Öget ve Ressam Hayri Çizer eski hatıralarını anlatıyorlar?

Anketi yapan: Sabih Alaçam

Doktor İbrahim Zati çalışma odasında

— 25 —

Dr. İbrahim Zati Öget

Doktor İbrahim Zati Öget:

— Küçüktenberi istediğim şey, okumuş bir adam olmak! diye söze başladı.

Kendimi bildim bileli, mübhem bir şekilde de olsa, içimde daima bu arzuyu duyardım.

Sonra, aradan seneler geçti. Artık idadiye gidiyordum. Bu sırada bende edebiyat ve kitabet hevesi uyandı. O zaman «Edebiyatı Cedide» doğmuş, Tevfik Fikretin adı dillerde dolaşmağa başlamıştı. «Edebiyatı Cedide» nin bütün neşriyatı üzerimde derin bir tesir bırakıyordu. Bilhassa Tevfik Fikretin şiirlerini ezberliyordum.

Bu arada, topal eşekle kervana karışmak kabilinden, kendim de küçük küçük şeyler yazıyordum. Hattâ, edebiyat imtihanımıza Hüseyin Cahid ile Aynîzade Hasan Tahsin mümeyyiz gelmişlerdi. Mevzu, Firtına idi. Ben, bunu öyle ballandıra ballandıra yazmış idim ki hocamla beraber mümeyyizler de beğendiler. Bana:

— Aferin, güzel... Çok iyi... Hakikaten muvaffak olmuşsun, dediler.

Artık, sevincime payan yoktu. Bütün idadî tahsil müddetince edebiyat hevesi devam etti. Artık, aile içinde de iyi yazı yazmakla meşhur olmuştum. Kardeşlerime, bu istidad ve muvaffakiyetim örnek olarak gösteriliyordu, akrabalarımın mektublarını ben kaleme alıyordum.

Bir aralık, 13-16 yaşları arasında iken, «Hedaya yığını» adıyla küçük bir hikâyeye tercüme ettim. Bu tercümem, gazetede neşredildi. Ne yalan söyleyeyim, yazımı intişar etmiş görünce bir tuhaf oldum: Hem sevdim, hem sıkıldım.

— «Şu halde, bugün sizi de içimizde görmemiz, lâzım değil mi idi?»

— Evet amma, Üsküdar idadîsi tabiiyat muallimi Müştak Bey merhum - Üniversite jeoloji profesörü - olmasaydı... Müştak Bey hayvanat, nebatat ve tabakat derslerini okutuyordu. Mikroskopla biyolojik tedkikler yapıyorduk. Mesleğinin ciddiden ehli olan hocanın tesirile, son sınıflarda birdenbire tıbbiyeye girmeğe heves ettim. Hattâ, mezuniyet imtihanında tabii ve riyaî ilimlere karşı o kadar sempati duyuyordum ki kürreiarzın güneşten kopmuş bir seyyare olduğunu ve mihreri üzerinde döne döne şimal ve cenub kutbularının basıklaştığını anlatırken kendimi tutamadım:

— Bir gün güneşin de bu vaziyete girmeyeceği ne malûm, dedim!

Bu sözü gayri ihtiyarî söylemiştim. Mümeyyizin biri güldü, biri kızdı. Müştak Bey merhum da suratı asık:

— Çık dışarı, dedi!

Benim de yüreğime indi. Eyvah! Sınıfta kaldım, hay bu sözü söylemez olaydım, diye düşünüyör, adeta hümgür hümgür ağlıyordum.

Nihayet, imtihan bitti. Mektebin kapısında Müştak Beyi bekledim. Korka korka yanına yaklaştım. Hocam:

— Sınıfı geçtin, amma bir daha kendinden büyük işlere karışma, nasihatini verdi.

Ressam Hayri Çizer

— Böylece büyük bir nefes aldım. Tıbbiye bitirdim. Sizin anlayacağınız, okumuş bir adam olmakla, birinci emeline kavuşmuş oldum.

— Ya... İkinci bir emeliniz de var demek?

— Elbette! O da şu idi: İyi konuşmak... Güzel bir hatib olmak. Küçük- lüğündenberi natuk olanlara bayılıyordum. Yüzlerce, binlerce adamın karşısında söz söylemek... Dinliyenler tarafından alkışlanmak... İşte, bütün bunlar içimde vakit vakit feveran eden arzularıdır.

Yaşım ilerledikçe hitabet hevesim de gündün güne çoğalıyordu. Nihayet radyodaki, Yeşilay gün ve içtimaların- daki ve mekteplerdeki konferanslarımla da bu yola atılmadan değil! Hattâ Avrupa seyahatlerimden birinde, Paris'te doktora yapan genç bir maliye müfettişine karşılaştım. Beni gıyaben tanıdığını söyledi.

— Nereden, dedim?

— Galatasarayda talebe iken bir gün bize konferans vermiştiniz. Hattâ son cümleliz hâlâ hatırdadır, cevabını verdi ve o cümleyi de söyledi!

Bu tesadüf, beni pek memnun etmişti. Fakat, doğrusunu söyleyeyim, istediğim kadar iyi bir hatib olamadım!

— 36 —

Ressam Hayri Çizer

İstanbul lisesi resim muallimi ressam Hayri Çizer:

— İlk çocukluk arzularımı tamamen hatırlamıyorum, dedi. Müreffede idim. Bu sırada ilk Yunan muharebesi çıkmıştı. Elime geçen harb mecmualarının içinde ordu kumandanlarının resimleri de vardı. Bunları renkli kalemler ile boyar, pek neşelenirdim.

Nihayet, Edirne idadisine girdim. Resim muallimimiz, meşhur Hasan Rıza merhum idi. Onun teşvikleri sonunda, artık iyiden iyiyi ressam olmağa karar vermiştim. Fakat babam (Düyunu Umumiye Edirne vezne müdürü Emin Bey) bu arzuma şiddetle muhalefet ediyordu. Annemle birlikte, beni karşılarına oturtuyorlar:

— Ya Hukua girip adliyeciyi, ya Tıbbiye girip doktor olacaksın, söyle (Devamı 10 ncu sayfada)

ATA TÜRKÜN HATIRATI

Alman orduları dev gibi adımlarla Paris üzerine yürürlerken Mustafa Kemal "Almanlar mağlûb olacaklardır," demişti

- 8 -

Yaptığım için mana ve mahiyetini izah edeceğimden emin olarak Rayak istasyonunu yaktıktan sonra, ertesi gün yerli ahalinin ateşleri içinde Baalbeke geldim. Baalbeke beni bekleyen kolordu kumandanı Ali Fuad Paşaya, şimale harekete dair olan emrin ifasına devam olunmak lazım geldiğini tekrar ederek trenle Leyman Fon Sandersin bulunduğu «Humus» a vâsıl oldum. Gece idi, çok samimi bir lisanla Leyman Fon Sanders'e, bu vaziyet karşısında verilmesi lazım gelen kararın bundan ibaret olduğunu izah ettim. Leyman Fon Sanders çok açık âlicanabane bir tarzda:

— Karar budur, dedi, fakat ben nihayet bir cenabiyim. Bu kararı veremem. Bunu ancak memleketin sahipleri verebilir.

— O halde, dedim; karar tatbik olunacaktır.

Cevab verdi:

— Yalnız rica ederim, benim erkânıharbiye reisini de ikna eder misiniz?

Leyman Fon Sandersin erkânıharbiye reisi Kâzım Paşa (Diyarbakirli) idi. Kâzım Paşa hasta idi. Leyman Fon Sanders ile beraber onun yattığı odaya gittik. Söylenmesi icab eden şeyleri anlattım. Kâzım Paşa derhal Leyman Fon Sandersle beraber, benimle hemfikir oldular. Benim ameli kararım şu idi:

[Ortada kalan yedinci ordu ünvanı ve birçok enkazı!.. Bunları Halebde, Suriyenin müntehayi şimalisinde toplamak, ondan sonra yeni karar almak] ve bunu bizzat ben yapacağım.

Leyman Fon Sanders müteselli bir vaziyette bu teklifimi kabul etti.

Bahsettiğim kuvvetleri Halebde topladım. En ileride bıraktığım kumandanı fırka kumandanı Kâzım Bey idi. [Kâzım Paşa] ordumun kolordu kumandanları İsmet ve Fuda Paşalardı.

Halebde, mütemadi yorgunluklar sebebiyle eski rahatsızlığım tekrür etti, üç beş gün tedavi olundum.

Bir esaret hikâyesi

Yatağımdan kalktığı gün karargâhım olan Baron oteline gittim; otelde oturuyordum; yanımda Suriye valisi Fahri binbaşy Tahsin Bey vardı. Halebin şark cebsinesinde isgal edilmiş olduğuna dair karışık bir malûmat geldi. Çok yakın bir tehlikeyi işaret eden bu haberi tahkik için, bizzat o istikamete gitmeği terçih ettim. Otomobile Tahsin Beyle beraber Cevad Abbas Bey vardı. Şehrin şark medhalinde bir kalabalığın içine girdik; bunlar asker kıyafetini taşıyan üryan ve bedevilerdi, esir olmuştu. Yanımda kuvvet olarak bir tek nefer yoktu; mühacim bedeviler otomobilin etrafını sardılar ve her tarafına yüklediler. Tehacümü görünce şöföre:

— Dur!

Emrini verdim. Elimde Tahsin Beyin verdiği kırbaça ayağa kalkarak, onlara anhyabileceği lisanla sordum:

— Reisiniz nerededir?

Cevab verdiler:

— Hepimiz reisiz!

Derhal karar vermek lâzımdı; kırbaça vurmağa başlayarak:

— Çekilin! diye bağırdım.

Gayri ihtiyarı çekildiler; emrettim:

— Çabuk reisiniz karşıma gelsin!

Reisleri geldi; ona dedim, ki:

— Ben sizin yardım ettiğiniz vaziyete galebe çaldım; herkes mağlûbdur. Fakat sizin iştirakinizi de mazur görüyorum; bu akşam yanıma geliniz; sizinle görüşeceklerim var.

— Emredersiniz, dedi.

Şöföre:

— Çabuk geriye!, emrini verdim. Halebin içindeki karargâhıma döndüm; biraz sonra şeyh geldi. Kendisini onun anhyabileceği merasimle kabul ettim ve sordum:

— Benden ne istiyorsunuz?

— Şimdilik bin altın, silâh, cebhane, dedi.

Bin altını o akşam verdim; silâh ve cebhane için vâdettim.

Nakledenler

Siird Meb'usu merhum Mahmud ve Falih Rifki Atay

1926

Ertesi gün gene rahatsız olarak karargâhta uzanmış, yatıyordum. Bir aralık Haleb şehrinin içinde bir ateş koptu: balkona çıkıp sokağa baktım: Herkes heyecan içinde bir kalabalık otele hücum halindedir; herkes bana doğru geliyor...

Halebde sokak muharebeleri

Vaziyeti kavradım; kırbaçlı evvelâ kalabalığı otel haricine çıkardım. Alt kattaki taraçaya indiğim vakit, Haleb kumandanı heyecandan okuyamadığı bir raporu bana tevdi etti; sükûnetle okudum. Rapordan anlaşılıyordu, ki Haleb hücumu maruz kalmıştı.

Bulduğum otelin kapısından sağa saparak yürüdüğü zaman bir dörtyolu ağzına tesadüf olunur, o noktaya geldim. Bütün yolları tutturmuşum; düşman tayyaresinden atılan bombalara bazı damlardan atılan bombalar inzımlam ediyordu. Bu beni güldürdü. Çünkü ben Halebi muhafaza etmeği düşünüyordum. Akşam vakti idi, bulunduğum yerden ileride birçok adamların yere serildiğini görüyordum; bunlar beni yalnız zannederek hücum eden zavallılardı. Ben Haleb şehrinde tabiri mahsus ile sokak muharebesini idare ettim. Hücum edenler tamamen mağlûb ve münhezim olarak tard ve takib olundular. Şehirde vaziyete tamamen hâkim olduk ve sükûnet avdet etti. Akşam takarrüb etmişti. Sokak muharebesini idare ettiğim noktanın yakınında şöfor bekliyordu. İşaret ettim, bulunduğum noktaya yanaştı. Otomobile binmeden evvel Haleb kumandanına emirlerimi ve talimatımı verdim. Verdiğim talimatta ısrar olunan şu nokta vardı:

[Bu akşam Haleb ilerisindeki kuvvetleri geriye çekeceğim; yarın Halebin garbi şimalisinde İngiliz ve Arablarla muharebe edeceğim. Buna göre hareketinizi tanzim ediniz.]

"Zavallı Vilson!"

Vakayı dilediğim gibi cereyan etti. Ertesi gün sabahleyin benim kuvvetlerimin ric'at ettiğini zanneden Arab ve İngilizler meserretle taarruza başladılar ve tarafımızdan alınmış olan tertibat ile mağlûb ve münhezim oldular. İşte orada bu zafer neticesi bir hat tesbit ve tahdid ettim ve kuvvetlerime emir verdim, ki düşman bu hattın ilerisine geçmeyecektir. Nitekim geçmemiştir.

Gerek Erzurum kongresinde, gerek Sivas kongresinde Türkiyenin hududu millisini tesbit için bir istilâhî medeniye istinad etmek lâzım geldiği vakit ben [Türk süngülerinin işaret ettiği bu hat] esas kabul ettim. Malûmunuzdur ki Misaki Milliyi en nihayet Ankarada tesbit etmişim. Meselenin yabancı olan bir takım zevat, bunda amil olmak istediler ve hududu millî mevzuu bahsöldüğü zaman hakikati bilmedikleri için türlü türlü zehablara kapıldılar.

İtiraf ederim, ki ben de hududu milliyi biraz Vilson prensiplerinin insanî maksadlarına göre ifadeye çalıştım. Hemen tasrih edeyim: O insanî prensiplere istinadendir, ki Türk süngülerinin müdafaa ve tesbit ettiği hududları müdafaa etmişimdir.

Zavallı Vilson, anlamadı, ki süngü, kuvvet, şeref ve haysiyetin müdafaa edemediği hatlar, başka bir prensiple müdafaa edilemez.

Halebde bulunduğum günler zarfında memleketin vaziyeti umumiyesini kendi kendime mülâhaza ettim. Vaziyet şu idi: Mütteliklerimiz ve biz partiyi kaybetmiştik. Fakat Türkiye için mesele, bütün mevcudiyetini kaybetmek neticesine varacak kadar mühimlikti. O tarihte düşündüğü şey, kaybettigiği şübhe kalmıyan

Leyman Fon Sanders

partiyi iade etmek olamazdı; yalnız mevcudiyetimizi muhafaza için en seri ve kat'î çarelere baş vurmakta tereddüd etmemeli idik. Hattâ bu uğurda bütün mütteliklerimizden ayrı olarak, icab ederse yeniden vaziyet almak zarurî olabileirdi. Halbuki harbi bu neticeye isal eden o günkü kabineden böyle bir hareket beklemek beyhude idi. Derhal bu kabineyi ıskat etmek, onun yerine benim düşündüğüm tarzda iş görebilir yeni bir kabineyi mevkiî iktidara getirmek lüzumuna kani oldum; şunu da ilâve etmeliyim ki tasavvurlarımı tatbik edebilmek için bu yeni kabinede mutlaka bütün ordunun kumandası bana tevdi olunmak lüzumuna da kanaat etmiş bulunuyordum.

Mustafa Kemal Paşa yeni bir kabinenin kurulmasını istiyor

Vaziyet buhranlı olduğundan ve ittihaz edilecek tedbirlerin çok ciddi ve seri olması lâzım geldiğinden bu mütealemi telgrafla padişah Vahdeddine bildirdim. Yeni kabine için sadrazam olarak İzzet Paşayı ve nezaretlere de bazı arkadaşları tavsiye etmişim; aynı telgrafta kendimin de bu kabinede harbiye nazırı olarak bulundurulmağımı çok samimi bir lisanla istedim; padişaha bu müracaatımdan kabine için tavsiye ettiğim zevata da ayrıca malûmat verdim.

Çok geçmedi Talât Paşa kabinesi istifa etti, İzzet Paşanın riyasetinde yeni kabine teşekkül etti. Bu yeni teşekkülün benim işarımla alakadar olup olmadığı hakkında bir şey diyemem. Ancak tavsiye ettiğim arkadaşların mühimleri kabineye dahil idiler. Yeni kabinenin teşekkülünü müteakib sadrazam paşadan aldığım bir telgrafta, hatırımda kaldığına göre şu cümle ile bitiyordu: [Badessulh refakatimiz eltafi süphaniyeden memuldür.]

Bu telgrafta verdiğim cevabda şunları anlatmağa çalıştım: Ben sulhun çabuk gelebileceğini, sulha kadar çok buhranlı ve mühim vaziyetler karşısında kalacağımızı ve bu müşkülât içinde vatanıma ciddi hizmetler etmek kabil olduğumu anladığım içindir, ki harbiye nezareti makamını istemişim; yoksa sulha vâsıl olunabildikten sonra onun huzur ve sükûnu içinde harbiye nezareti vezaifini benden çok mükemmel ifa edecek kıymetli zevat olduğumu bildirdim; buna nazaran badessulh refakatimizi hiç te zarurî, hattâ lüzumlu addetmiyordum.

Millî mücadeleye aid ilk irşadlar

Haleb notlarımızı alırken, salonda hazır bulunan Ticaret Vekili Ali Cenani Bey: — Paşa hazretleri, dedi, müsaade bu-

yurur musunuz, o sırada millî mukavemet teşkilâtı için ilk irşadatta bulunmuşunuz, bu küçük hatıra arz edeyim.

O zaman İstanbuldan Gazi Antebe giden Ali Cenani Bey «Katma» istasyonunda Gazi Paşa hazretlerine tesadüf etmişti. İstasyon binasındaki karargâhında Gazi Paşa nereden geldiğini ve nereye gittiğini sormuş; Ali Cenani cevap vermiş:

— Antepte hemşirem, kayınvalidem ve akrabalarım var. Antep vilayeti Maraşa naklediliyormuş; çapulcular şehir civarına kadar gelerek yağmaya başlamışlar. Ordu Adanaya çekildikten sonra hep düşman ayağı altında kalacaklar. Onları başka tarafa nakil için gidiyorum.

Paşa hazretleri demişler ki:

— Memlekette adam kalmadı mı? Kendinizi müdafaa etmek çaresini düşününüz.

Ali Cenani Bey kemali hayretle sormuş:

— Ne ile, nasıl?

— Teşkilât yapın, millî bir kuvvet vücade getirin, kendinizi müdafaa edin. Ben istediğiniz silâhı veririm.

Filhakika o zaman Gazi Paşanın emri üzerine Antebe verilen silâhlar meşhur müdafaa teşkilâtının nüvesini teşkil etmiştir. Büyük Gazi, memleketin bir gün mutlaka kendini müdafaa mecbur kalacağını biliyordu. Kabine hakkındaki müracaatlarından başka, aşağıda okuyacağımız hatıralar bu meseleyi daha ziyade tenvir edecektir.

Umum Yıldırım Orduları grup kumandanı Mustafa Kemal Paşa

Yedinci ordu Haleb şimalindeki vaziyeti tesbit etmişti; 1918-1934 senesinin son aylarında bulunuyorduk. Bu sırada umum Yıldırım orduları grup kumandanlığının uhde me tevdi olduğuna dair bir telgraf aldım; yedinci ordu kumandanlık vekâletine kolordu kumandanlarından Ali Fuad Paşayı tayin ederek, grup karargâhının bulunduğu Adanaya hareket ettim.

Grup karargâhı Adana şehri içinde büyücek bir orkele idi; Müşir Leyman Fon Sanders ile erkânıharbiye heyetini bu otelde buldum.

Yedinci ordu karargâhından bu heyete mülâki oluncaya kadar otomobile, gece gündüz, uyumaksızın, bozuk ve fena yollar üzerinde mesafeler katetmişim; uzun mesafeler diyorum, bu mesafelerin ne olduğunu Katmadan Adanaya giden kara yolunu harita üzerinde perkelde ölçerseniz, daha doğru bir ifade elde etmiş olursunuz.

Niçin bu kadar acele ediyordum, bunu izah etmek güçtür. Hatıra gelebilir, ki bu isticalin sebebi ordu kumandanı bulunan genç bir generalin, ordulardan mürekkep bir gruba kumandan tayin edilmesinden mütevellid meserrettir. Halbuki bu hüküm, ancak harb iptidasında bu nevi tecellilere mazhar olanlar için müsib olabilir; zira böyle büyük kuvvetlerle vatana şerefli ve tarihî vazifeler ifa etmek ümidi, insana çok kuvvet ve zindegi verecek amillerdir. Fakat harbin sonunda, hezimet ve perişanlık manzaraları karşısında, aynı hükmü yürütmek mantık sahibi bulunmaz zannedirim.

O halde beni çok yorgun düşüren bu acelenin sebebi ne idi? O zamanki tahassüslerimi olduğu gibi nakletmek müşkül olmakla beraber, şu kadarını hatırlıyorum, ki bir an evvel Adanaya vâsıl olmak, cenub cebhelerine henüz hâkim bulunan kuvvetlerin başında olarak İstanbul ile bilâvasıta konuşmak, noktaî nazarlarımı tatbik edebilmek için müsaide bir fırsat olacağı zannında idim. Bu zan-

nımda ne dereceye kadar isabet edebilmiş olduğumu bundan sonraki vakayiden anlayacaksınız. Ümidlerimin boşa çıktığını görürseniz, bunun esbabını tedkik edebilecek kadar vesikaları da size tevdi edeceğim.

Leyman Fon Sanders ile mülâkat

Müşir Leyman Fon Sanders Paşanın karargâhında, büyük nezaket ve itina ile istirahat ettirildim.

Şimdi yalnız Leyman Fon Sandersle ben, onun kumandanlık bürosundayız; bizim bir masada karşılıklı ayaktaız. Leyman Fon Sanders, melûf bulunduğu terbiye ve nezaketle, fakat çok hazin bir lisanla, bana şu kısa cümleleri söyliyere kumandayı terk ve teslim etti:

— Ekselâns, siz, muharebe cebhelerinde, Arıburnunda, Anafartalarda çok yakından tanıdığım kumandansınız. Aramızda gerçi belki hâdiseler, vak'alar da oldu, fakat nihayet bunlar bizi birbirimize daha iyi tanıtmış oldular; kalbden dost olduğumuzu zannedirim. Bugün Türkiyeyi terke icbar olunurken emrim altındaki orduları, Türkiyeye ilk geldiğim zamandanberi takdirdârı bulunduğum bir kumandana tevdi ediyorum. Bu umumî felâket içinde bedbahtlık duymamak mümkün değildir. Ben yalnız bir şeyle müteselli oluyorum: Kumandayı size terk ve tevdi etmek! Bu dakikadan itibaren emir sizindir, ben sizin misafirinizim.

Mareşalın hüznü ve elemle dolu sözleri beni de müteessir etti. Hiç cevap vermedim; sadece:

— Oturalım, dedim. Karşı karşıya oturduk; birer sigara yaktık ve benim ricam üzerine o, birer kahve de ikram etti. İkimiz de sakit birbirimize bakıyorduk. Bu anda zihnimden geçenler ne idi?

Büyük harbin başlangıcına aid bir hatıra

Ben kaymakam Mustafa Kemal, dört sene evvel Sofyada atasemiliter bulunuyordum. Harbi umumî ilân olundu. Osmanlı devleti, müttelik Alman imparatorluğile beraber bu harbe girdi. Alman heyeti islahiyesi reisi muhabatım Leyman Fon Sanders, Çanakaleyi müdafaa memur ordunun başına geçmiş, ben henüz farkında değildim. Osmanlı ordusunda hemen seferberlik yapılması bilâşayanı tedkik bir mesele iken, Osmanlı devletinin Karadenizde, halen nasıl cereyan etmiş olduğuna öğrenemediğim bir hâdiseye üzerine harbe girdiğinden müsteiki idim. O zaman şikâyetlerim herkeşe ne kadar nabemevsim telâkki olmuştu! Çünkü ben yalnız müsteiki olduğumu söylemiyordum. Almanlar ve Almanlarla beraber bulunanlar mağlûb olacaklar, diyordum. Bu sözlerim hakikaten çok gayri müsaide bir zamana tesadüf ediyordu: Çünkü Alman kuvvetleri büyük ve dev gibi adımlarla Paris üzerine yürümekte idiler. Bütün Alman mütteliklerinin ve Türkiyeyi bilerek veya bilmeden aldatmak için çenelerini işletenlerin, isabetli bir iş yapmış olmaları mütevellid neşe ile sermest okukları günlerde, ben Sofya atasemiliteri çıkıp, İstanbulda bazı zevata sayfalar dolusu mütalealar yazarak, yanlış bir iş yapıldığından bahsediyor, bu adam mecnun değil de nedir?

Nihayet dev gibi adımlarla ilerleyen Alman kuvvetlerinin Paris önünde uğradıkları akıbet herkesin malûmu oldu.

Bütün memleketin bence bariz bir felâkete atılmış olduğunu gördükten ve bütün Türk ordusunun, bir muhakkak felâkete herçibadabad mâni olmak için kanını dökmeğe hazırlanmasından başka çare kalmadığını anladıktan sonra, benim hâlâ Sofyada [kor diplomatik] içinde rahat salon hayatı geçirmekteyim inkan olabilir mi idi? Başkumandanlık vekâletine bir tahriratla müracaat ettim; ordu içinde rütbelim müteneşib herben gi bir vazifenin bana tevdiini rica ettim.

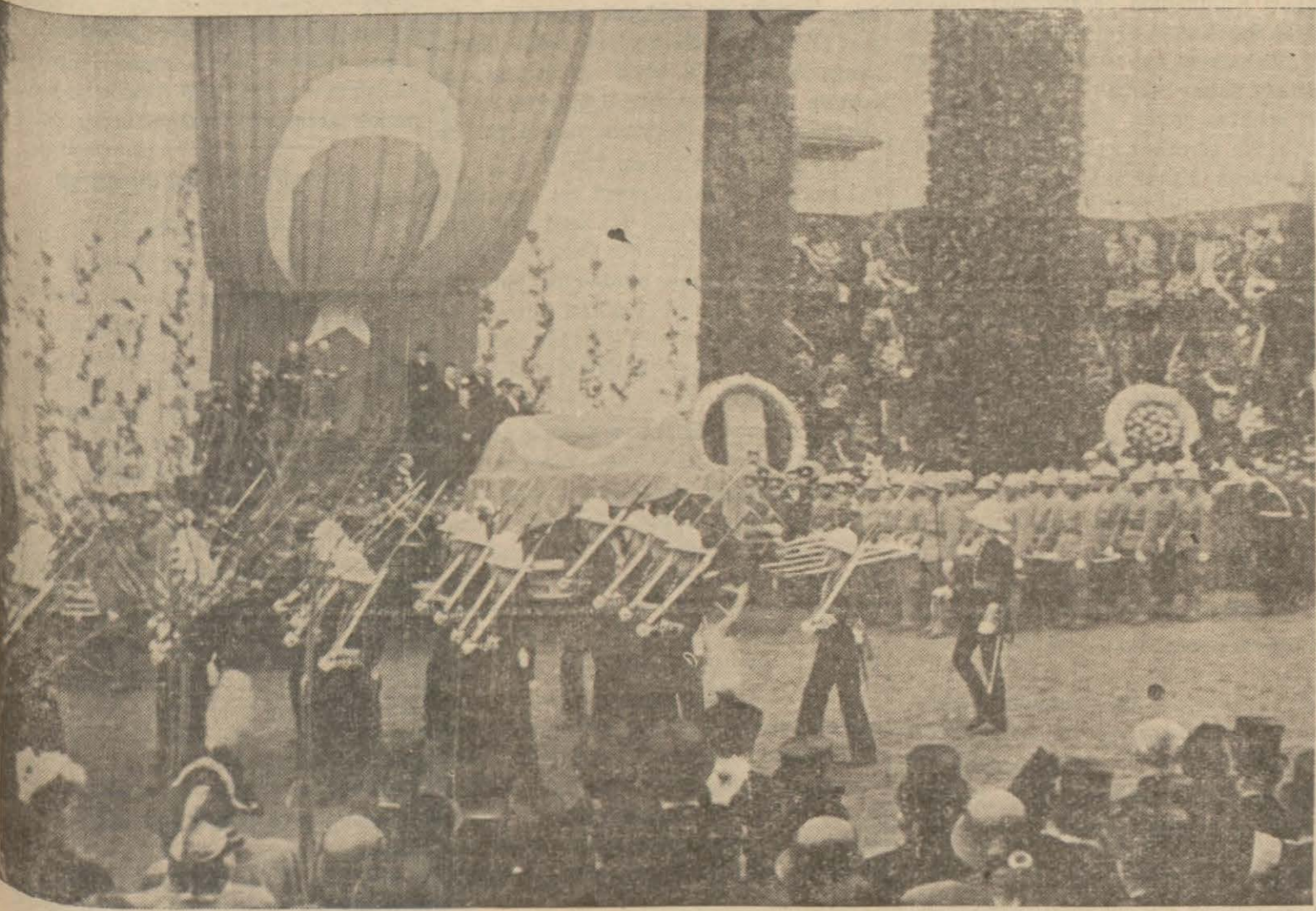
(Arkası var.)

[TARİHTEN SAYFALAR]

Onun ve Ötekilerin cenaze törenleri

Yazan: Kadircan Kafli

Büyük Ölünün aziz nâşını bütün dünya selâmlıyor.

zenci Şef ve eşsiz kahraman Atatürkü Türk milletle bütün dünyanın ne derin bir acı içinde ebediyete tevdi ettiğini hep biliyoruz.

Ya ötekilerin nasibleri ne oldu? İşte onların en büyüğü olan Kanunî Sultan Süleymanın, Avrupalıların bile «muharrem» dedikleri o kudretli hükümdarın cenazesine yapılanlar:

Büyük Hükümdar yetmiş bir yaşında bulunuyordu; buna rağmen ordusunun başında Zigetvar kalesini kuşatmıştı. Eylül olmuş, bir aydanberi yulardan ve yeraltından yapılan hücumlara rağmen kale bir türlü alınmamıştı. Padişah çok yorgun ve sabırsızdı. Sadrazam Sokullu Mehmed paşaya haber gönderdi:

— Bu ocak hâlâ devam edecek mi? Zafer davulu hâlâ sesini iktidaremiyecek mi?

Birkaç saat sonra ve 1566 senesi Eylülünün 5 - 6 ncı gecesi son nefesini verdi.

Sadrazam bunu öğrendiği zaman büyük bir korkuya düşdü; çünkü eğer ordu ölümü öğrenirse kaleye yapılan hücumları kesecek, ihtilâl çıkacaktı. Yezireti kurtarmak için yeni Padişah gelinceye kadar Kanunî'yi diri göstermek lâzımdı. Daha önce Birinci Mehmed, Murad, İkinci Mehmed için de aynı tedbire başvurulmuştu.

Bazı tarihçilere göre Sokullu, Padişahın hekimine güveniyordu. Ölüm haberinin yayılmaması için onu hemen boğdurdu.

Ondan sonra ordu kumandanlarına, hakikati henüz öğrenmemiş olan ve yazısız emirler gönderiyor, orduya ilân ettiriyordu. Çünkü Cafer ağanın el yazısında Kanunî Süleymanın el yazısı gibi Peridunun da bu işi gizli tutmakta çok yardım ve sadakati görülüyordu.

Kaleye yapılan hücumlar eskilerinden daha şiddetli olarak devam ediyordu. Bir taraftan kule ve mazgallara merdiven dayayarak saldırılıyor; diğer taraftan lâğımlar patlatılarak duvarlar havaya uçuruluyordu.

Ertesi gün kale zapt edildi. Sokullu büyük bir divan kurdu, Padişah sağmıştı bütün valilere ve ecnebi devletlere zafernameler gönderdi.

Bu sırada Padişahın ölüsü yılanan Sokullunun emriyle barsakları çarpan bulduğu yere gömülmüştü.

Diğer taraftan Hasan çavuş adında bir adam Kütahyaya yollandı. Bu adam başkâtib Feridun'un yazdığı ve şehzade Selime ölüm haberini bildiren mektubu götürüyordu. Hasan çavuş, aynı zamanda, üzerine bir iş daha almıştı: Yollarda, Padişahın Zigetvar kalesini yeniden yapmadıkça oradan ayrılmıyacağına yemekte...

Hasan çavuş sekiz günde İstanbula, dört gün sonra da Kütahyaya ulaştı.

Aradan günler, haftalar geçiyordu. Sokullu Mehmed Paşa orduyu yakın kalelerden birinin muhasarasına ve Zigetvar kaleleriyle duvarlarının tamirinde kullanıyor, oyalıyordu.

Birinciteşrinin yirmi birinci günü orduda alkış sesleri göklere yükseliyordu. Çünkü Sadrazamın ve Padişahın çadırları sökülüyordu. Kanunî'nin ölüsü de, diri imiş gibi, örtülü bir arabaya kondu; Belgrada doğru yola çıkarıldı.

Padişah öleli kırk sekiz gün oluyordu. Bir gece ordu büyük bir ormanın kenarından geçiyordu. Belgrada dört konak kalmıştı. Sadrazam birkaç hafız çağırdı:

— Arabanın yanında süreler kusanız, bazan da zikrederek ilâhi söyleyiniz Padişah pek mahzuz olurdu. Dediler.

Sabaha dört saat kala, karanlıkta ve büyük meş'alelerin mümkün olduğu kadar aydınlatıldığı yolda ilerliyorlardı.

Ordu arasında ölüme dair bazı şüpheler yok değildi. Fakat buna henüz ihtimal verilmiyordu. Yanık ilâhi sesleri etrafa yayılınca askerler bir anda safları bozular: bağırma, ağlama - ya başladılar. Fakat bu matem çok sürmedi.

Karşılaşık sabaha kadar gittikçe arttı. Askerler yer yer toplanmışlar, bahşişden, maaşlara zamdan bahsediyorlar; artık yürümüyorlardı. Sadrazam onların aralarına giriyor, söylev veriyordu:

— Kardeşler, yoldaşlar, niçin yürümezsiniz? Yürüyelim. Bunca yıllık İslâm Padişahıdır, bunca savaşlar yaptı, bize ihsanlar verdi. Karşılığı bu mudur ki ölüsünü başımızda götürmiyelim? İşte oğlu Sultan Selim Hân on yedi gündür ki Belgradda sizi bekler. Cümle bahşiş ve terfilerinizi tavsiye etmiştir. Hepsi ni ahırız. Hemen, hafızlar, durman kur - an okuyup yürüyelim!

Yürüdüler. Vezirler ve saray adam -

ları styanlar giydiler; dilsizler ve Belgrad halkı da çullar giymişlerdi. İkinci Selimin de sırtında siyah atlastan bir cübbe, başında siyah çuhadan kavuk vardı. Cenazeye doğru ilerledi. Namazdan sonra çadırına çekildi. İşte o anda bütün orduyu korkunç bir mırıltı, sonra yaygara kapladı; küfürler ediliyor, tehditler savruluyordu. Çünkü Padişah kendisine yapılan tavsiyeye rağmen bahşiş ve zamdan bahsetmemişti.

Ölü çoktan unutulmuştu. Hattâ (Hammer) e inanılırsa hürmetsizlik yapılıyordu.

Bunun üzerine cenazenin hemen İstanbula doğru yola çıkarılması uygun görüldü, çavuşlara lâzım gelen emirler verildi.

En büyük hükümdarın bile böyle sessizce ve acele denilecek şekilde gömülmesi, değil dünyaya bütün şehre bile tam manasile teessür vermemesi hiç şübhe yok ki o saltanatın sevgi üzerine, millete hizmet temellerine dayanmamış olmasındır.

Atatürke karşı gösterilen eşsiz hürmet, bütün milletin gerçekten çok sevilen babasını kaybetmiş gibi gözyaşları dökerek hüçürması bir defa daha isbat etmiştir ki Türk milleti cidden vefakârdır; kendisine yapılan iyilikleri unutmaz.

Esasen bunu Atatürk de bir çok defalar açıkça söylemiştir. O, Türk milletini en iyi anlayan insanların en büyüğüdür. O, hakiki vatanperverin şahsiyetini tebarüz ettirdi; yurda hizmet ne kadar parlak bir şekilde mükâfatlandığını göstermiş oldu. Bu itibarla da bütün gençliğe, bütün devlet adamlarına en mükemmel örnektir.

Bayındırda İstasyon - şehir yolu çok bozuldu

Bayındırdan yazılıyor: — İstasyon - dan şehre giden yol çok bozuktur. Yazın tozdan, kışın çamurdan geçilememektedir. Belediyenin bu işle alakadar olması lâzımdır. Şehirle istasyon arasında işliyen otomobiller de bu yoldan geçmektedirler.

İkinci bir yol mevcut olduğu halde seyrisuferin burada yapılması, yaya gidenleri rahatsız etmektedir. Bu arabalara ikinci yolun tahsis edilmesi daha doğru olacaktır.

Okuyucuların kalemi ile

Yüce Atatürk için

Hayatımızın en kederli, en kara günlerinde seni bir kerecik görmek, senin kalblerimize şifa sunan, hitabelerini işitmekle büyük bir teselli duyar, bütün kederlerimizi unuttur ve bütün dünyaya da:

— Atamız var, diye iftiharla bakardık. Seninle geçen günlerimizin tatlılığını düşündükçe sevinir, sonsuz saadet bulurduk. Şimdi meşaleler içinde, fakat gene daima heybetli, mukaddes ve muazzaz nâşının önünden, yavruların olan talebelerimle, derin bir sükût ve yalnız hüçürklerle boğularak geçiyoruz.

Bunu büyük ruhun duyuyor mu, bahar güneşi gibi parlayan gözlerin görüyor mu? Biz sana ölmüşümsük ki, en derdil zamanlarımızın kalbimizde açtığı yaraları gene senin şefkatli eline unuttur, senin nurunla şunur, şifa bulurduk. Hür yurdumuzda, bu mukaddes topraklarda, çiçekler ve kelebeklerle başbaşa geçirdiğimiz o tatlı günlerimizde ne mes'uttuk. Senin ufulün o kadar yazık, kadar acı ki bunun karşısında bir millet ağlıyor, bir cihan haykırıyor.

Cevad Palandöken

Ataya hitap

Gözlerde damlalar, gönüllerde yas, Milletin başını kanatsa da az, Gene kız geçecek gelecektir yaz, Yalnız dönmiyecek, Sen olacaksın...

Bu millet ne bundan, ne şundan yılar, Onu unutmadı bir şey bu kadar Geçtiyse zamanlar geçtikçe yıllar, Gönüller yakacak Sen olacaksın...

Vatanın dağına, taşına sindin, Vatandan yapılmış varlık gibiydin, Yurdunun gözünde gözbebeğiydin, Gözlerde tütecek Sen olacaksın...

Leman Gözal

Atatürk

Tarih doğuşundanberi ilk matemi tuttu Her Türkün evinden o çıkan aynı tabuttu. Gözyaşları, tufan o da Nuh oldu çoklıdı Her Türkün içinden yarı bir ruh oldu çekildi.

Bir dakikada ölmüş gibi binlerce Napolyon Bir lâhde sokulmuş gibi tam on yedi milyon. Kahroldu tamamen buna yetmiş yedi millet.

Kan ağladı bir göz gibi tek mil beşeriyet.

Orhan Tuğsaval

Atatürkün ardında

Hüçürklerle biten bir günün akşamında, Bir bulut parçası yok göklerin akşamında, Kalbi tek çarptığı hergün, on yedi milyon Türk Ebediyen koşacak Atatürkün ardında.....

Yaşayan milleti varken yaradan ölmeyecek Koca bir ülkeyi dünya tek vücuddür görecek

Bir gönül parçası halinde yanan yurdunda Nurlanan milletinin nuru ebed sönmeyecek!

M. Enver Beşe

Atama

Duy biraz, cevab ver ey Ulu Tanrı Cana can katana sen ecel sundun. Yanacak bir ulus, yanacak acun. Onu yanına alıp bizi öksüz koydun.

Siltiri: Nuriye Sayın

Hep varsın

Bir tatlı kızzlıkla boyandı gökler ala Bulutlar yol veriyor uçan şanlı kartala. Bir şanlı kartal ki bu göklerde yuva kurmuş, Aylarla, yıldızlarla, güneşlerle yoğurulmuş. Gölgesinde bir şanlı millet şanlı kartalın, Yaşlı gözlerle bugün secdeye koydu alm! Ey deniz! Dalgalarıma, sus, uyu, çırpınma, gök: Çöktü maviliğini içinde toplayan gök!... Hayır coş, çırpın, vurun, köpür, kudur, dalgaların

Uykuda enginleri bir hızda esir alan Köpüklü dalgaların bugün bin âbide dik. Gözlerini andırın diye bunu istedik. Atatürk öldü, fakat ölmedi Atatürklük. Küçülmedi göklere sığınan o büyüklük. Bize bir tek yeminle bir cihan bağışladı Kemal Atatürk adı, Kemal Atatürk adı. Ölmedin, ölemezsin, uçmadın, uçamazsın. Varsın, hep varsın Atam, Atam hep varsın, varsın.

H. Nafiz Lembet

Atam

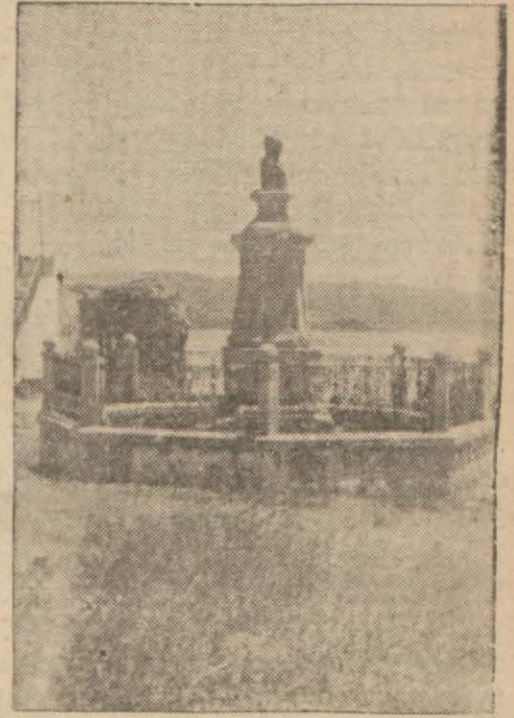
Sen bütün cihana bedelsin Atam, Ey sesi gökleri çınlatan Atam. Tarihe mal olan yüce Türk oğlu, Gittin biz bıraktın on beş yaşında

Sonsuzlukla çağlayan gürlüyen sesin, Kaybolmaz Atam, bu genç çağında. Dünyaya Türklüğü sayıran Sensin. Türklüğü yükselten, yaşatan Sensin.

Mücellâ Ağatan

Cizrede

Atatürk Büstü

Cizre (Hususî) — İki buçuk sene denberi kaymakamlık ve belediye reisliği mevkilerini işgal ediyen Bâki Başaran, Hükümet mahallesinde ve Dicleye nazır etrafı çevrili bir kaide yaptırarak Atatürk büstünü dikmeğe muvaffak olmuştur.

Bütün Cizreliler kendilerine yaşama hakkı veren Büyük Ölünün büstü etrafında toplanarak acılarını dindirmeğe çalışmışlardır.

Gönderdiğim resim, hepimizi, yirmi milyonluk azim Türk kütlesini ölmüyle ye'se ve kedere garkeyliyen yer yüzünün en büyük adamının büstünü gösteriyor.

Ebedî Şefin Akşehir seyahatlerine aid tarihî bir resim

Akşehir, (Hususî) — Atatürkün ölübedi Şef, inkılâbı başarırken Akşehirde gelmiş, burada halk tarafından coşkun bir tezahüratla karşılanmış, şapka inkılâbında da Akşehirde şeref vermiştir. Gönderdiğim resim Büyük Şefe aid çok kıymetli bir hatıradır ve Şefi halkla görüşürken gösteriyor.

Akşehirlikler Büyük Şefin birçok hatıraları ile meşbu bulunmaktadırlar. E-

Niğde tahrirat kaleminde başlayıp İstanbulda darağacı altında biten memuriyet hayatı: 138

Devlet kapısında elli yıl

Yazan: Eski Dahiliye Nazırı ve eski meb'us Ebubekir Hâzım

Musul ve civarında rüyalara ve falcılara çok inanılırdı. Hattâ o vilâyet halkından olan Ziya Paşa hazinesi hassa nezaretinde kaybolan bir kasa anahtarının keşfi için Musuldaki maruf bir falcıya müracaat edilmesi hakkında aldığı bir şifreyi bana göstermişti

— 74 —

Kaybolan kasa anahtarı için falcıya müracaat - Dolandırılan ferik - Sadrazam Halil Rifat Paşaya bildirilen yalan rüya.

Rüya, fal ve büyü sözü açılınca mutlak Musul vilâyetini hatırlarım.

Abdülhamid II nin ve saray ile Bahâli ricalinin inanmaları yüzünden, zaten mahallerince pek ziyade rağbete mazhar olan fal ve rüya iptilâsını arttırmıştır. Ahaliden falcılık ile geçimlerini sağladığı gibi, padişaha arz ettikleri uydurma rüyalarından dolayı rütbeleri terfi edilmiş zabıtlar bile vardı.

Musula gittikten sonra gerek bizzat söylenilen ve gerek mektubla bildirilen rüyaları kaydetmeğe vaktim müsaid olsaydı, o havalî halkının tahayyül kabiliyetlerine şaşardım.

Bunlara ehemmiyet vermediğim şayi olunca, pek az kimselerin rüyalarına girmeye başlamıştım!

O vilâyet halkından olan arazi senie komisyonu reisi Ziya Paşa, hazinesi hassa nezaretinde kaybolan bir kasa anahtarının nerede ve kimde bulunduğunu keşif için Musuldaki maruf bir falcıya müracaat edilmesi hakkında alınan şifre telgrafları bana göstermişti.

Bu hale pek ziyade şaşığımı görünce, birkaç sene önce mezkûr nezarete kaybedilen bir kasa anahtarının da gene bu adamın falile bulunduğunu söylemiştim!

Ben Musulda iken, bir müddet ikamete memur gibi orada kaldıktan sonra redif fırkası kumandanlığına tayin olunan bir ferik, rüyacılar, falcılara o kadar inanmıştı ki aldığı maaşın belki yarısından fazlasını bunlara veriyordu. Hattâ görülen rüyalara, bakılan fallara inanarak yakında Musul valisi tayin edileceğinden pek ziyade emin bulunuyordu.

Vilâyet defterdarı Rifat Bey yazdığı «gayet mahrem» işaretli bir tezkerede «Musul valiliğine tayin olunduğuna dair akşama, sabaha gelmesi beklenen «telgrafname-i âli» yi getirecek müvezzie bahşış verecek kadar parası bulunmadığından» bahsederek maaşına mahsuben bir miktar paranın mümkün olan süratte verilmesini rica etmişti!

Merhum Halil Rifat Paşanın sadrazamlığı zamanında müşarüleyihin mührile aldığı «emirname-i samii - sadrazamlarının resmi mektubu» harfiyen şöyle idi:

«Musul vilâyeti behiyesine

Musul vilâyetine tâbi Kerkük kasabasında sakin şeyh Abdülfettah imzasıyla varid olup leffen savbı valâyı utuflerine tisyar kılınan şukkanın (mektub) mütalesile bu zatın hal ve şanı tahkik edilerek işarı siyakında şukku muhibbî terkim kılındı.»

Melfuf mektub da şöyle idi:

«Maruz daii keminelidir ki cenabı vahibülâtaya ömür ve iclâli sadaret-penahilerini firavan buyursun, âmin. Bu gece âlemi manada ravzai mutahharı civarı mübarekine bulunan Fahri Kâinat Efendimize tesadif etmek gibi bir şerefi azime nail oldum.

Hâli perişanım nazarı dikkati Risalet-penahilerini celbederek: (Ya fettah, buralarda niçin böyle sersem sersem geziniyorsun) diye sual buyurdular. (Derdî ihtiyaç ile terkider ve diyar ederek dolaşa dolaşa nihayet ravzai mutahharalarının âsitânı şerifine yüz sürmek için Medineimünevvereye geldim) dedim.

Aramızda şöyle bir mükâleme cereyan etti:

(Sen burada sürünüp durma, Darülhilâfeye git, Halilime müracaat eyle. O, seni, ihtiyacıtan kurtarır.

(Halilimiz kimdir efendim?) (Sadrazam Halil Rifat Paşa.) (Kendisine mü-

racaat etmeğe tarafı risaletpenahilerinden memur olduğumu nasıl isbat edeyim.) (O kolaydır. Şu mükâlemeyi hikâye etmekle beraber, kırk yıl kadar evvel kendisi bir medreseye devam ederken, kış gecelerinden birinde buzlu bir çayda abdest aldığı için kırk gün kadar hasta olduğunu söylediğimi ve bu vak'ayı hatırlayınca erbabi ihtiyaca muavenet lüzumunu daha ziyade hissederek, dediğimi ilâve et.)

Bu rüyayı sadıkamın verdiği neşve sürür ile günlerce hayran kaldıktan sonra, emri peygamberiyi infaza mecbur olduğumu tahattü ettim. İhtiyarlık ve malûliyetten başka fakrû halim de böyle uzun bir seyahate müsaid olmadığundan maalesef bu suretle arzı hale mecbur oldum...»

Halil Rifat Paşa merhumun, bu rüyaya, resmî surette tahkike girişecek derecede ehemmiyet vermesi garib olduğundan, paşanın vaktile böyle veya az çok buna benzer bir macera geçirmiş olduğu için rüya sahibinin ahvalini öğrenmeğe lüzum gördüğümü zannetmiştim. Maamafih yazdığım cevabda: «Buralarda, kennilerinden, mevkiilerinden istifade edebilecekleri zevat haklarında rüya görenler pek çoktur. Cahil bir adam olan bu şeyh Fettahın da onlardan biri olduğunu arz ederim» demiştim.

O tarihten on yedi sene kadar sonra, Kerkük eşrafından Kırdarza Mehmed Ali Beyle Erenköyünde Musul hatıralarına dair konuşuyorduk. Söz, şeyh Fettahın rüyasına intikal etti. Mehmed Ali Bey, bu maceradan haberdar olmadığı için, sözlerimi dinlerken:

— Vay habis vay, diyerek rüyanın nasıl uydurulduğunu şu suretle izah etti:

— Galiba 1316 da idi. Bazı zevat ile birlikte ülemeden Hacı Emin Efendi ile bizim evde konuşurken bu Abdülfettah ta geldi. Sadrazam Halil Rifat Paşadan bahsediliyordu. Birkaç sene evvel, mumaileyh Emin efendi: «İstanbuldan Kerküğe dönerken vapur İzmirde 24 saat durduğu için o zaman İzmir valisi olan Halil Rifat Paşayı vilâyet dairesinde ziyaret ettiğini ve kendisi paşanın nezdinde oraya İzmir nabîi Emin efendinin geldiğini, söyledi. Birkaç gündünber rahatsızlığından dolayı mahkemeye ve idare meclisine devam edemiyen naibe, paşa, hastalığının ne olduğunu sordu. Emin efendi, soğuk su ile yıkayıp bu yüzden rahatsızlandığı cevabını verdi. Paşa, ben de kırk sene kadar evvel medrese talebesi iken buzlu bir çayda yıkayıp kırk gün kadar hasta yattığını hikâye etti.»

İşte, Kerküklü Emin efendinin söylediklerini dikkatle dinleyen şeyh Abdülfettah derhal, o yalan rüyasını yazdırarak sadrazama yollamış. Olur şey değil, dedi

— 75 —

İKİ GARİB RÜYA

Rüyanın mahiyet ve âmillerinin henüz tamamiyle keşfedilemediği malumdur.

Rüya hakkındaki uydurma tabirlerle kat'iyen inanmam.

Fakat, hakikî bir hâdiseyi ve onun mevki ve muhitini o hâdisenin tekevününden günlerce, aylarca önce rüyada görmek nadir ve ehemmiyetle tedkike şayandır.

Yaşama nazaran şimdiye kadar binlerce, on binlerce rüya görmüş olduğum halde, bunların içinde yalnız iki tanesi pek garib bir mahiyette bulunduğları için onları hikâye edeceğim:

Dedeğaçta iken gördüğüm ilk rüyada, kır bir ata bindiğim halde hiç tanımadığım bir şehre gidiyorum. Gene hiç birini tanımadığım karşılayıcıları beni takip ediyorlardı.

(Arkası var)

MAHKEMELERDE

Garib bir hâdis

Karısının evine bahçe duvarından girmeyi itiyad edinmiş olan bir adam muhakeme edildi

Dün adliyyeye çok garib bir hâdis intikal etmiştir. Bir çalgınlığın doğduğu bu tuhaf vak'anın muhakemesine aslıye 4 üncü ceza mehkemesinde bakılmıştır.

Muharrem isminde biri bir müddet - tenberi Kumkapıda bacanağının yanında oturan karısından ayrı yaşamaktadır. Fakat, Muharrem bayramda karisile dargın kalmış doğru bu mamış ve bir kaç ka - deh attıktan sonra, büsbütün efkârlan - mış.t.r. Bu suretle karisile barışmaya ka - rar vererek, Kumkapıya yollanmıştır.

Fakat, alkollün tesirile, evin yolunu şaşırın Muharrem, yanlışlıkla komşu ev - lerden birinin duvarını aşarak, bahçe ka - pısından içeriye girmiştir. Gece vakti evine bir yabancıyı girmekte olduğunu gö - ren, ev sahibi Bayan Nevber de çığlığı basınca, bütün mahalle halkı ayaklan - mış reye uğradığını şaşırın Muharremi çalyaka karakola götürmüşlerdir.

Suçlu, dün asıye, 4 üncü cezada yapı - lan muhakemesinde:

— Karımın evine bahçe duvarından at - lıyarak girmek, muta'âm idi. Fakat, bu sefer sarhoşlukla başkısının evine gir - mişim. Tövbeleer o.sun! Bir daha içmem. Pütün bu işlere sebep, içki oldu, demiş - tir.

Muhakeme, du'usma sonunda hâdis - nin bir dalgınlık eseri olduğu kanaatine vararak, Muharremi serbest bırakmıştır.

Motörden lâstik calan hırsız bir ay hapse mahkûm edildi

Hamdi Ketenci isminde biri, Eminö - ründe Ziyaya ad bu'unan motöre gir - miş ve motörün yanlarında batlı yanış - ma lâstikî tamir edilen iki otomobil lâst - iğini çalmıştır.

Hamdi etraftan görülenler tarafından ya - kalarak ve zabıtaya teslim edilmiştir.

Dün Su.Ş.Ş.ahmed birinci sulh cezada muhakemesi görülen Hamdi çürmünü in - kâr etmiş de suç sabit görülerek bir ay müddetle hapse mahkûm edilmiş ve der - hal tevkif edilmiştir.

icra müteahhissinin raporu tab'ettirilecek

İcra işlerimiz erafında memleketimiz - de tedkikat yapan İsviçreli müteahhiss Leyman tarafından verilen mufassal ra - pörün tercümesi kimek üzeredir. Rapor, tercüme müteakib, derhal tabettirile - rek, alâkadarlara tevzi olunacak ve fi - kicileri alınacaktır.

İcra islahatına alınarak neticelere göre, önümüzdeki yıl zarfında başlanacağı, an - laşılmaktadır.

Müteferrik :

Tramvay Şirketi Murahhasları geliyorlar

İstanbul tramvay şirketinin satın alın - ması hususunda hükümetle müzakere - lerde bulunacak olan şirket murahhasları Belçikadan hareket etmişlerdir. Ya - kında gelecek olan murahhaslarla ön - müzdeki ay başında Ankarada müzake - relere başlanacaktır.

Tunusta Veba

Tunusta geçen ayın 7 ve 10 unda ve bu ayın 8 inde bir kaç veba vak'ası gö - rülmüştür. Bu sebeble bu liman müvari - datına karşı sağlık tedbiratnamesinin icab ettirdiği tedabirin alınmasına başlanmıştır.

Ormanlarımız islah edilecek

Ziraat Vekâleti ormanlarımızın islahı işlerle esaslı surette meşgul olmaktadır. Serelerdenberi ihmal gören ormanları - mız islah edilerek tekrar eski haline so - kulmağa çalışacaktır. Orman mühendis yetiştirme işine hız verilmiştir. Mühen - dissiz hiç bir orman bırakılmıyacaktır. İstanbul orman mektebi: yakın zaman - da fazla miktarda orman mühendisi ye - tiştirmek zaruri olduğundan tevsi edil - mektedir. Orman mektebinin birinci ve ikinci sınıfları Ankarada Ziraat Enstitü - süne bağlı olarak bulunmaktadırlar. Bel - grad ormanlarında ve memleketin her tarafındaki ormanlarda yapılacak staj müddetinin uzatılması iktiza ettiğinden Ankaradaki sınıflar yakında İstanbula nakledilecek, orman mektebi tam teş - kilâtü ile İstanbulda çalışmağa başla - yacaktır.

Askerlik bahisleri

(Baştarafı 7 nci sayfa)

daki Alman halkının ilhakı ile, on buçuk milyona yakın bir nüfus kazanmıştır ki bu, Alman seferi kuvvetini bir buçuk milyon derecesinde arttırabilir. Bundan başka Almanya, bağrında yakan ve bir harbde Alman ordularının mühim bir parçasını üzerine çekecek olan Sovyet Rusya ve Fransa ile müttefik ve düşman bir Çekoslovakya yerine bugün artık dost ve hattâ müttefik bir Çekoslovakya kazanmakla, çok kuvvetlenmiştir.

Batı hududların tahkimini de Fransaya karşı tedafül kullanılacak kuvvetleri as - garî bir hadde indirmiştir. O halde, Fran - sanın Almanyaya karşı çıkarabileceği tahmin olunan takriben 4 milyona karşı, Almanların Zigfrid hattını meselâ yarı de - recede bir kuvvetle yani 2 milyon ile tu - tabileceklerini farzederek bu takdirde Almanların mütebaki 4-5 milyonluk or - duları ile 1-1,5 milyonluk Çekoslovak or - dusu serbest kalmış bulunuyor. Buna İ - talyanın 3-4 milyonluk askerî kuvveti de katışacak olursa Berlin - Roma mihver - ninin bugünkü askerî kudretinin derecesi meydana çıkar.

İşte batıda tahkimat ve doğuda dostluk prensipi sayesinde serbest ve seyyar ka - lan bu muazzam, kuvvetlerden şimalî Af - rikaya geçirilecek bir milyonluk kısım bütün şimalî Afrikayı istilâ ile tehdid e - debilir ve ilk tehdid garb Trablusundan Tunus, Cezayir ve Fas ile cenub batıya yani Fransız hattı üstüve Afrikası ile Kamerun istikametinde yapılır ve bütün tesir evvelâ Fransız müstemlekeleri üze - rinde tatbiki çalışılrsa hem İngilizlerin, muhtemelen tarafsızlıkları elde edil - miş ve hem de Fransa, eski Alman mü - stemlekelerinin iadesinden başka Tunus gibi daha bir mikdar müstemleke top - raklarını İtalya ve Almanya hesabına terke icbar edilmiş olur.

Almanyada bugün bir müstemlekeler vali umumiyeli işe başlamış bulunduk - tan başka bir de müstemleke mektebi a - çılmıştır. İtalyanın zaten Libya ve Habe - şistandaki işgal kolordularından başka bu müstemlekeler harberinde yetmiş - daha birçok tecrübeli zabıt ve efradı var - dır. Bu sebeble, bu iki devletin, büyük bir müstemleke ordusu teşkil ve techiz etmeleri güç olmayacak ve bu ordunun harekete gelmesi nihayet her iki devlet - tin müstemleke isteklerinin, belki de ge -

ne harbsiz, yerine gelmesini tacil ede - cektir.

Ne olursa olsun görülüyor ki, Almanya bu müstemleke işinde İtalyaya muhtaç - tır. İtalya da ancak Almanyanın müstem - leke davasına destek olmakla, yeni mü - stemlekeler edinmek hedefini istihsal e - debilir. Hülâsa, bu hususta Fransaya doğrudan doğruya ve İngiltereye bilva - sıta tatbik olunacak bir tesir, ağılebi ih - timal hareketi muvaffakiyete götürecektir. Ancak İtalyanın, İngiltere ile akdet - tiği ilkbahar muahedensinin tatbikini bek - lemesi, Almanyanın da Orta Avrupa iş - lerinin tamamile bitmesine intizar etme - si pek tabiidir. Buna nazaran, müstemle - ke işinin en geç, 1939 ilkbaharına doğru patlak vermesini bekleyebiliriz.

Ne olmak istiyorlardı, ne oldular?

(Baştarafı 7 nci sayfa)

kat'iyen resim yapmama, ressamlığı meslek ittihaz etmeme yanaşmıyorlardı!

Meseleyi hocam Hasan Rıza Bey anlattım. O, bu vaziyet karşısında mü - dahale etti. Babamla konuştu ve onu Güzel San'atlar Akademisine, o zaman - ki adı ile, Sanayiî nefise mektebi âliş - ne devam etmeme kandırdı.

Adetâ uçarak, Edirnede İstanbula geldim. İlk atölye hocalarım Adil Bey ve Her Varniya (Alman) idi. Sonra, meşhur Valeri (İtalyan) nin talebesi oldum. Mektebi birincilikle bitirdim. Beni, Münih'e yolladılar. Çalıştım, çar - ıştım. Bu suretle biricik emelime kav -uşmuş oldum.

Beyoğlu Birinci Sulh Hukuk Mah - kemesinden:

Blaşin, Fekke, Maks, Jak, Herman ve Beyoğlunda Şahkulu mahallesinde Bü - yükhendek sokağında 56 No. da Hayin - kızı Roza ve Aron oğlu Pepo Rotembek aleyhlerine açtığı izaleî şeyu davasına cari duruşmasında müddeialehlerin ika - metgâhlarının meçhul olduğu davetiyele - rine vermiş meşruhatından anlaşılmasına ve mahkemeye 15 gün müddetle ilânen - tebligat icrasına karar vermiş olduğun - dan muhakeme günü olan 15/12/938 saat 14,30 da bizzat veya bilvekalâ mahke - meye gelmeniz tebliğ makamına kaim ol - mak üzere ilân olunur.

Asansör tesisatı ilânı

Zonguldak Amele Birliğinden :

Zonguldakta Amele Birliği hastanesinin 15/11/938 tarihinde yapılacağı evvelce gazetelerle ilân edilmiş olan hasta, yemek ve temiz çamaşır asansörleri tesisatı - na aid eksiltme müddeti 5/12/938 Salı gününe kadar uzatılmıştır. İstekli olan - ların mezkûr tarihe kadar tekliflerini bildirmeleri ilân olunur. «8569»

İstanbul Belediyesi İlanları

Keşif bedeli 1173 lira 17 kuruş olan Şehir tiyatrosunun kalöriferinde yaptır - lacak tadilat ve ilâveler açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakile şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve 87 lira 99 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 28/11/938 Pazartesi günü saat 14 buçukta Daimî Encümende bulunmalıdır. (B.) (8295)

Keşif bedeli 548 lira 99 kuruş olan Üsküdar Zühreviye dispenseri bahçesindeki garajda yaptırılacak tamirat ve tadilat pazarlığa konulmuştur. Keşif evrakile şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika sikanad başka Fen İşleri Müdürlüğünden alacakları fen ehliyet vesikasile 71 lira 18 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 29/11/938 Salı günü saat 14 buçukta Daimî Encümende bulunmalıdır. (İ.) (8363)

Beher metre murabbaına üç lira kıymet biçilen Aksaray yangın yerinde 48 inci adada 1213 harita numaralı arsa arkasında yüzüz 59 metre murabba arsa alâkadarları arasında satılmak üzere açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 13 lira 28 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 1/12/938 Perşembe günü saat 14 buçukta Daimî Encümende bulunmalıdır. (B.) (8445)

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden

Aşağıdaki iş 28.11.938 Pazartesi günü saat 10 da pazarlıkla ihale edileceğinden isteklilerin başmüdürlükteki komisyona gelmeleri ilân olunur. 1 — Başmüdürlük kimyahanesinde küçük tamirat işleri yapılması. İhale bedeli 78 lira. (8604)

Erzincan Defterdarlığından :

Erzincan merkezine 4 kilometre mesafede Pızvan köyündeki Debboyda mev - cud olan ve Tayyare ve diğer hassas makinelerde kullanılmaya elverişli (8) se - kiloz Debboyda (60) ve vagona teslim (65) kuruş muhammen bedel üzerinden 11/11/938 den itibaren 15 gün müddetle satışa çıkarılmıştır. Taliblerin % 7,5 te - minat akçeleriyle muayyen günde Erzincan defterdarlığına müracaat etmeleri ilân olunur. (M.) (8414)

İngiliz - Fransız Başvekil ve Hariciye Nazırlarının Paris mülakatı iyi netice verdi

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)
reler, ögle yemeği için saat 13 te tatil edilerek, saat 15 te tekrar ele alınmış ve saat 18 de sona ermiştir.

Bu müzakerelerin esasını Fransız - Alman deklarasyonu teşkil etmiştir.

Fransız Hariciye Nazırı Bone, bu deklarasyon projesinin tanzimine müncer olan müzakereleri anlatmıştır. Deklarasyonun esasını her iki memleketin mütakabilen şimdiki hududlarını ta nınması ve herhangi bir ihtilâf takdirinde istişarelerde bulunulması teşkil etmektedir.

İngiliz Başvekili Çemberlayn, mezkûr müzakerelerin muvaffakiyetle neticelenmiş olmasından dolayı İngiltere hükümetinin memnun olduğunu bildirmiştir.

Mütakabilen müzakereler Fransız - İngiliz askerî teşriki mesaisi üzerinde cereyan etmiştir.

Daladye, Fransız noktai nazarını ve Çemberlayn de İngiliz noktai nazarını Fransız genel kurmaz başkanı General Gamelin ile de görüşmüştür.

Zamanın kısa olması dolayısıyla İspanyol meselesine de ancak söylece temas edilmiş ve Uzaksark meselesi de keza, sathî olarak tedkik olunmuş tur.

Resmî tebliğ neşredildi

Müzakerelerin bitiminden sonra neşredilen resmî tebliğde, Fransız ve İngiliz nazırları arasında tam bir fikir ve görüş birliğinin mevcut olduğu tebarüz ettirilmiştir.

İngiliz Başvekili Çemberlayn, bilâhâre gazetecileri kabul ederek, demiştir ki:

«— Siyasetimizin gayesi sulhu temin ve muhafaza etmektir. Bu uğurda elimizden her geleni yapmaktayız.»

Almanya - Fransa

Paris 24 (A.A.) — Havas ajansı, Fransa ile Almanya arasında yakında Münih'te Hitler ve Çemberlayn tarafından imza edilmiş olan beyannameye benzer bir be yanname imza edileceğini resmen teyid etmektedir. Bu beyanname ile iki memleket bilhassa aralarındaki dostluğu teyid edecekler, mütakabil hududlarını tanıyacaklar ve ihtilâf halinde birbirleriyle istişarede bulunmayı taahhüd edeceklerdir.

Alman Hariciye Nazırı Parise gidiyor

Berlin 24 (A.A.) — «D.N.B.» Fransız - Alman münasebatı hakkında iyi malûmat alan mehafilden öğrenildiğine göre, Hitler son seneler zarfında Fransa ile Almanya arasında dostluk ve iyi komşuluk münasebetlerine mâni olacak hiçbir meselenin mevcut olmadığını, birçok vesilelerle esasen ilân etmiştir. Münih anlaşmasından sonra, bu münasebetlere müsbet bir ifade vermek hususunda karşılıklı arzu gösterilmiş ve son haftalar içinde de iki memleket arasında İngiliz - Alman deklarasyonuna müşabih bir anlaşma yapılması şartları müsaid bir şekil almıştır. İşte bunun içindir ki, Fransız ve Alman hükümetleri iki devlet arasında iyi komşuluk münasebetleri için müşterek bir deklarasyonu tedkike başlamıştır. Alman Hariciye Nazırı von Ribentrop'un, pek yakında bu anlaşmayı imza etmek üzere Parise gitmesi kararlaştırılmıştır.

Türk Hava Kurumu BÜYÜK PİYANGOSU

İkinci Keşide: 11 / Birincikânun / 938 dedir.

Büyük ikramiye: 45.000 Liradır...

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Yeni tertibden bir bilet alarak iştirak etmeyi ihmal etmeyiniz. Siz de piyango'nun mes'ud ve bahtiyarları arasına girmiş olursunuz...

Ecnebi heyetlerin intibaları

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

öğleden sonra Ankarada, ecnebi heyet reislerini kabul etmiştir.

Dün sabah Ankaradan şehrimize dönen Yugoslav, Bulgar, Macar, Fransız İngiliz ve Milletler Cemiyeti heyetleri kısmen ögle üzeri, kısmen de akşam memleketlerine hareket etmişlerdir.

Fransız heyeti reisi Dahiliye Nazırı Alber Saro, Haydarpaşaya muvasala - tından sonra, doğru Fransız kruvazörü «Emil Bertran» a râkiben Geliboluya hareket etmiştir.

Alber Saro ve heyetin diğer azaları, Geliboludaki Fransız mezarlığını ziyaret ettikten sonra Yunanistan tarihine memleketlerine döneceklerdir.

Yunanistan Başvekili Metaksasın davetini kabul etmiş olan Alber Saro, ağlebi ihtimal bir gün Atinada kalacaktır.

Diğer taraftan İngiliz büyük elçisi Sir Persi Loren de, Akdeniz filosu kumandanı Amiral Sir Dudli Paund'un davetini kabul ederek, beraberinde askerî ataşe binbaşı Ross ve diğer sefa - ret erkânı olduğu halde, «Malaya» kruvazörüne râkiben dün Çanakkaleye hareket etmiştir.

Amiral, büyük elçi ve diğer erkân Seddülbahirdeki İngiliz mezarlıklarını ziyaret edeceklerdir. Büyük elçi Sir Persi Loren bilâhâre şehrimize dönecektir.

Dün Ankaradan şehrimize muvasala - lat eden İran, Romanya ve Polonya heyetleri pazar günü, Belçika ve Sovyet heyetleri ise bugün memleketlerine döneceklerdir. Efgan, İspanya ve Arnavudluk heyetlerinin de birkaç gün kadar hareket edecekleri anlaşılmaktadır.

Yugoslav Harbiye Nazırının beyanâtı

Atatürkün cenaze merasiminde dost ve müttefik Yugoslavyayı temsil eden heyetin başında bulunan Harbiye ve Bahriye Nazırı General Nedîç, Türk matbuatına aşağıdaki beyanatta bulunmuştur.

«—Yugoslav heyeti, Türkiyenin yüce evlâdı ve Yugoslavyanın büyük dostu, şanlı Kemal Atatürke karşı Yugoslav devleti ve ordusu namlarına son vazifei tekrimi ifa, ve bu elim anlarda dost ve müttefik Türk milletine taziyetini beyan ve Onun matemine tamamen iştirak etmekle üzerine almış olduğu kutsal ödevi kemali teahhüt ve samimiyetle başarmıştır.

Bu günler zarfında, Türk milletinin Ulu Şefinin gayubetinden dolayı bilâistisna ızrar eylemiş bulunduğu içten kopan elemi manzarası ile son derece mütehasis olduk. Fakat aynı zamanda anladık ki, bu elemi duymakta beraber, yeni Türkiye, Atatürkün en yakın ve en büyük mesai arkadaşı, Yugoslavyanın büyük dostu ve Balkan İttihadının büyük pişurvası, Cümhuriyeti ek - selâns İnönünün yüksek fezaîlinden kuvvet alarak, terakki, huzur ve şan ve şeref yolunda gene aynı sarsılmaz azim ve irade ile yürümektedir.

Bunun içindir ki, Türkiyenin muazzam teveddüd hamlesi fasulasız devam edecek ve Türk milletinin hayrına e - bedil kalacaktır. Ve bu harikulâde eserle beraber, Onun şanı ve lâyetmu yaraticıları da âlelebed yaşayacaklardır.

Yunan Başvekilinin beyanâtı

Atatürkün cenaze merasiminde bulunduktan sonra memleketine dönen Yunan Başvekili General Metaksas hareketinden evvel şu beyanatta bulunmuştur:

«— Uğramış olduğunuz büyük kayı - yıb benim için de son derece hüzünlü ve mühimdir. Türkiyede kaybettiği büyük kumandan ve büyük inkılâbçı ve Büyük Şef için matem içinde bulunan büyük bir millet gördüm. Atatürkün şahsi ircaatı ve yaptığı inkılâblar; yalnız Türkiyeye, Türk tarihine değil, bütün dünyaya şamdır.»

Bundan sonra Büyük Ölü için Yunanistanın teessürünü ifade eden Yunan Başvekili gelecek Balkan Antantı toplantısının şubatta Bükreşte yapılacağını söylemiştir.

Alman heyeti reisi ve Hitlerin hususî kabine Hariciye Nazırı Fon Noy -

Hükümet gösterilen vekardan dolayı takdirlerini bildirdi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

lere yaraşan vakar içinde derin teessürlerini izhar etmişlerdir. Bugünler zarfında bütün vatan çocukları ölçüye sığmayan derin teessürlerini istisnasız ve farksız surette her tarafta muazzam törenler halinde ve inkıtasız surette Atatürkün manevî huzuruna arzyle - mişlerdir. Değil sade Türkiye, hudud - ları içinde, haricde de herkes Türkiyenin bu millî mateminden dolayı duy -

dukları derin ve içten teessürleri muhtelif vesilelerle göstermişlerdir.

Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sek - reteri Dr. Refik Saydam, yaşlı günle - rimizde vazife alan bütün valilere idare âmirlerine ve zabita memurlarımıza büyük teessürün izharında bile gösterilen vakar ve şükündan dolayı hükümetin takdirlerini Parti ve Halkvekleri teşkilâtına teşekkürlerini bildirmiş tir.»

Romanya Kralı Krol dün Hitlerle görüştü

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Kral Karol bugün öğleüzeri Berchte - gaden istasyonuna gelmiş ve doğruca Hitler'in köşküne gitmiştir. Köşke, derhal Romanya bayrağı çekilmiştir. Hitler, Romanya Kralını Peronda karşılamış ve sonra iki devlet adamı Hariciye nazırı von Ribentrop da hazır olduğu halde uzun bir mülâkatta bulunmuşlardır.

Fransada grevcilerin sayısı 40 bini buldu

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Halen grev etmiş olan amelenin sayısı kırk bini bulmuştur. Valansiyende bir fabrikayı işgal eden grevciler, muhafız kıt'aları tarafından dağıtılmışlardır.

Hükümet, grevin önüne geçmek için azımkâr bir hareket takib etmektedir.

Yarın 25 bin yeni amelenin grev yapacağı sendika tarafından bildirilmiş tir. Bir günlük umumî grev ilân edil - mesi de muhtemeldir.

Paris 24 (A.A.) — Bugün ilân edilen grev neticesinde amele tarafından işgal edilen kırk fabrikanın tahiyesi işi

Başvekil Celâl Bayar Karabükte tedkikler yaptı

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

Başvekil Celâl Bayar, fabrikada gör - düğü intizamdan ve mesaiden dolayı fabrika müdürüne teşekkür etmiş ve Zonguldağa hareket etmiştir.

Demir ve çelik fabrikasının büyük bir kısmı ikmal edilmiştir. Bu yıl başında top fabrikasının ve gelecek tem - muz ayında da diğer kısımlarının ta - mamen bitirilmesi bekleniyor.

Valiler arasında nakil ve tayinler

Ankara 24 (Hususî) — Dahiliye Vekâleti tarafından vali ve idare âmirle - ri arasında yeni bir tayin ve nakil listesi hazırlanmaktadır.

birçok müşkülâta uğramış ve polis kuvvetleri ancak ikinci derecedeki bir kaç fabrikayı grevcilere tahliye ettirebil - miştir.

Polis kuvveti mühim surette takviye olunmuştur.

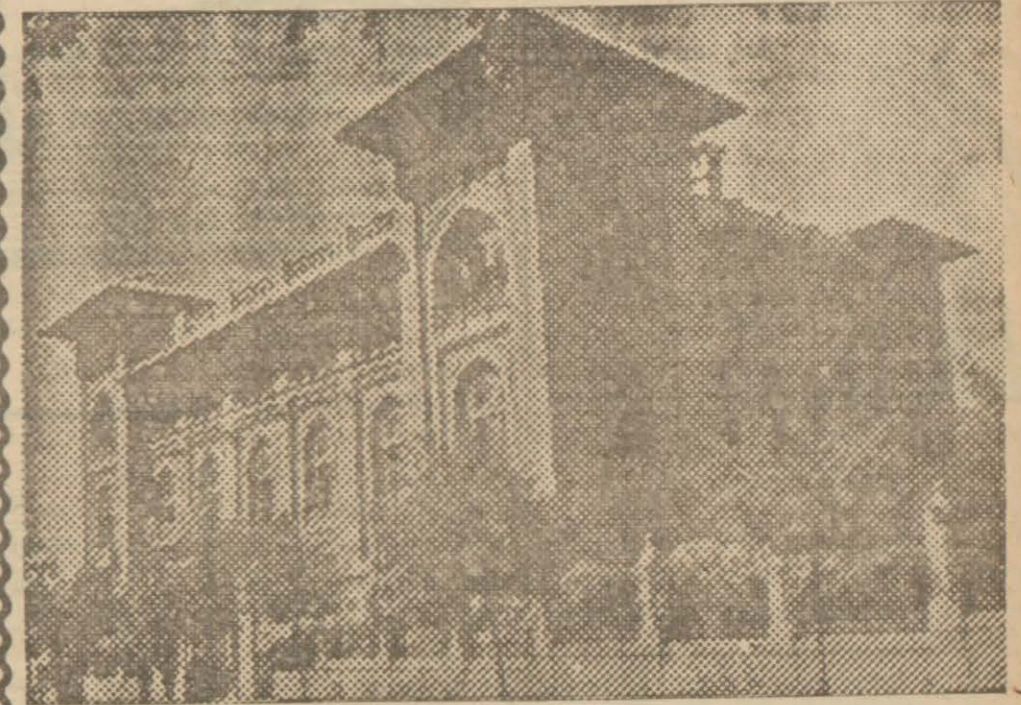
T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi : 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

Aded	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

«— 1916 da İstanbulda bulunmakta idim. Yirmi sene zarfında Türkiyeyi çok değişmiş buldum.»

"Son Posta"nın Hikâyesi

KOPMUŞ DÜĞME

Çeviren : H. Alaz

Adeta arkasından biri kovalıyormuş gibi daima, acele acele yürürdü.

Bundan mâda, Karp Polikarpîç Podleşçik, fevkalâde nazik bir delikanlıdır. O, her rastgeldiğinden, sebebi sebebi özürlü diler, ve daima karşısındakinin sıhhatte olup olmadığını sorardı:

— Affinizi çok rica ederim efendim; inşallah âfiyettesiniz?. İşleriniz nasıl gidiyor?. Oh oh çok memnun oldum.

O, bu sözleri daima gider ayak söyler ve söyledikten sonra da hemen uzaklaşıp giderdi.

Âfiyette ve sıhhatte olup olmayışını onu zerre kadar alâkadar etmez; işleriniz iyi gidip gitmesi de onun zerre kadar umurunda değildir.

O, bütün bu sualleri, münhasıran nazik ve terbiyeli bir insan olduğunu göstermek için sorar. O mutlaka nazik davranmak mecburiyetindedir; aksi takdirde rahat edemez.

Muntazam taranmış ve iki müsavi kısma ayrılmış saçlarla, sonsuz bir nezaket, Karp Polikarpîç Podleşçik'in en mühim iki hususiyetidir.

Bundan bir hayli zaman evvel, her öne gelene: «Nasılsınız, efendim, iyi misiniz?» diye soran harikulâde nazik bir adama dair çok enteresan mizahî bir hikâye okumuştum.. Karp Polikarpîç, bana bu hikâyenin kahramanını hatırlattı.

Karp Polikarpîç'in komplimanlarına en ziyade hedef olanlardan biri de bendim: Çünkü biz onunla aynı binanın aynı katında çalışıyorduk. Ben ekonomi müdürlüğünün dağıtma şubesinde çalışırdım; o ise toplama şubesinde.. bu suretle onunla sık sık karşılaşırdık.

Karp Polikarpîç, her yanımdan geçişinde mutlaka:

— Grigori Yefimiç, diye sorardı. İşler nasıl?

Ben, işte sekiz senedir Karp Polikarpîç'le aynı binada çalışıyorum. O, günde vasatî olarak 10 defa (bu rakamı unutmanızı rica ederim) işlerimi ve sıhhatimi sorar. Bir yıl 365 gündür. Bu rakamın 30 gününü mezuniyet ve tatil günü diye çıkaralım. Hesabımızın doğru olması için 20 gününü de, ikimize aid grip, an-

jin ve daha buna benzer hastalıklara ayrıralım. Bu ikisinin mecmuu 30 + 20 = 50 eder. Bu 50 günü 365 den çıkarırsak 315 gün kalır.. Polikarpîç'le günde en aşağı 10 defa karşılaştığımız göre bu 315 rakamını 10 ile darbedelim: 3150 eder. Demek ki Polikarpîç senede vasatî olarak 3150 defa işlerimin nasıl gittiğini sorar. Biz kendisiyle 8 senedir aynı müessesede çalışıyoruz. 3150 yi de 8 le darbedelim: 3150 x 8 = 25200.

Yani sizin anlayacağınız bu adam, benimle tanıştığı müddet içinde yirmi beş bin iki yüz defa sıhhatimi ve işlerimi sormuş oluyor.

Halbuki ben - söylenmesi ayıp - bir defa bile onun bu sorgularına cevap vermiş değilim.. büyük bir edepsizlik, değil mi?

Halbuki, hiç olmazsa bir defa olsun cevap vermek lâzımdı.. fakat ne yazık ki, bir türlü uygun bir zaman bulamadım..

Geçenlerde dairenin paydosundan sonra Polikarpîç'e dairenin koridorunda rastladım. Bir elinde tıklım tıklım kâğıd ve gazete dolu bir portföy, diğer elinde muazzam bir karpuz vardı.. bundan mâda, sırtında da şu avcılarının kullandığı kocaman ve ağzına kadar dopdolu bir sırt çantası bulunuyordu..

Karp Polikarpîç sayfiyede oturduğu için, akşam trenine acele ediyordu..

Derhal hatırladım:

«Sevimli ve nazik Karp Polikarpîç'e işlerimin nasıl gittiğinden ve sıhhatimden malûmat verecek en muvafık zaman, bu zamandır, dedim.»

Polikarpîç tam hizama gelince tahmin ettiğim gibi:

— Sıhhatiniz, işleriniz ne âlemde?. diye sordu.

Ve hemen yürüyüp gitmek istedi.. fakat artık ona karşı kaba davranmamağa karar vermiştim. Öyle ya, şimdiye kadar yirmi beş bin iki yüz defa sorduğu suale cevap vermemiş, kaba davranmıştım. Artık kâfil!

Gayet nazik bir eda ile gülümsüyerek sevimli ve nazik Karp Polikarpîç'in yanına koştum ve paltosunun düğmesinden yakalayıp:

— İtfatlarınıza çok, çok teşekkür e-

derim aziz Karp Polikarpîç!.. dedim. Sizin bu nezaketinizi asla unutmayacağım!

Polikarpîç hayretle bana baktı:

— Hayrola, ne var?. diye sordu.

Karp Polikarpîç'in bu sualinden daha fazla mütehayyî olarak, adeta kekeleye başladım:

— Karp Polikarpîç!.. Azizim!.. Sevgilim!.. Dostum!.. dedim. Bir de «Hayrola, ne var?» diye soruyorsunuz?. Sekiz senelik verimli ve müşterek vazife arkadaşlığımız esnasında bana gösterdiğiniz fevkalâde nezaketten ötürü, gerek namuma, gerekse karım ve çocuklarım namına size bütün kalbimle teşekkür ederim.. etrafımız baştanbaşa, münhasıran kendini düşünen kaba ve egoist insanlarla çevrili.. bütün bunların içinde, benimle, sıhhatimle, işlerimle candan alâkadar olan yalnız siz varsınız!.. Trene acele ettiğinizi görüyorum: Fakat zarar yok, işiniz ne kadar da acele olsa, işlerim ve sıhhatim hakkında vereceğim kısa izahatı dinliyeceğinizi umuyorum.. her şeyden önce, kısaca hal tercümemden bahsetmekliğime müsaadenizi rica ederim.

Karp Polikarpîç'in sol elinde tutmakta olduğu karpuzun titrediğini farkettim. Polikarpîç, korku dolu gözlerle duvar saatine baktı ve bana bir şeyler söylemek istedi. Fakat ağzını açmasına imkân vermedim:

— Aziz Polikarpîç, bir tek kelime söylememenizi rica ederim. Tevazuunuz cümlemizin malûmudur. Onun için hakkınızda söyleyeceğim iltifatkar sözleri kulak tıkamayınız!.. Sizinle gayet açık konuşmak istiyorum.. hayır, hayır, sözlerimi kesmeyiniz!.. Ben, yani karşınızda gördüğünüz şu abdi âciz, anasız - babasız, bir öksüz olarak büyüdüm. Fakat sizin de haklı olarak tahmin edeceğimiz üzere, aziz Karp Polikarpîç, ancak muayyen bir yaşa kadar büyüyebilmiş; ondan sonra da büyümekten vazgeçerek şu gördüğünüz boyda kalakaldım.. yani, on dört yaşına basar basmaz, her nedense, büyüymekten vazgeçtim.. tabii boyumun kısalığı sizin de dikkatinizi çekmiştir.. boyumun kısalığı, aziz Polikarpîç, bana birçok fenalıklar getirdi.. ben haddi zatında, sü-

İnhisarlar U. Müdürlüğünden :

I — Yeni yaptırılacak çekirtmeye «Tekne» ye konmak üzere satın alınacağı 8/XI/938 tarihinde ihale edileceği ilân edilen 1 adet makine şartnamesi değiştirildiğinden yeniden açık eksiltmeye konmuştur.

II — Montaj da dahil olduğu halde muhammen bedeli 4300 lira ve muvakkat teminatı 322,50 liradır.

III — Eksiltme 2/XII/938 tarihine rastlayan Cuma günü saat 14 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV — Muaddel şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

V — Makine 30 ton hamüle ile tekneye 7 mil sür'at temin edecek kuvvette tam dizel olmak şartile Şulster, Vidop, Doyçe, M. W. B., Doyçe Verker, Emayen, Skandiya, Elva markalarından biri olacak veyahud aynı evsafata bulunan muhtelif markalardan mevaddi muharrike sarfiyatı en az olanı tercih edilecektir.

VI — İsteklilerin kanunen kendilerinden aranan vesaik ve % 7,5 güvenme paralarıyla birlikte eksiltme için tayin edilen gün ve saatte yukarıda adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur.

«7600»

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma, Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

varî ruhlı bir insan olarak doğmuşum.. hayır hayır, sözümü kesmeyiniz!.. Yarım saatte, nihayet kırk dakika içinde bütün hayatımı anlatacağım!.. Allaha şükür hal tercümem o kadar uzun değildir!

Muhatabımın sol elindeki kocaman karpuz sarsıldı; elinden kurtularak yerlere yuvarlandı ve iki gayri müsavi kısma ayrıldı.. ben, daha sıkı bir surette Polikarpîç'in düğmesini yakaladım ve heyecanımdan titriyerek, müessir hikâyeme devam ettim:

— Evet aziz Polikarpîç, ben ruhan bir süvariym.. hemen hemen her gece rüyama en eins Arab atları çıkardı.. ben bunların üzerinde, bayırları, çayırıları, bir kuş gibi geçirdim.. halbuki Çarlık devrinde beni askere aldıkları zaman, boyumun kısalığından ötürü beni süvariye almadılar.. piyadeye verdiler.. ve doğrudan Alman cebhesine sevkettiler.. cebheye sabahleyin erken geldim.. ilk bakışta orası benim hiç hoşuma gitmedi.. başımı

nereye çevirdimsem, birbirine hiç durmadan ateş eden insanlardan başka bir şey göremedim.. ben bu gürültü içinde barbedemedim.

İşte bu andan itibaren hayatımın en enteresan hâdisesi baş gösterdi.. çok rica ederim aziz Karp Polikarpîç sözümü kesmeyiniz!.. Aksi takdirde hikâyemin insicamını kaybederim.. siz benim hatib olmadığımı çok iyi bilirsiniz!.. Ne?. Nereye?.

Polikarpîç birdenbire önümden fırladı.. paltosunun düğmesi elimde kaldı.. kaş göz arasında merdivene atılarak, üçer - dörder basamak atlamak suretile aşağıya indi..

İşte o günden itibaren aziz Karp Polikarpîç Podleşçik, sıhhatime ve işlerime dair bir tek soru sormaz oldu..

Onun paltosundan kopan düğmeyi ise, hayatımın en kıymetli bir hatırası olarak sakladım..

SON POSTANIN EDEBİ ROMANI — 114 —

YAZAN: Ercümen Ekrem Talu

— Toka! Çin çin! Haydi, gittiği yer derd görmesin! Çek, babalık!

Derken, birisi daha geldi. Bu, galiba İtkinden de, mevkian büyüktü. Zira görünür görünmez, Toriği ihata eden halka genişledi. Bu adam elinde bir mahfaza tutuyordu. Toriğin yanına gelince mahfazayı açtı. İçinden, sarı-kırmızı kordelâh bir altın madalya çıkardı; ve bir şeyler söyleyerek, göğsüne taktı. Toriğin şaşkınlığı devam ediyordu. Bütün bu cereyan eden hâdiseler ona rüya gibi gelmekte idi. Maamafih sarı-kırmızı kordelâyı görünce, kendi kendine hitab ederek, fakat yüksek sesle:

— Vay köpoğulları! dedi; bunlar da Galatasaraylı!.. Bizim klüp burada da nam vermiş.. aşkolsun!

Kalabalığın arasından kopan kısa boylu, kızıl saçlı, çil yüzlü, çipil gözlü biri, karşısına dikilip, çetrefil bir Türkçe ile:

— Hayır paşam! dedi. Bunların Galatasaraylıları alışverişleri yok. Bu yordun sarı kırmızı renkler Espanyanın haçan kindi renkleridir.

Torik, verilen bu izahattan ziyade, onu verenin Türkçe konuşmasına hayret etti:

— Yahû! Sen Türkçeyi nereden biliyorsun? diye sordu:

— Biz, aslında Ederneliyiz. Buriya ticaret için yeldik, kaldık.

— Adın ne, senin?

— Muiz Şalom.

— O ne biçim isim, be? Yavrum Edirneli! Sen Edirnenin yanından geçmişin sade.

— Neden? Biz musiviyiz.

— Ha! Kekerez..

Torik bu «kekerez» telaffuz eder etmez, oracıkta kulak misafiri olan biri atıldı:

— Senor se habla Espanyol?

Torik, Muize dönüp sordu:

— Ne diyor, aval? Abla, mabla ka-

mukabelede bulunamıyordu. Nihayet, yeni ahbabına başvurdu.

— Kuzum, Allahımı seversen, beni buraya ne diye getirdiler?. Niçin ko-yuvmiyorlar? diye sordu.

— Espanyanın, buyunki yunde en berinci toreaduru oldunuz için yetirmişler.. merasim yapıyorlar.

— İspanyanın en birinci nesi imişim ben?

— Toreadoru.

— Leppey?.. Keskisa kısa toreado-ra?

— Haçan uyküz vurdunuz.. uldurdu-nuz..

— Ulan, bizim İstanbuldaki Kara ağaç salhanesinde, Tanrının günü öküç öldüren tümen tümen kasab var. Bu da marifet mi sayılıyor? Ne biçim memleket burası, be?

— E, ne yapalım? Oyledir. Er memleketin bir adeti var.

— Pekî! Ne olacak, şimdi?

— Size para verecekler.

— Hem öküçü öldürdük, hem de üstelik mangiz mi uçlanacaklar? Âlâ iş doğrusu! Yaşadık desene! Daha ne olacak?

— Siz, şimdik, buranın en büyük damisiniz.. Bir soylersanız eki yapmazlar..

— Ben.. öyle mi? Meselâ, şu andı desem ki: «Beni bir vapura koyun da İstanbula gönderin!» Yaparlar mı?

— Unu zanetmem.

— Sebeb?

— Boyle meşhur bir toreadoru elden kaçırmaya istemezler da onun için.

— Kuzum bay.. bay.. ne idi adın, ulan?

— Muiz Şalom.

— Nafile: Kıvıramıyorum. Sana şunu soracağım: Saatlardanberi hepimiz geveleyip duruyorsunuz. Torador.. te-rator.. Teodor.. her ne ise.. ne demek bu?

— Bilmiyorsunuz?

(Arkası var)

— Ulan, artık bırakın be! Yeter!

Kim kime? Muzaffer boğa güreşçisini taşıyanlar bu şereften kolay kolay mahrum kalmak istemiyorlardı. Bir çiçekçi dükkânının ve yahud ki bir pencere önündeki çiçek saksısının hizasına geldikçe halk coşuyor, kaptığı çiçek, yaprak, her ne ise, Toriğin üzerine atıyordu..

— Evival.

Artık, kurtuluştan tamamiyle ümidini kesen Torik Necmi kendini, taşıyan omuzlarının üzerinde kapıp koyuvermişti. Bir dönemekte Takvoru da gözden kaybetmiş, bundan sonra mukadderata teslimi nefis eylemişti.

— Ne olursa olsun! İş olacağına varır. Belki gâvuroğlunun sözleri doğrudur da bu sayede öbür mesele örtbas olur.. diye düşünüyordu.

Yol açan zabıta memurlarının himmetile alay limana doğru geldi, rihim boyundan geçip ileride büyük bir caddeye saptı, askerlik şubesinin önüne varınca Toriğin yüreği: «Hop!» etti. Lâkin alay orada durmadı, ilerledi. Hükümet, yahud ki belediye daireisi olduğu anlaşılan bir binanın kapısında Toriği omuzlardan yere indirdiler. İte kaka içeriye saktular, büyük bir salona götürdüler. Susuzluktan dili damağına yapıştıyordu. Elile işaret ederek su istedi. Hemen seğırtip bir şişe şarapla kadeh getirdiler. Yüksekçe makam sahibi olduğu tavırdan belli birisi şişeyi açtı, kadehleri doldurdu. Bir tanesini Toriğe uzattı, ötekini de kendi eline alarak heyecanlı bir hitabe irad etti. Torik afal afal bakıyordu. Hitabe bitince, öteki adam kadehini onun kadehine yaklaştırdı:

— Eviva! dedi.

Torik cevap verdi:

— Eviva! dedi.

Torik cevap verdi:

— Eviva! dedi.

Torik cevap verdi:

— Eviva! dedi.

Torik cevap verdi:

— Eviva! dedi.

Torik cevap verdi:

— Eviva! dedi.

Torik cevap verdi:

— Eviva! dedi.

Torik cevap verdi:

— Eviva! dedi.

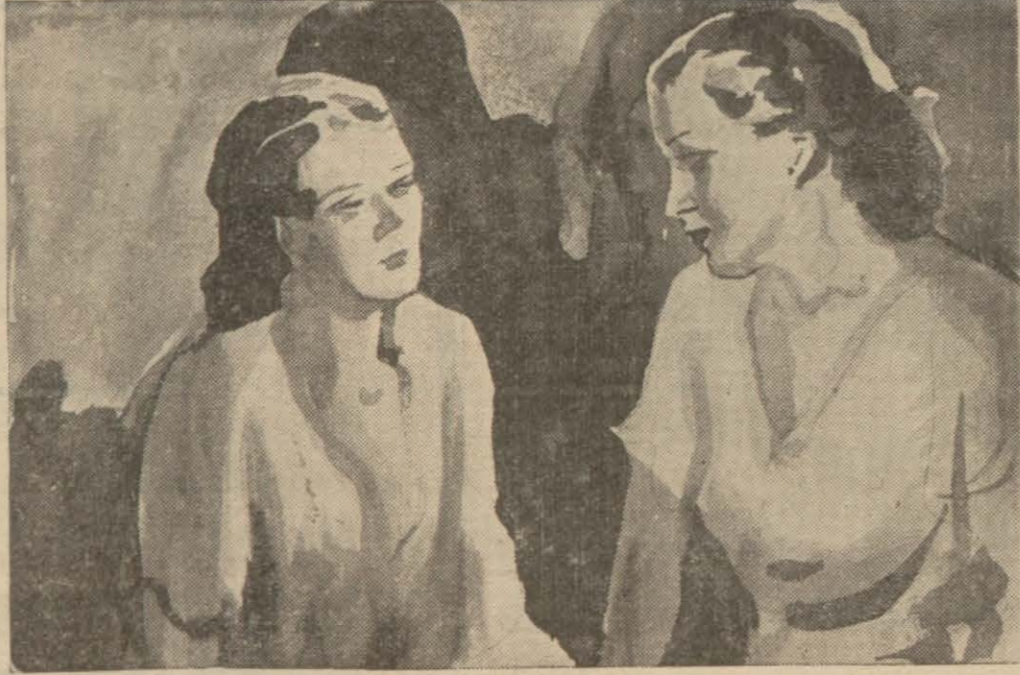
Torik cevap verdi:

«Son Posta»nın macera romanı: 14

İlk Türk kadın casusu

Yazan: Ziya Şakir

Yalancı bir İspanyol güzeli

Onunla ahab olmakta müşkülât çekmedim.

— Niçin?..
İşte, bu suale cevap bulmak için Luna ile ahab olmağa karar vermiştim. Bir İspanyol kadar İspanyolca bildiğim için onunla ahab olmakta müşkülât çekmedim.
Ahablığımızın daha ilk saatinde, Lunanın İspanyol olmadığını anladım. Halis muhlis (Madridli) olduğunu iddia ettiği halde, bu şehrin büyük cad-delerini, meşhur semtlerini, belli başlı mağazalarını bile lâyikile bilmiyordu. Nitekim bu şehri, benim iyi tanıdığım, hisseder etmez, güya kendince bir zekâvet göstermek istiyerek:
— Madridde doğup büyüdüğüm halde, şehirde pek az kaldım. Hayatımın büyük bir kısmı, evvelâ bir Fransız manastırında, sonra da Mis Morlu'nun pansiyonunda geçti.
— miünümedutem md md md mdm Demeğe mecbur olmuştu.
Mis Morli pansiyonunu, ben de biliyordum... Bu yaşlı İngiliz kadını kü-

Ben de bu işe girerken, içimde büyük bir sevinç duyuyordum. Memleketime faydalı olacak, bir şeyler yapacağımı zannediyordum. Desenize, büyük bir maskaralıkla karşı karşıya bulunuyordum.
Doktorun çehresinde, derin bir te-essür okunuyordu. Dalgın dalgın yüzüne bakıyor ve söylüyordu:
— Ne yaparsın kızım. Sen.. ben.. hat-tâ, bizden büyükleri.. hepimiz, emir kuluyuz. Bir kere, yakamızı kaptır-mışız.
Başımı iki tarafa salladım:
— Yapamam, doktor bey.. ben, öyle bir terbiye aldım ki; hiç bir zaman böyle sinist tesirler altında kalmaya.. âdi bir dalkavuk gibi yaşamağa alışmadım... Eğer, bana verdiğiniz paranın mühim bir kısmını, bu işe hazırlanmak uğrunda feda etmeseydim, derhal hep-sini iade eder; vazifemden çekilirdim. Fakat ne yapayım ki, bunu yapacak va-ziyette değilim... Şimdi, lütfen bana bir akıl öğretiniz. Ben, ne suretle ha-reket edeyim.
— Sana, bir baba nasihatı vereyim mi, kızım.
— Lütfen.
— Böyle, isyan ifade eden fikirler-den vazgeçersin. Sana vereceğim di-rektif dahilinde hareket edersin. Böy-lece de, vicdanındaki vazife hislerini tatmin eylersin.

KORKUNÇ BİR KAPIDAN GİRMEK LÂZIM
Muayenehaneden çıkarken, gözle-rim kararıyor, kulaklarım uğulduyor-du.
Bu işe, ne parlak ümidlerle girmiş-tim. Halbuki daha ilk attığım adımda, kafamın üstüne sert bir yumruk ye-miştim.
Düşündükçe hükmediyordum ki; doktor bana, hakikaten bir baba nasi-hati vermişti. Ancak şu var ki; ben bu nasihatı, kolayca hazmedebileceğim ka-biliyetinde değildim. Onun için, kendi kendime şu kararı verdim:
— Mademki böyle istiyorlar.. ben de, istedikleri gibi hareket edeceğim.
Fakat; Haydarpaşada ileri attığım adıma da, geri çekmiyeceğim. Eğer ta-lib yardım eder de, günün birinde o ka-ıyağın delikanlıyı ele geçirirsem; «ey mes'uliyetten korkan efendiler!.. İşte size, o büyük suikastın failini teslim ediyorum. Artık, omuzlarınızda ki ma-nevi yükü bir tarafa atınız. Unutulma-nın imkânı olmayan o hailevi felâketin faili olan bu caniyi cezalandırınız.» di-yeceğim. Böylece de, onların acız ve zârlarını eğleneceğim.
Garib değil mi?.. Bu kararı verir-ken, aynı zamanda içimden gelen şöy-le bir ses işittim:
— Melek!.. O kadar tuhaf bir guru-ra kapılıyorsun ki.. Bütün hayatı, şif-fer mendirer raylarla makas manivelâ-ları arasında geçmiş olan cahil ve basit nüfşlerine görüşlerine ve düşü-ncelerine nasıl inanıyorsun?.. Bu boş sözlüklü adam; acaba seni, bir çıkmaza peşinde koşmak için, o makasından da-ha daha basit ve daha kafasız olmak lâzım gelmez mi?..

Doktorun verdiği isimlerin sahible-rini bulmakta gecikmedim. Bir hafta zarfında bunlar hakkında çok esaslı tahkikat icra ettim. Hatta bunlardan birisile ahab oldum.
Luna ismini taşıyan bu genç kadın, İspanyol olduğunu iddia ediyordu. Ve hakikaten de, enfes bir İspanyol güzeli İspanyolca konuşuyordu.
Asıl dikkate şayan olan cihet şura-kıdır ki, Telgraf sokağında, bir Rum kafasının idare ettiği bir pansiyonda mes'uliyetini Tokatlıyan otelinde geçiri-yordu.

Neden Aspirin?
Çünkü ASPIRİN senelerdenberi her türlü soğukalgınlıklarına ve ağrılara karşı tesiri şaşmaz bir ilaç olduğunu isbat etmiştir.

ASPIRİN in tesirinden emin olmak için lütfen Bayer markasına dikkat ediniz.

POKER
traş bıçakları en sert sakalı bile yener ve cildi yumuşatır.
Her yerde Poker traş bıçaklarını ısrarla isteyiniz.

«Son Posta»,nın siyasi tefrikası: 19 GHAN HARBINİN ŞARKA AİD KAYNAKLARI

Yazan: Jean Pichon - Tercüme eden: Hüseyin Cahit Yalçın

1860 İlbaharında Suriyede müdhiş karışıklıkların patlak vermesi, sefarethanelerin tahrib olunması ve Şamda 11 hıristiyanın katloluunması

İngiltere, Avusturya, Fransa, Prusya, Rusya ve Sardunya artık Osmanlı imparatorluğunun istiklâlini ve tamamîyetini tekeffül ediyorlardı. Buna hâle verecek mahiyetteki bütün hareketlerin bir Avrupa menfaati meselesi gibi telâkki edileceğini ilân etmekte idiler. Türkiye ile muahedemeyi imzalayan devletlerden biri arasın-da bir zorluk çıktığı takdirde, kuvvete müracaat edilmeden evvel, muahedemeyi imzalayanların tavassutuna müracaat olunacaktı. Devletler bu suretle Osmanlı imparatorluğunun siyasetine dai-ma karışacaklar demektir. Suriye katliâmı onlara Paris muahedemesinin ahkâmını tatbik için çok geçmeden ilk fırsatı temin eyledi.
1516 da, Suriye Türkler tarafından Memlûklerden zaptedildiği vakit, Sultan Selim o zaman Lübnanı idare eden emirlerin yardımını temin etmeğe ehemmiyet vermişti. O emirleri imaretlerinde ibka etti, imtiyazlarına dokunmadı ve kendilerinden hafif bir vergi aldı. Memleketin sair kısımları ise birbirinden farklı üç vilâyete ayrıldı ve İstanbul tâbi Türk memurları tarafından doğrudan doğruya idare edilmeğe başlandı. Lübnan emirlerine bahşolan salâhiyet ve imtiyazlar 1840 şark buhranına kadar devam etti. Fransa hariç olmak üzere sair Avrupa devletlerine istinad eden Türkiye Lübnanı nüfuzundan mahrum bırakmak ve doğrudan doğruya otoritesi altına almak için bu fırsatı istifade etmek istedi. Lübnan emirini tevkiif ve nefeyetti. Entrikalarında devam ederek Dürzilerle Marunîler arasında rekabetler uyardı. Sonra, bunu bahane ihtihaz etti ve devletleri, Fransanın muhalefetine rağmen, Emir Şahabın tebdiline ve Lübnanın iki hükûmete tefrikine razı kıldı. Hükûmetlerin bir şimalde hıristiyan olacak, diğeri cenubda Dürzi olacaktı. Bu tertib Dürzilerle Marunîler arasında hakiki bir dahillî harbin mukaddemesini vücade getirdi. 1860 kıtali esnasında azami derecesini buldu.

Haçlı seferlerinden birinde Marunîlerin hâmisî olan Fransa için başlangıcında itibaren enerjik surette müdafaa etti. Fakat onun hareketi Dürzilerin dostu olan İngilterenin hareketi ile tearuz ediyordu. Dürziler, 1845 de, İngiliz konsolosu Rose'un zımnî tasvibile, Marunîleri katliâm ettiler. Louis Philippe hükûmeti şiddetli bir mukabele gösterdi ve Babıhâyi Suriyeye müdahale ile tehdit etti. Nihayet Türkiye tarafından kabul edilen bir Modus vivendi sayesinde, sükûn muvakkaten avdet etti. Fakat düşmanlar birbirleriyle barışmadılar. Sonraları, İngiliz ajanları Türkiye sultanının, 1858 da, Fransanın talebi üzerine, hıristiyanlara bahşettiği fevaiden dolayı müslümanlar nezdinde bizi mes'ul gösterdiler.
Bütün bu tahrikler 1860 ilkbaharında müdhiş bir katliâma müntehi oldu. Her tarafta, Berut civarında, Saydada, Hasbiyede, Zahlede, Rachaya'da, Deir-El-Kamerde, Dürziler, Osmanlı memurlarının ve luhassa Berut valisi Hurşid Paşanın teşviki üzerine, Marunîlere hücum ve onları katlettiler. Az zaman içinde yedi bin kişi kurban gitti.
Temmuzun ilk yarısında, Şamda başka karışıklıklar zuhur etti. Orada Türk valisi Ahmed Paşanın parmağı vardı. On bir den fazla hıristiyan katloluundu. Diğerleri ancak eski düşmanımız Emir Abdülkadirin şiddetli müdahalesi neticesinde kurtuldular. Müslümanlar yerli hıristiyanlar aleyhinde olduğu kadar Avrupalılara da düşmanlık gösteriyorlardı. Felemenk konsolosu öldürüldü. İki devlet mümessilleri kaçmağa muvaffak oldular. Fakat ikametgâhları tahrib edildi. Yalnız İngiliz konsolosu Brank tam bir emniyet içinde kaldı. Kital esnasında, dostu müslümanların nazarları altında, şehirde serbest surette dolaşabildi. Bütün İngiliz muhiblerinin emlakine el sürülmediği gibi İngiliz konsoloshanesine de hiç dokunulmadı. Şayanı dikkattir ki M. Brank evvelce ve çoktanberi yakında kargaşalıklar zuhur edeceğini söyleyerek ihtiyatî ve mâni tedbirler ittihadı.

Fransız heyetinin Suriyede ancak altı ay kalması kararlaştırılmıştı. Bu müddet 5 haziran 1861 tarihine kadar uzatıldı. O tarihte, İngiltere bizim kuvvetlerimizin geri çağırılmasını temine muvaffak oldu. Zaten asayiş iade edilmişti. Maamafih cezalar kâfi gelmedi. Türk hükûmeti müslümanlara karşı pek tarafgir davranırdı. Her şeyden evvel, İngilizleri gözetmeğe çalıştı. Böyle olmakla beraber, Ahmed Paşa kurşuna dizildi. Hurşid Paşayı İstanbulda zehirlediler. Nihayet, 9 haziran 1861 de, milletlerarası bir komisyon Berutta yeni bir Lübnan ana yasası imzaladı. Bu mukavele Lübnan muhtariyetini iade ediyor ve hıristiyanlara müessir bir himaye temin ediyordu. Müzakereler esnasında, İngilterenin mümessili olan Lord Duffer Lübnan arazisinin genişlemesi tekliflerinin kâffesine muhalefette bulundu. Onun müdahalesi üzerinedir ki komisyon Akkar ve Bekaa ordularının ve Berut, Trablus ve Sayda limanlarının Lübnana raptına mümnaat etmiştir.
Diğer taraftan, şurasını da kaydetmek icab eyler ki bizim Suriyedeki icraatımız Dürzileri Lübnanı terke sevkettiştir. Bunlar, külliyyetli miktarda, Horanda yerleştiler. Sonraları orada İngiliz ajanlarının devamlı himayesinden müstefid oldular. İngiliz ajanları Osmanlı memurları huzurunda Dürzilerin davalarını müdafaaadan hiç geri kalmadılar. Bizim müdahalemiz, maatteessüf, rakiblerimizin Suriye halkı arasında müslümanlara düşman bir hıristiyan Fransa menkibesini neşre muvaffak olmalarını intaç etti.

Son Posta
Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi
İSTANBUL
Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.
ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Ay
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.
Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.
Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

«Son Posta» nın deniz romanı: 16

Deniz Şeytani

Türkçeye çeviren: M. Süreyya Dilmen

Deniz ortasında bir hırsız

Pazartesi günü bezelye, salı günü fasulye, çarşambaya —değişiklik olsun diye— sarı bezelye, perşembe günü barbunya fasulyesi, cuma günü «ma vi Hanrı» denilen ve gayet küçük bir nevi fasulye, Cumartesi günü siğir eti konservesi, pazar günü —kutsal bir gün olmak münasebetile— bir nevi hamur yemeği erik kompostosu.. bu liste hiç değişmeden böyle devam edip gidiyor ve karnımız da hiç bir vakit doymuyordu!

Pek âlâ! Smutje, sen hakikaten yüreği arıklıkta mümtaz bir adamsın ama, bu meteliği avucunda sıkıp da yumruğunun kenarını yalayan cimri kaptan. senin gibi bir gemi aşıcısının yüzünden, gemisinde bir «hinoğlu hin» meydana çıkarmış oldu, sen de bu hikâyenin kahramanı oldun!

Bir gün, gemi serenlerinden birinin üzerinde oturuyordum. Smutjenin gemi mutfağında, o vakitler pek söylenen, «Kalbim bir arı kovanı gibidir» diye başlayan bir şarkıyı terennüm ettiğini işitiyordum. Ben de ıslıkla ona refakat ediyordum.

Evet kalbim bir arı kovanı gibi idi ve kızlar arı idiler, içlerinden biri de «kraliçe arı». Onun tam karşısında hayal gibi görüldüğünü müşahede ediyordum. Evet, o, Niobe gemisile ilk deniz seferimde Kanarya takım adalarının Fuerteventura ceziresi önünden geçerken, geminin güvertesinden hayalen ve sonradan da rüyalarımda gördüğüm peri prensinin aynı idi!

Benim peri prensesim bu tropik adanın dalga dalga palmiyeleri arasındaki beyaz evlerin birinde yaşıyordu. İşte ben hem, yüksek ıslık tonile Smutjenin şarkısına refakat ediyordum, hayalen de meşgul bulunuyordum.

«Kalbim bir arı kovanı gibidir.»
— Fakat o ne?..

Gözlerime inanmıyorum .. Evet iki kolun, mutfağın tepe penceresinden uzandığını görmüştüm. Bu bir çift kol dışarıya bir tepsi çıkarmıştı. Tepsinin içi büyük bir istif halindeki keyk dolu idi. N...e? Karalardan binlerce mil uzakta, koca Okyanus ortasında keyk? Hem de taze taze, sıcak sıcak?..

İpten kaydım ve ayaklarımın ucuna basarak mutfağın üzerinden yürüdüm. İstif istif keykleri tepside aşır dım ve hepsini koynuma doldurdum. Tekrar serene çıkıyordum.

Fakat, vay vay!.. bu keykler ne kadar sıcaktı.. aman Allah! Sıcaklığı tâ kemiklerime işlemişti, yanyıyordum. Daha direğin yarısına gelmişim ki keyklerin sıcaklığından düşeyazdım. Fakat kendi kendime:

— Ulan Phelax, diyordum, sen artık bir gemicisin ve gemiciler böyle ufak tefek acılardan perva etmezler! Yürü!

Serenin üstüne vardığım zaman keykleri çıkardım ve direğin üzerine dizdim, ondan sonra süratle atıştırmağa başladım. Yerken de saymağı ihmal etmemiştim: Tam on dört tane idi!

Smutje hâlâ mutfakta, tutturduğu aynı şarkıyı mırıldanıyordu.

— Eh, diyordum, dur bakalım. Biraz sonra kalbinin ne çeşid bir arı kovanı olduğunu görürsün!

Çok geçmeden iki kol, tekrar mutfağın tepe penceresinden görüldü ve büyük bir itina ile tepsiyi aldı, aşağıya, mutfaka indirdi. İndirdi ama arkasından da uzun ve keskin bir ıslık ve boğuk bir ses işittirdi:

— Vay başıma gelenler.. hani benim keyklerim?

Smutje telaşla mutfaktan çıkarak onun üstüne tırmandı. Olablirdi ya! Geminin yalpa yapması Smutjenin keykleri tepsideki yerlerini değiştirmiş bulunurlardı!

Keyklerin, düşündüğü şekilde, yer değiştirmediklerini kendi gözleriyle gördükten sonra, kalayı basmıştı

İstif, istif kekleri tepside aşır dım ve hepsini koynuma doldurdum

— Allah kahretsin bu hırsızları!..

Aşır dım bu bedduası beni hayrete düşürmüş gibi serenden bağırardım:

— Ne o Smutje, hırsız kim?

— Sana demiyorum.. çünkü sen orada, direkte işliyorsun. Fakat benim keykleri bir kimse alırken olsun görmedin mi?

— Hayır, kimseyi görmedim, göremezdim de.. zira aşağıya bakmıyorum ki..

Bu cevabı vermekle beraber derhal halattan aşağıya kaymışım. Bu kadar açık denizde taze, sıcak —hem çok sıcak— keyklerle karşılaşmış bulunmakla duçar olduğum hayretten hâlâ kendimi kurtaramamışım. Binaenaleyh aşır dım kendisile konuşarak bunun sebebinin anlamak istiyordum:

— Ne söylüyorsun Smutje? Keyk mi? Nasıl keyk?

— Sana söyleyebilirim Phelax, çünkü sen bu gemide en namuslu bir arkadaşsın!

— Peki bunu anladık.. fakat devam et!

— Phelax! Bugün bizim kaptanın doğum günü.. benden başka bu gemide ona bir hediye verebilecek durumda olan kimse yoktur. On dört tane keyk hazırlamışım, ona sunayım diye... Onun doğum günü şerefine bu kadarlık bir şey yapmak çok mu

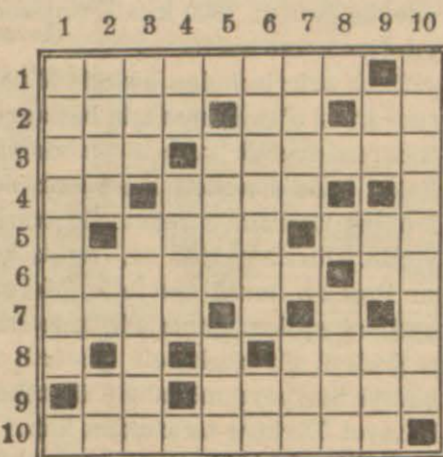
— Aslâ, Smutje.. hiç de çok değil!

— Keyklerin yanına bir de âlâ reçel hazırlamışım.

— Reçel mi Smutje

(Arkası var)

Günün Bulmacası

SOLDAN SAĞA ve YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 — Aydınlığın zıddı.
- 2 — Yürümeğe yarayan uzuv - Kırmızıya benzer renk - Kamer.
- 3 — Tren yolu - Akıl olan.
- 4 — Beyaz - Cinsî kıymetli taş.
- 5 — Akaretin geliri - Olmamış.
- 6 — Lâf - Bir nota.
- 7 — Az sıcak - Evlerin üstü.
- 8 — Tartıda tartı hariç tutulan.
- 9 — Kırmızıya benzer renk - Almak masdarından rabıt sigası.
- 10 — Baygın kalmak.

Evveldi bulmacanın halledilmiş şekli

Doktor İbrahim Zati Öget

Belediye karşısında, Piyerloti caddesinde 21 numarada hergün öğleden sonra hastalarını kabul eder.

Bir doktorun günlük notlarından

Amudu fıkarî Mafsalları ve Romatizmaları

Omuz, arka, bel ağrılarında, bilhassa bunların muannid ve sık sık tekrür eden ızrablı vecalarında bütün amudu fıkarinin ve civarının muhakkak bir defa radyografisini, yani röntgenini yaptırmayı ihmal etmemelidir. Ekseriyetle ya amudu fıkarinin mafsallarında ve yahud yan çıkıntılarında romatizmalar ve yahud diğer sebebler tahtı testirinde bir takım gayritabiiyetler görülür. Ve bu suretle sebep vazih olarak anlaşılır.

Müzmin romatizmalarda odrdonal suyu iyi gelmektedir.

Yağı yemek yememek, ruhabetli odalarda oturmak, üşümek, vücudü kolonya ile friksiyon yapmak yazın kum, güneş, kaplıca tedavilerini tatbik etmek lâzımdır.

Cevap isteyen okuyucularımızın posta pulu yollanmalarını rica ederiz. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Aksarayda (Şeref), Alemdarda (Abdülkadir), Beyazıda (Haydar), Samatyada (Teofilos), Eminönünde (Hüseyin Hüsnü), Eyübde (Hikmet Atlamaz), Fenerde (Emilyad), Şehremininde (Hamdi), Şehzadebaşında (İ. Hakkı), Karagümrükte (Arif), Küçükpaşada (Necatî Ahmed), Bakırköyde (Merkez).

İstanbul cihetindekiler:
İstiklal caddesinde (Galatasaray), Tepebaşında (Matkoviç), Galatada (İkiyol), Fındıklıda (Mustafa Nail), Haydarpaşa caddesinde (Kürkçüyan), Kalıyoncuda (Zafropulos), Fırzağada (Ertuğrul), Şişlide (Asım), Beşiktaşta (Süleyman Receb).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalarcaddeler:
Üsküdar (İttihad), Sarıyerde (Osman), Kadıköyünde (Moda, Merkez), Büyükdada (Şinasi Rıza), Heybelide (Tanaş).

KANZUK

Karaciğer, böbrek, taş ve kumların dan mütevellid sancılarınız, damar sertlikleri ve şişmanlık şikâyetleri nizi URİNAL ile geçiriniz.

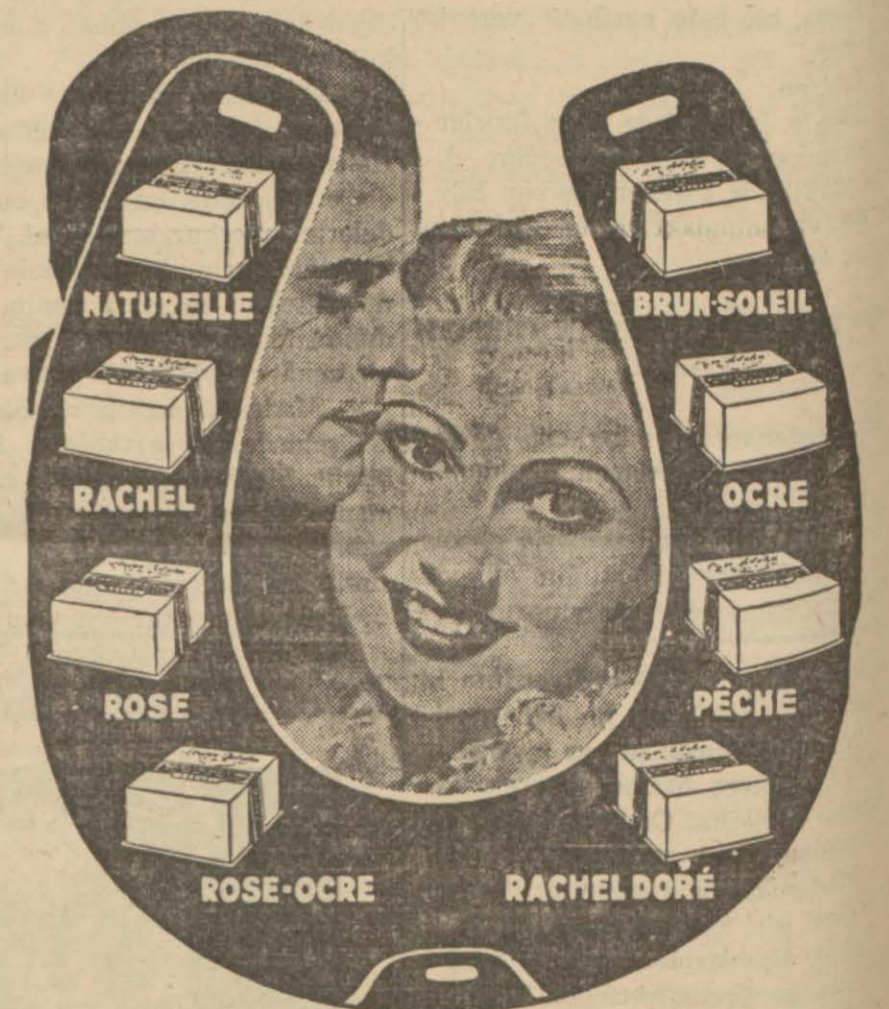
URİNAL

Vücutte toplanan asid ürik ve oksalat gibi maddeleri eritir, kamurimizler, lezzeti hoş, alınması kolaydır. Yemeklerden sonra yarım bardak su içerisinde alınır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU — İSTANBUL

Hangi Renk Sizi Mesud Eder?

10 KADINDA 9 U FENA RENKTE BİR PUDRA KULLANIR.

Fena renkte bir pudra, yüzünüzü korkunç bir makyaj manzarasına verir ve sizi oldubir nuzdan daha fazla yaşlı gösterir. Teninize uygun renkte bir pudra intihab etmenin yegâne çaresi, yüzünüzün bir tarafında bir renk ve diğer tarafında başka renk pudra tecrübe etmektir. Bu tecrübeyi hemen bugün, size parasız olarak verilecek yeni ve cazib renklerdeki Tokalon pudrasile yapınız. Bu yeni «Cild renkleri» (Kromoskop) tabir edilen en son ve modern bir makine vasıtasile karıştırılmıştır. Sihramız bir göz, tam ve kusursuz bir incelikle renkleri intihab eder.

Tene gayet uygun bu yeni pudra sayesinde artık makyajlı bir yüz görünmeyecektir. Tokalon pudrası, imtiyazlı bir usul dairesinde «Krema köpüğü» ile

PARASIZ

Bu sihrimiz yeni «pudra renkleri» tecrübe edilebilir.

karıştırılmıştır. Bu sayede pudranın saatlerce sabit kalmasını temin ettiği gibi pudranın cildin yağlı tabii ifrazatını masaj setmesine ve bu suretle cildin kurumasına ve sertleşmesine ve binnetice buruşuklukların zuhuruna da mâni olur. Her vakit krema köpüğüle karıştırılmış meşhur Tokalon pudrasını kullanınız ve birkaç gün zarfında teninizde yapacağı cazib tekemmülü görünüş, daima kutularınız üzerindeki Tokalon ismine dikkat ediniz. Teninize uygun renk intihabında tereddüd ettiginizde lütfen İstanbulda 622 No. posta kutusu adresine (Tokalon pudrası 6) rumuzile vâki olabilecek talebde size memnuniyetle muhtelif renklerde nümunelik altı ufak pake pudra gönderileceğiz.

DENİZBANK

Kazan Tuzlarını Kıрма ve Temizleme İhalesi

Gemilerimizin kazan tuzlarını kıрма ve temizleme işi 1 Kânunusani 1939 tarihinden itibaren bir sene müddetle ve pazarlığa talibine ihale edilecektir. Pazarlık 15/12/938 günü saat on beşte Materyel Şubemizde yapılacaktır.

Şartnamesi Tophanede Deniz hanı binasında Materyel Şubemizde parasız olarak alınabilir.

Kabızlık

On binlerce
kişi memnu-
niyetle

MAZON MEYVA TUZU

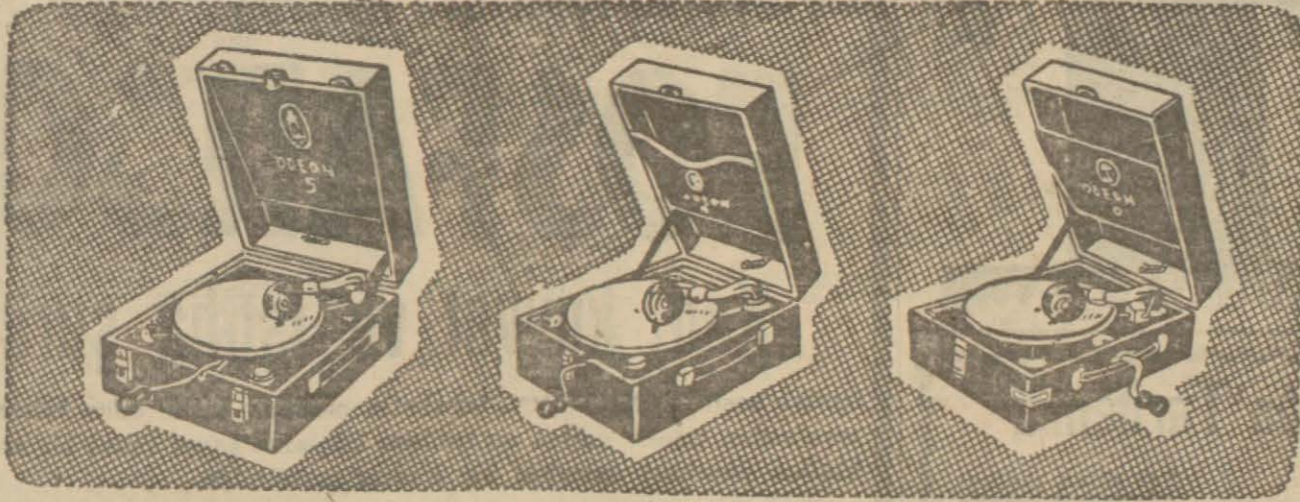
kullanıyor ve tavsiye ediyor. KABIZLIĞI defeder, HAZMI düzeltir, MİDE ve BARSAKLARI boşaltır. Vücutte ferahlık verir. HAZIMSIZLIK ve EKŞİLİĞİ giderir. Alınması gayet lâtiftir. MAZON isim ve HOROZ markasına dikkat.

Son çıkan son derece müessir **KESKİN KAŞELERİ** üşütme, grip, nezleye ve ağrılara bire birdir. SALİH NECATİ Bahçekapı

gezintilerinizde ve sair eğlencelerinizde..

ODEON

makinasını
unutmayınız

Odeon - No. 5 Odeon - No. 1 Odeon - No. 0

EMLÂK ve EYTAM BANKASI İLÂNLARI

Esas No.	Yeri	Kıymeti T. L.	Nevi	Harita No.	Mesaha	Depozito İ. L.
352	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 2/4, 12, 10	4584.—	Arsa	2	573 M2	916.80
353	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 2/5, 12, 10	4906.—	"	3	779 M2	997.20
354	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 2/6, 12, 10	5650.—	"	4	165 M2	1130.—
355	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 2/7, 12, 10	7938.—	"	5	567 M2	1587.60
356	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 2/8, 12, 10	5362.—	"	6	383 M2	1072.40
359	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 4/4	4400.—	"	10	1100 M2	880.—
360	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 4/5	3464.—	"	11	1082.50 M2	692.80
361	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 4/6	3787.—	"	12	1183.50 M2	757.40
363	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 4/2	8325.—	"	14	832.50 M2	1665.—
365	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 6/5	4224.—	"	16	1508.50 M2	844.80
366	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 6/6	2274.—	"	17	947.50 M2	454.80
367	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 6/7	2189.—	"	18	912 M2	437.80
368	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 6/8	2105.—	"	19	877 M2	421.—
369	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 6/9	2632.—	"	20	940 M2	526.40
370	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 6/4	2700.—	"	21	875 M2	540.—
371	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 6/3	3503.—	"	22	625.50 M2	700.60
372	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 6/2	2502.—	"	23	625.50 M2	500.40
373	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 6/1	3181.—	"	24	994 M2	636.20
374	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 8/3	3362.—	"	25	1401 M2	672.40
375	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 3/2	4880.—	"	26	1220 M2	976.—
376	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol S. No. 8/1	4620.—	"	27	1155 M2	924.—
377	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 6/7	4280.—	"	29	535 M2	883.—
378	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 6/8	3852.—	"	40	479 M2	766.40
379	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 6/9	4172.—	"	41	521.50 M2	834.40
380	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 6/10	3270.—	"	42	511 M2	654.—
381	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 6/5	7072.—	"	43	520 M2	1414.40
382	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 6/4	3354.—	"	44	279.50 M2	670.80
383	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 6/3	3330.—	"	45	277.50 M2	668.—
386	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 6/6	3310.—	"	48	591 M2	662.—
387	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 8/7	4445.—	"	49	694.50 M2	889.—
388	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 8/3	7483.—	"	50	719.50 M2	1496.60
389	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 8/4	6202.—	"	51	646 M2	1240.40
400	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 8/5	3701.—	"	52	385.50 M2	740.20
401	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 8/6	7812.—	"	53	651 M2	1562.40
402	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 8/2	5516.—	"	54	492.50 M2	1103.20
403	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Bostan So. No. 8/1	7154.—	"	55	526 M2	1430.80
404	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol So. No. 8/4	115.—	"	56	36.50 M2	23.—
405	Beyoğlu Teşvikiye Mah. Yeniyol So. No. 8/5	288.—	"	57	240 M2	57.60

Adres ve tafsilâtı yukarıda yazılı arsalar açık arttırmaya usulü ile ve faizsiz sekiz taksitle ilki peşin geri kalan yedi mevl ve müsavi taksitte ödenmek üzere satılacaktır. Müzayede 5/12/938 Pazartesi günü saat onda başlayacaktır. İsteklilerin hizalarında yazılı depozito akçesini veznemize yatırarak arttırmaya girmeleri ve yanlarında nüfus tezkere-leriyle üçer fotoğraf getirmeleri. (747) (8389)

ALMAN WESTFALYA KOKU

Kaloriferler ve diğer teshin vasıtaları için
en mükemmel ve elverişli koktur.

ALMAN BRIKET KÖMÜRÜ

Her sobada zahmetsizce yanan çok temiz ve
Yüksek Hararetili Kömürdür.

HUGO STINNES REDERAY A.G.
Galata Gümrük binasının karşısında 6 ncı Vakıf
Han 3 üncü kat 13, 15 No. Telefon: 43361

ZENITH

En eski ve halihazırda en
mükemmel ve dünyanın her
tarafında en fazla aranan
radyodur. Yalnız Beyoğlundaki
BAKER Mağazalarında
satılmaktadır.

Dr. HAFİZ CEMAL

(Lokman Hekim)

Dahiliye mütehassısı: Pazardan meada
hergün (2 - 6) Divanyolu numara 104, ev te-
lefonu 22398 - 21044

BAYANLAR İÇİN YÜNLÜLER
Yüksek Fantazi ve
PARİS ve LONDRA'nın

en meşhur fabrikalarından gelme
yünlü kumaşlar. Desen ve cinsleri
yalnız BAKER MAĞAZALARINA
münhasırdır. Her yerden neuz
gartlar ve fişlarla satılmaktadır.

ANNELER

Biliniz ki çocuk yalnız meme
için ağlamaz. Çok iyi bilirsiniz
ki: Çocuğu hırçınlatan sebebler-
den birisi de apış aralarının ter
ve saireden pişerek, kızarak
çocuğu rahatsız etmesidir. Bu
itibarla günde iki defa çocuğu

PERTEV

ÇOCUK PUDRASI

ile pudralayınız. Ne âdi tuvalet
pudraları ve ne de çok itina ile
hazırlanmış pahalı pudralar.

PERTEV

ÇOCUK PUDRASI

yerini tutamaz. Bu pudra bilhas-
sa yavruların cildleri ve ifra-
zâtı nazarı itibara alınarak ya-
pılmıştır.

SELÂNİK BANKASI

Tesis tarihi : 1888

İdare Merkezi : İSTANBUL (GALATA)

Türkiyedeki Şubeleri:

İSTANBUL (Galata ve Yenicaını)
MERSİN, ADANA Bürosu

Yunanistandaki Şubeleri:

SELÂNİK - ATINA

Her nevi banka muameleleri
Kiralık kasalar servisi

Dr. İHSAN SAMİ Gonokok Aşısı

Belsoğukluğu ve iltihâtlarına karşı pek
tesirli ve taze aşısıdır. Divanyolu Sultan
Mahmud türbesi No. 113

Hakikî dostun tavsiyesi budur.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra

RADYOLİN

Yurdda ittifak haline gelen bu kanaati tesise niçin ve nasıl muvaffak oldu?

Çünkü «Radyolin» in terkibi yüksek bir kimya şaheseridir.

Çünkü bütün «Radyolin» kullanıcılarının dişleri temiz, sağlam ve güzeldir.

Çünkü «Radyolin» emsalsiz rahatlığı dolayısıyla hiç stok yapmaz.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra

diği için mütemadiyen taze piyasaya çıkar.

Çünkü «Radyolin» diğer macunlara nazaran çok ucuzdur.

Artık bütün bunlardan sonra «Radyolin» kullanan on binlerce kişinin ne kadar haklı olduğunu anlamak kolaylaşır.

Tabib alınacaktır.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Kırıkkale, Küçükyozgat ve Erzurumda istihdam edilmek üzere üç tabib alınacaktır.

İsteklilerin vesikalarını birer istidaya bağliyerek Umum Müdürlüğe müracaatları. «8381»

ASİPİN

İlan Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci	sahife	400	kurş
İkinci	sahife	250	»
Üçüncü	sahife	200	»
Dördüncü	sahife	100	»
İç sahifeler		60	»
Son sahife		40	»

Muayyen bir müddet zarfında fazla miktarda ilân yaptıracaklar ayrıca tenzilâtli tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Rağıp Emeç

SAHİPLERİ: S. Rağıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

HILKAT.

Daima kanunlarına sadıktır.

Yaratan kuvvet, her insana sıhhat ve saadet içinde yaşamak hakkını vermiştir. Her türlü suiistimal ve tabiat kanunlarına aykırı hareketin cezası ölümdür.

Yurdda! Her zaman kendi kendinin doktoru ol! Bütün uzviyetini gözden geçir ve gördüğün en ufak bir ârıza üzerine derhal faaliyete geç. Kendinde düşkünlük, halsizlik, iştahsızlık, kansızlık, kuvvetsizlik, tenbelik, korkaklık mı hissediyorsun? Bunlar uzviyetin imdat işaretidir. Çabuk yetiş ve hayat eksiri olan

FOSFARSOL

Kan, kuvvet ve iştihâ şurubu

İçmiye başla. FOSFARSOL tababetin esasını teşkil eden bütün doktorlar tarafından takdir edilen en mühim ilâçların gayet fennî bir surette teşrikinden yapılmış emsalsiz bir kudret şurubudur.

Kanı tazeler ve çoğaltır, iştihayı açar, hafıza ve zekâyı yükseltir. Sinirleri, adaleleri sağlamlaştırır. Azim ve faaliyeti yükseltir. Ve bütün kudretleri uzviyette tophiyarak ömrü tabiiyi bütün neş'elerle geçirir. FOSFARSOL güneş gibidir. Girdiği yere sağlık dinçlik ve gençlik saçar, her eczanede bulunur.

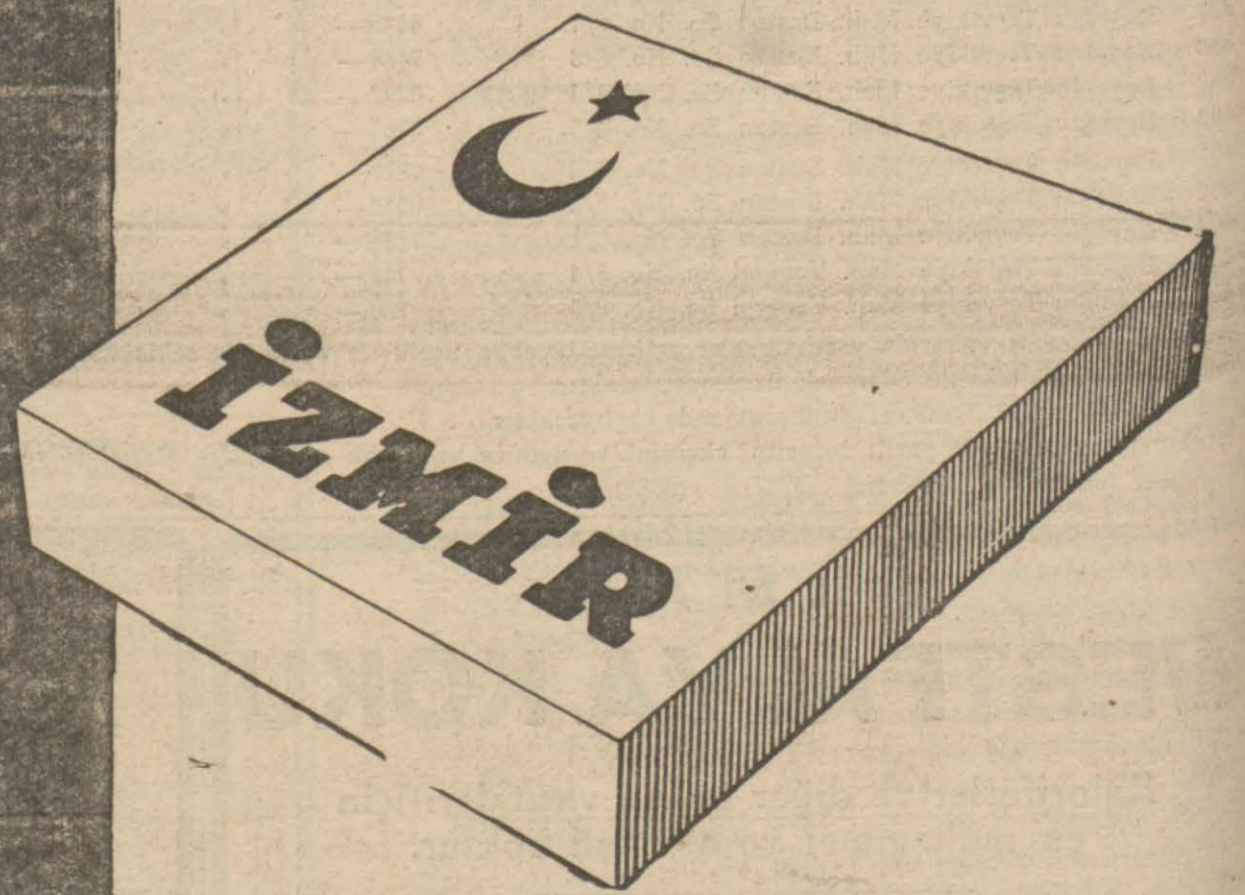
DİĞERLERİNİ GÖLGEDE BIRAKAN YENİ BİR YILDIZ

TÜRKİYE UMUM MÜMESSİLİ HELİOS MÜESSESATI İSTANBUL-BALATA VOTVODA C.109-110-111 TEL: 1187-1188-1189

PASTİL HAKKI KATRAN ÖKSÜRENLERİ KÖKÜNDEN KESER

Sigarada Yenilik... İZMİR

HAFİF-LÂTİF

25 SİGARA Krs. 20